

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

LITERÁRNÍ TEXT VE VÝUCE FRANCOUZŠTINY JAKO CIZÍHO JAZYKA

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Drsková, Ph.D.

Autor práce: Veronika Zezulová

Studijní obor: Český jazyk – francouzský jazyk, učitelství pro ZŠ

Ročník: 6.

2010

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Dále prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích, dne:.....

Podpis: .....

Poděkování:

Ráda bych tímto poděkovala své vedoucí Mgr. Kateřině Drskové, Ph. D. za poskytnutí cenných rad při zpracování diplomové práce.

ANOTACE

Literární text ve výuce francouzštiny jako cizího jazyka

Tato diplomová práce zkoumá využití uměleckého textu v učebnicích francouzštiny jako cizího jazyka. Sleduje jeho kvantitativní a kvalitativní vývoj spojený s rostoucí jazykovou úrovní studentů i připojená cvičení.

Zaměřuje se na korpus dostupných učebnic na českém trhu, z nichž analyzuje pět francouzských a dvě české učebnice, které reprezentují didaktickou tvorbu od 90. let 20. století do současnosti. Nezbytnou součástí této práce je vytvoření typologie doprovodných aktivit uměleckých textů.

Cílem práce je porovnání výsledků získaných analýzou vybraného materiálu. Ten je vyhodnocen z hlediska datace učebnic, jejich provenience, rozsahu a povahy uměleckého textu.

ANNOTATION

Literary text in courses of french as a foreign language

This graduation theses (thesis) researches the use of artistic text in the textbooks for French as a foreign language. It monitors both its quantitative and qualitative developments linked with increasing language level of students and incorporated exercises.

It is concentrated on the corpus of textbooks available on the Czech market of which it analyzes the five French and two Czech textbooks that represent the didactic production from the 90th of the 20th century to the present. The essential part of this work is to create a typology of accompanying activities of artistic texts.

The goal is to compare the results obtained by analyzing of the selected material. It is evaluated in term of books publishing, their provenance, range and character of the artistic text.

OBSAH

1	ÚVOD	1
2	SEZNAM BĚŽNĚ DOSTUPNÝCH UČEBNIC NA ČESKÉM TRHU	6
3	JEDNOTLIVÁ VYDAVATELSTVÍ	8
3.1	CLE International	8
3.2	Hachette Livre	8
3.3	Didier	9
3.4	Fraus	10
3.5	Leda	10
4	ANALÝZA UČEBNIC	11
4.1	Campus	11
4.1.1	Campus 1, učebnice	11
4.1.1.1	Campus 1, pracovní sešit	12
4.1.2	Campus 2, učebnice	12
4.1.2.1	Campus 2, pracovní sešit	14
4.1.3	Campus 3, učebnice	15
4.1.3.1	Campus 3, pracovní sešit	20
4.1.4	Campus 4, učebnice	21
4.1.4.1	Campus 4, pracovní sešit	24
4.2	Panorama	26
4.2.1	Panorama 1, učebnice	26
4.2.1.1	Panorama 1, pracovní sešit	28
4.2.2	Panorama 2, učebnice	28
4.2.2.1	Panorama 2, pracovní sešit	31
4.2.3	Panorama 3, učebnice	33
4.2.3.1	Panorama 3, pracovní sešit	38
4.2.4	Panorama 4, učebnice	44
4.2.4.1	Panorama 4, pracovní sešit	49
4.2.5	Alter Ego 1, učebnice	49
4.2.5.1	Alter Ego 1, pracovní sešit	50
4.2.6	Alter Ego 2, učebnice	50
4.2.6.1	Alter Ego 2, pracovní sešit	51
4.2.7	Alter Ego 3, učebnice	52
4.2.7.1	Alter Ego 3, pracovní sešit	55
4.2.8	Alter Ego 4, učebnice	56
4.2.8.1	Alter Ego 4, pracovní sešit	60
4.2.9	Le Nouveau Sans Frontières 1, učebnice	60
4.2.9.1	Le Nouveau Sans Frontières 1, pracovní sešit	61
4.2.10	Le Nouveau Sans Frontières 2, učebnice	63
4.2.10.1	Le Nouveau Sans Frontières 2, pracovní sešit	66
4.2.11	Le Nouveau Sans Frontières 3, učebnice	68
4.2.11.1	Le Nouveau Sans Frontières 3, pracovní sešit	72
4.2.12	Le Nouveau Sans Frontières 4, učebnice	75
4.2.12.1	Le Nouveau Sans Frontières 4, pracovní sešit	88
4.2.13	En français 1, učebnice	90
4.2.13.1	En français 1, pracovní sešit	90
4.2.14	En français 2, učebnice	91
4.2.14.1	En français 2, pracovní sešit	92
4.2.15	En français 3, učebnice	92
4.2.15.1	En français 3, pracovní sešit	93
4.2.16	En français 4, učebnice	94
4.2.16.1	En français 4, pracovní sešit	95

4.2.17	Café crème 1, učebnice	95
4.2.17.1	Café crème 1, pracovní sešit	96
4.2.18	Café crème 2, učebnice	96
4.2.18.1	Café crème 2, pracovní sešit	99
4.2.19	Café crème 3, učebnice	99
4.2.19.1	Café crème 3, pracovní sešit	101
4.2.20	Café crème 4 perfectionnement, učebnice	102
4.2.20.1	Café crème 4, perfectionnement, pracovní sešit	104
4.2.21	ON Y VA ! 1	104
4.2.22	ON Y VA ! 2	105
4.2.22.1	ON Y VA ! 2A, pracovní sešit	107
4.2.22.2	on y va ! 2B, pracovní sešit	107
4.2.23	ON Y VA ! 3, učebnice	107
4.2.23.1	ON Y VA ! 3A, pracovní sešit	109
4.2.23.2	ON Y VA ! 3B, pracovní sešit	109
4.2.24	ON Y VA ! Aimez-vous lire ?	110
5	<i>Typologie cvičení</i>	122
5.1	Cvičení rozvíjející komunikativní kompetence studenta	122
5.1.1	Přípravná (průpravná) cvičení	122
5.1.2	Cvičení související s vlastní četbou	123
5.1.3	Potextová cvičení	126
5.2	Vlastní typologie cvičení	126
6	<i>Srovnání učebnic</i>	129
6.1	Le Nouveau Sans Frontières, Panorama, Café crème	129
6.2	Campus, Alter Ego	133
6.3	Le Nouveau Sans Frontières, Panorama, Campus	136
6.4	Alter Ego, Café crème	136
6.5	En français, ON Y VA !	137
6.6	Shrnutí	140
	<i>Závěr</i>	143
	<i>SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY</i>	146
	<i>Příloha č. 1: Abecední seznam citovaných autorů sestavený na základě analýzy všech učebnic</i>	149
	<i>Příloha č. 2: Seznam zkratk uváděných v přehledu nejčastěji citovaných autorů</i>	162

1 ÚVOD

Zamyslíme-li se nad pojmem cizí jazyk, určitě mnohým z nás vytane na mysli jako první myšlenka na příběh o stavbě Babylonské věže ze Starého zákona. A už toto počáteční uvažování nás přivádí k jazykům a zároveň i k literatuře, neboť Bible je nejvíce překládanou knihou světa.

Podíváme-li se do historie vyučování cizím jazykům, zjistíme, že umělecká díla se těšila oblibě u profesorů cizích jazyků či u autorů učebnic tu více, tu méně. Jejich zařazování do výuky by se dalo shrnout takto.

Cizímu jazyku prostřednictvím literatury se učili žáci již v dobách, kdy studium ovládla tradiční metoda výuky. Umělecký text tehdy představoval jediný možný způsob, jak se naučit řecky či latinsky. Byl studnicí gramatických a zároveň i překladatelských cvičení. Žákům se tak dostalo nejen jazykového vzdělání, ale navíc získali i cenné kulturní znalosti o dané civilizaci a zdokonalili své řečnické umění. Postupy práce s jazykem byly následující. Nejdříve se studenti učili nazpaměť úryvky různých textů. Tato první fáze spojování jednotlivých mluvnických informací sebraných z všelijakých podkladů jim umožnila vytvořit stabilní gramatickou základnu daného jazyka. Poté následovala cvičení reprodukční, kdy studenti během cvičení napodobovali práci autorů, jejichž díla měli pevně ukotvena v paměti. Třetí etapu představovalo hlasité čtení, připravené či nepřipravené. A konečně poslední stadium je zastoupeno překladem.¹

Změnu zaznamenáváme na přelomu 19. a 20. století. Wilhelm Viëtor, zakladatel tzv. přímé metody, způsobil revoluci v dosavadním vzdělávání v cizích jazycích. Poukázal k primární funkci jazyka, tedy ke komunikaci, a mluvená forma převážila nad psanou, ve výuce se zdůrazňovala fonetická cvičení, poslech a diskuze. Literatura byla odsunuta, dokonce pro ni nebylo místo ani na stránkách věnovaných reáliím francouzských zemí. I tady byl prostor věnován tématům z každodenního života.

Se zprostředkovací metodou bylo uměleckému textu opět dodáno na síle. Tato metoda vytvářela kompromis mezi oběma metodami předcházejícími, z obou vybrala to nejlepší. Studentům byla literatura nabídnuta jako most do kultury národa, jehož jazyk studovali. Bylo dodržováno Komenského pravidlo postupu od jednoduchého ke složitějšímu, a tak se v prvních fázích výuky pracovalo s texty krátkého rozsahu,

---

¹ PEYTARD, J. *Littérature et classe de langue, français langue étrangère*, s. 59 - 64

nejčastěji založenými na vyprávěcím či popisném slohovém postupu, a jednoduchými básněmi. Se zvyšující se úrovní studenta se zařazovaly souvislejší literární texty, díky nimž žák poznával literární tradici daného národa, to celé v komparaci s jeho kulturním prostředím.²

Jinak tomu bylo s nástupem metod audiorálních a audiovizuálních, které ke stejnému kompromisu nepřistoupily. Ty naopak upustily od masivního využívání literárního textu v jeho originálním znění v průběhu hodin cizího jazyka, a to hned z několika důvodů. Z lingvistického hlediska představoval totiž jazyk pro autory metody nejprve skutečný, prožitý orální projev, z hlediska statistik pak bylo dokázáno, že v mezilidské komunikaci převažuje ústní vyjadřování nad písemným. Z toho důvodu je pro studenta výhodnější simulovat situace každodenní potřeby, než se učit recitovat básně či poznávat prozaickou tvorbu vybraných autorů. Další úskalí ve využívání umělecké literatury viděli autoři v její motivaci, která nesplňovala podmínku přitažlivosti pro studenty. A nakonec do rozhodování zasáhlo i hledisko ideologické, spatřující v literatuře hrozbu elitistického výběru.

Jelikož student k četbě literárního díla a jeho interpretaci potřebuje komplexní znalosti cizího jazyka, byly umělecké texty zařazovány v audiometodách až v době, kdy se student těmito kompetencemi mohl chlubit. Pro zmírnění prvotního překvapení tváří v tvář literatuře, docházelo k jejímu adaptování a zjednodušování. Tím zmizely syntaktické i lexikální překážky a studentovi tak nic nebránilo v efektivním pokračování ve studiu. Dále bylo hojně podporováno zhotovování umělých textů, které měly vytvářet přirozený přechod k četbě uměleckých děl. I přes toto dovolené vniknutí literatury do procesu vyučování cizího jazyka lze pozorovat, že takto vzniklé či originální texty zaujímají pouze okrajové místo a jejich potenciál zůstává, alespoň v začátečnické úrovni, nevyužit.³

Stejně tak metody založené na komunikativním přístupu, vzniklé v 70. letech 20. století, literární texty do výuky nezačleňovaly, upřednostňovaly texty, které ve studentech vzbuzovaly představy reálných každodenních situací. Ale už o deset let později, v letech 80., se literatura navrácí do povědomí autorů učebnic a je zařazována na stránky nově vydávaných publikací. Od let 90. se pak stává nedílnou součástí jazykových učebnic, je využita jako ideální prostředek pro splnění interkulturního aspektu ve vyučování.

---

² KYLOUŠKOVÁ, H. *Jak využít literární text ve výuce cizích jazyků*, s. 30 - 31

³ PEYTARD, J. *Littérature et classe de langue, français langue étrangère*, s. 65 – 70

I politika českého školství se začala na konci devadesátých let minulého století ubírat novým, modernějším směrem. Zahájila se éra formování pokrokového způsobu rozvoje vzdělávání na základě jasně vymezených střednědobých i dlouhodobých záměrů Národního programu rozvoje vzdělávání v ČR, které jsou kodifikovány v tzv. Bílé knize, vládním dokumentu zahrnujícím všechny oblasti českého školství.

A tak se ve všech školských institucích na území České republiky pedagogové seznámili s pojmem kurikulární dokumenty. Tyto písemnosti jsou vyhotoveny ve dvou úrovních. První, státní, je představována Národním programem vzdělávání, který zajišťuje hlavní cíle vzdělávání, a rámcovými vzdělávacími programy („dále RVP“). Ty jsou vypracovány zvlášť pro předškolní, základní, střední i další typy vzdělávání. Druhou úroveň si zajišťují jednotlivé školy samy. Na podkladu školního vzdělávacího programu probíhá výuka v jednotlivých třídách v souladu s požadavky RVP.

RVP se dále člení podle typu školních institucí na RVP pro předškolní vzdělávání, základní školy, gymnázia, gymnázia dvojjazyčná aj. V každém z těchto dokumentů najdeme vytčené cíle výuky a kompetence, kterých má student během svého školního působení nabýt.

Tyto „klíčové kompetence představují soubor vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které jsou důležité pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti a budoucí uplatnění v životě.“⁴

V jazykovém vzdělávání jsou vymezeny kompetence k učení, kompetence komunikativní, kompetence občanská a kompetence sociokulturní. Jedním z bodů občanské kompetence je např.: *„(žák) dává do vzájemné souvislosti kulturu své země a kulturu země toho jazyka, kterému se učí“⁵*, další bod, tentokrát vyjmutý z kompetence sociokulturní je definován následovně: *„(žák) vnímá určité aspekty evropské společnosti jako každodenní život, životní podmínky, mezilidské vztahy, hodnoty, víru, postoje, neverbální komunikaci, společenské konvence, zvyky a tradice“⁶.*

Zastávám názor, že žák získá nejvíce jazykových zkušeností, jazykové pohotovosti a že se zbaví ostychu z mluvení v cizí řeči zejména pobytem v té zemi, jejíž jazyk studuje. Nemá-li ale tuto možnost, pak musí pro získání výše zmíněných kompetencí vyhledávat různé zprostředkovatele. Mezi ty můžeme počítat zahraniční přátele, korespondenci či jinou komunikaci s nimi, četbu novin, časopisů, vyhledávání

---

⁴ *Rámcový vzdělávací program pro gymnázia*, s. 8

⁵ *Rámcový vzdělávací program pro jazykové školy*, s. 9

⁶ *tamtéž*

informací na cizojazyčných webových stránkách, sledování filmů v původním znění a v neposlední řadě i četbu známých či méně známých literárních děl v originále. Díky tomu všemu poznává žák nejen jazyk, ale i kulturu s ním spojenou.

Interkulturním vnímáním se zabývá i Společný evropský referenční rámec pro jazyky. Ten představuje takto vnímaného studenta jako bytost, která je schopná rozvíjet se v osobnost bohatší a všestrannější, jako jedince, který je otevřený dalšímu studiu i odlišným kulturním hodnotám. Takový student se navíc stává stejným zdrojem poznatků pro ostatní uživatele jazyka a v případě vzájemného nepochopení si dvou mluvčích, se staví do role zprostředkovatele a tlumočnicka.⁷

Podle Radky Hříbkové je to právě umělecký text, který je ve výuce cizích jazyků vhodným materiálem pro plnění požadavku poznávání interkulturních vztahů při výuce. Mimo jiné také proto, že může být silným motivačním prostředkem, pomocníkem při vytváření pozitivní emoční atmosféry i intelektuálnějiho prostředí, ve kterém jsou studenti schopni prohlubovat své znalosti z oblasti historie, reálií atd. Umělecký text jim navíc připravuje půdu pro diskuze, rozšiřuje slovní zásobu jak v cizím, tak i v mateřském jazyce a celkově formuje osobnost studenta.⁸

Aby byl umělecký text opravdu vhodným pro dosažení interkulturality v jazykovém vyučování, je třeba volit pro výuku takové texty, ve kterých autor zobrazil názorové či jiné střetnutí, neočekávanou či protichůdnou situaci. Jen tak mohou studenti porovnávat své názory a všimnout si vzniklé plurality pohledů na stejnou událost. Vhodné jsou i takové texty, které zobrazují kulturu etnických či sociálních menšin, se kterou se žák může srovnávat, kterou může analyzovat.⁹

Literární text ale není do hodin cizích jazyků zařazován pouze pro interkulturní účely. Studenti se jeho prostřednictvím setkávají s celou řadou gramatických a zejména lexikálních jevů. Po stránce gramatické poznávají žáci slovesné časy, které v běžném hovoru nepoužívají, po stránce lexikální jim umělecký text přináší bohatou slovní zásobu, umožňuje jim pracovat se synonymy. Navíc student četbou umělecké literatury tříbí své vyjadřování.

---

⁷ *Společný evropský referenční rámec pro jazyky*, s. 45

⁸ HŘÍBKOVÁ, R. *Umělecký text ve výuce cizího jazyka*, s. 80-81

⁹ KYLOUŠKOVÁ, H. *Jak využít literární text ve výuce cizích jazyků*, s. 37

Chtěla bych tedy ve své diplomové práci představit řadu starších i novějších učebnic a zkoumat, zda a jakým způsobem vyčleňují prostor uměleckému textu ve výuce francouzštiny jako cizího jazyka.

Jako podklad pro analytický rozbor jsem si záměrně vybrala díla umělecké literatury. Jedná se o texty autentické, jejichž zařazování splňuje podmínku moderního vyučování. Ty nejsou nijak upravené ani uměle vytvořené, a přesto jejich četba umožňuje studentům i učitelům pracovat s velkým množstvím obsažených informací. Navíc tímto dochází, za splnění určitých podmínek¹⁰, k tolik ceněnému spojení příjemného s užitečným.

Ze své analýzy vyřadím pomezí esejistický žánr, nebude-li autory učebnic záměrně zařazován na stránky věnované pouze literárním textům.

Budu pracovat s korpusem čtyřdílných učebnic z různých nakladatelství, českých i zahraničních, které patřily či patří k dominantním učebnicím v českých školách či které jsou běžně k dostání v našich knihkupectvích. Při analýze učebnic zaznamenám název díla, autora, žánr či velice stručný obsah, kvantitativní rozsah ukázky a cvičení s ní spojené. Mým úkolem je stanovit, zda se charakter uměleckého textu liší kvantitativně i kvalitativně se zvyšující se úrovní studentových jazykových dovedností. Dále zjistím, zda bylo zařazení uměleckého textu do učebnic ovlivněno datací či proveniencí publikace. Pozastavím se i nad otázkou, zda je literární text využit pouze jako doplňkový materiál, jak to na konci 90. let viděla Mária Kostelníková či zda je plnohodnotnou součástí výuky cizích jazyků. Pro toto budu využívat metodu analytickou.

Nezbytnou součástí mé práce bude vytvoření vlastní typologie cvičení spojených s literárním textem. Přitom se budu opírat o již existující práce R. Purma a H. Kylouškové. Má typologie však bude vyplývat z analýzy cvičení vybraných učebnic a bude tyto aktivity blíže určovat.

---

¹⁰ četní autoři zdůrazňují navození příjemné atmosféry před četbou literárního díla.

2 SEZNAM BĚŽNĚ DOSTUPNÝCH UČEBNIC NA ČESKÉM TRHU

I přes fakt, že je u nás nejrozšířenějším cizím jazykem angličtina, není český student odkázán na nákup učebnic francouzské provenience pouze prostřednictvím internetových stránek cizích nakladatelství, ale může už v dnešní době vybírat z široké nabídky titulů a to přímo na českém trhu. Četná knihkupectví už mají velice bohatou škálu knih přímo na skladě, nebo jsou schopné danou knihu objednat.

Mezi běžně dostupné učebnice patří:

- ADO, CLE International, 1. – 3. díl, (1999, 1999, 2000)
Alex et Zoé, CLE International, 1. – 3. díl, (2001, 2001, 2003)
Alter ego, Hachette FLE, 1. – 4. díl¹¹, (2006, 2006, 2007, 2007)
Café Crème, Hachette FLE, 1. – 4. díl, (1997, 1997, 1998, 1999)
Campus, CLE International, 1. – 4. díl, (2002, 2002, 2003, 2005)
Connexions, Didier, 1. – 3. díl, Paříž, (2004, 2004, 2005)
Echo, CLE International, 1. – 4. díl, (2008, 2008, 2009, 2010)
En Français, Hachette FLE, SPN, FRAUS, 1. – 3. díl, 4. díl v současnosti není dostupný (1991, 1992, 1993, 1995)
Entrée en matière, Hachette FLE, 1.díl, 2005
Extra, Hachette FLE, 1. – 3. díl, (2002, 2002, 2002)
Fluo, CLE International, 1. – 2. díl, (2003, 2003)
Forum, Hachette FLE, 1. – 3. díl, (2000, reedice 2. a 3. dílu: 2006, 2006)
Francofolie, Cideb Editrice, 1. – 2. díl, (2005, 2006)
Champion, CLE International, 1. – 2. díl, (2001, 2001)
Le français ENTRE NOUS, Fraus, 1. – 2. díl, (2009, 2009)
Le Nouveau sans frontières, CLE International, 1. – 4. díl, (1988, 1989,1990, 1993, nová edice 1. dílu v roce 1998,)
Le Nouveau Taxi, Hachette FLE, 1. – 3. díl, (2008, 2009, 2010)
Le Nouvel Espaces, Hachette FLE, 1. – 3. díl, (1995, 1995, 1996)
Les couleurs de la grammaire, CLE International, 1. – 2. díl, (2005, 2005)
Libre Echange, Hatier/Didier/Fraus, 1. – 3. díl, Paříž, (1991, 1992, 1993)
On y va, Leda, 1. – 3. díl, Praha, (1996, 1997, 1998, 2001)

---

¹¹ pátý díl vyjde 26. května 2010

Panorama, CLE International, 1. – 4. díl, (1996, 1996, 1997, 1998)

Reflets, Hachette FLE, 1. – 3. díl, (1999, 1999, 2001)

Tandem, Didier, 1. – 3. díl, (2003, 2003, 2003)

Tempo, Hachette FLE, 1. – 2. díl, (1996, 1997)

3 JEDNOTLIVÁ VYDAVATELSTVÍ

Na základě sestaveného seznamu učebnic vyšlo najevo, že český trh je z větší části obsazen pouze třemi cizími nakladatelstvími, a proto zde uvádíme jejich charakteristiku. Pro doplnění připojujeme i nejvýznamnější česká vydavatelství.

3.1 *CLE International*¹²

Jedním z nakladatelství s dlouholetou tradicí je bezesporu CLE International. Pro své zákazníky, frankofonní i nefrankofonní studenty z více než sto zemí světa, nabízí své učebnice pod označením FLE – français langue étrangère.

Široký výběr nabízených učebnic navíc doplňují videa, CD-ROMy, kazety a další pomůcky pro studenty každého věku, které jsou nezbytné pro efektivnější výuku.

Autorský tým nakladatelství CLE International přizpůsobuje obsah učebnic lokálním omezením, která vyplývají nejen z rozdílných kulturních prostředí, ve kterých se francouzština vyučuje, ale i z různorodých požadavků studijních programů, které se stávají čím dál tím více důležitějším a proměnným faktorem při tvorbě samotných učebních pomůcek. Všechny tyto nároky se pak odráží ve finální podobě učebnice, která byla vytvořena takovým způsobem, aby vyhovovala publiku cílové země, neboť jak je všeobecně známo, jinak se přistupuje k učebnímu procesu v Japonsku a jiné metody výuky budou využity v Evropě či Severní Americe.

3.2 *Hachette Livre*¹³

Toto nakladatelství vzniká již roku 1826 a jeho zakladatelem se stává Louis Hachette. Řídí se heslem « Ainsi, j'enseignerai quand même. »¹⁴, neboť byl donucen ukončit svá studia na École Normal Supérieure¹⁵.

Nakladatelství vydalo první slabikář ve Francii a v následujících letech získalo státní zakázku na jeden milión exemplářů. Z dílny tohoto vydavatelství pochází i světoznámý Dictionnaire¹⁶.

Během XX. a na počátku XXI. století dochází ke změně stávající politiky a společnost posiluje svou činnost zejména v oblasti vzdělávání, čímž se vrací ke svým

---

¹² <http://www.cle-inter.com/who.html>

¹³ <http://www.hachette.com/corporate-mot-du-president.html>

kořenům. Kromě působení na francouzském trhu, se dále orientuje na angloamerickou a portugalsko-španělskou cílovou skupinu.

Co se týče pedagogické tvorby, lze najít v nabídce společnosti učebnice pokrývající rozsah od předškolního po univerzitní vzdělání, a to od autorů či značek slavných jmen jako např.: Littré, Malet-Isaac, Gaffiot, Bled, Durandeu, Apple Pie, Passeport aj. Stejně jako jejich konkurenti, i toto vydavatelství zefektivňuje možnosti výuky nabízením doprovodných materiálů ke svým učebnicím: videi, CD-ROMy či poskytnutím další aktivit na internetových stránkách. Pro jejich vytvoření spolupracuje s odvětvím Hachette Multimédia.

3.3 Didier¹⁷

Vznik společnosti spadá do roku 1898 a již o čtyři roky později se dostává na trh učebnice angličtiny vytvořená na principech přímé metody výuky. O několik desítek let poté mohou žáci využít ke svému studiu první audiovizuální učebnici *Voix et images de France*. Dalším významným krokem v historii vyučování francouzštiny jako cizího jazyka je představení učebnice *Archipel*, což byla první učebnice pracující s komunikativní metodou.

Nakladatelství Didier patří k těm, které se věnují vydávání učebnic již od svých počátků. Jejich původní doména, výuka cizích jazyků, se ale postupně rozšiřuje i na další oblasti základního vzdělávání.

Také proto při vytváření nových učebnic velice úzce spolupracují s Radou Evropy či francouzským Mezinárodním centrem pedagogických studií, stejně jako využívají myšlenek a rad učitelů z daných oborů.

Ani toto vydavatelství není pozadu s audio pomůckami, kterými rozšiřují svou již tak bohatou nabídku. Vytváření CD, CD-ROMů, kazet, videokazet či internetových stránek k jednotlivým učebnicím je naprostou samozřejmostí.

---

¹⁴ Takto budu i přesto vyučovat.

¹⁵ Byla zavřena pro rozvratné myšlenky.

¹⁶ Dictionnaire de la langue française, zvaný podle svého autora také Le Littré

¹⁷ <http://www.editionsdidier.com/didier/>

3.4 Fraus¹⁸

Nakladatelství Fraus se sídlem v Plzni bylo založeno roku 1991 Ing. Jiřím Frausem a řadí se k nejvýznamnějším českým vydavatelstvím.

Jejich nabídka učebnic cizího jazyka, zejména francouzského, německého, španělského a ruského, zaujímá na českém trhu nadpoloviční většinu a pokrývá poptávku od základního až po univerzitní vzdělání. Vytváření obsahů učebnic se řídí Společným evropským referenčním rámcem pro jazyky. Vysoká renomovanost vydavatelství je zapříčiněna především lexikografickou prací.

Novinku ve výuce, v českém i evropském kontextu, představují interaktivní učebnice, které jsou v prodeji od roku 2007. Nakladatelství Fraus přeměnilo obsahy klasických učebnic v moderní vizi vzdělávání. Tato realizace ovšem stále ještě chybí v předmětu francouzský jazyk.

3.5 Leda¹⁹

I toto české nakladatelství se řadí na přední pozice v práci s jazykovou literaturou. Od svého založení v roce 1992 spolupracuje při tvorbě cizojazyčných publikací, učebnic a zejména slovníků s předními českými odborníky, obzvláště z Ústavu pro jazyk český Akademie věd ČR, Karlovy univerzity, Masarykovy univerzity, i s rodilými mluvčími.

Jako jediné vydavatelství přináší na český trh lingvistické publikace dvaceti tří evropských jazyků, které navíc doplňuje o ediční řady věnující se čínštině, indonéštině, japonštině a turečtině.

Nástup moderní techniky v domácnostech podpořilo nakladatelství vydáváním elektronických slovníků oceňovaných v soutěži Slovník roku. Dále se Leda podílí na činnosti Evropské lexikografické společnosti a je taktéž zapojena do mezinárodních lexikografických a multimediálních projektů.

---

¹⁸ Srov. <http://ucebnice.fraus.cz/>

¹⁹ informace poskytla Dagmar Červenková z propagačního oddělení nakladatelství Leda

4 ANALÝZA UČEBNIC

Prováděný výzkum, který se zabývá využitím literárních textů v učebnicích, bude vytvořen na korpusu čtyřdílných učebnic, na nichž lze nejlépe sledovat nejen textové zastoupení, frekvenci a stupeň obtížnosti jednotlivých textů v závislosti na vzrůstající jazykové úrovni studenta, ale i zvolená doprovodná cvičení.

4.1 Campus

4.1.1 Campus 1, učebnice²⁰

Tato učebnice pochází z dílny nakladatelství CLE International. První díl byl vydán v Paříži roku 2002 a je určen pro studenty francouzštiny jako cizího jazyka, kteří nemají žádné předchozí znalosti v tomto oboru, a to ať už se jedná o dospívající nebo dospělé zájemce o studium. Jazykové kompetence, kterých student v průběhu práce s učebnicí nabývá, odpovídají úrovni A1 a A2 podle evropského vzdělávacího rámce.

Formálně je publikace rozdělena do čtyř modulů. Každý modul se skládá ze tří lekcí, které se dále tematicky člení do šesti cílů. Jednotlivé cíle jsou rozpracovány v rozsahu jedné dvojstránky, a to po stránce gramatické, lexikální, fonetické i sociálně kulturní. Uspořádání každé lekce se liší v posloupnosti nabízených aktivit.

Všechny lekce učebnice propojuje fiktivní příběh. Ten je vytvořen v dvojím provedení, a tak žáci mohou text sledovat na obrázcích v knížce a přitom poslouchat audio ukázkou, nebo sledovat příběh na videu. Text je pro obě verze identický, liší se ale v interpretaci. V případě, že přepis textů není v dané lekci úplný, a to z pedagogických účelů, je připojena nepřepsaná část na s. 170 a dále v učebnici.

Učebnice Campus 1 se skládá z:

- učebnice
- pracovního sešitu
- metodické příručky pro učitele
- hodnotící příručky
- videokazety či DVD

---

²⁰ GIRARDET, J. *Campus 1, méthode de français*, s. 3 – 4, s. 202 - 205

- audiokazety obsahující dialogy z videa, poslechová cvičení, cvičení na výslovnost
- audiokazety obsahující strukturní cvičení
- čtyř CD
- CD-Romu

V prvním díle učebnice se nenachází žádný literární text.

4.1.1.1 Campus 1, pracovní sešit

V pracovním sešitě se nenachází žádný literární text.

4.1.2 Campus 2, učebnice²¹

Druhý díl učebnice od nakladatelství CLE International vyšel v Paříži v roce 2002. Campus 2 je navazujícím pokračováním pro dospívající či dospělé studenty, kteří již prošli výukovou dotací 100 hodin francouzštiny. Vybrané dovednosti jsou v souladu s evropským vzdělávací rámcem a připravují studenty ke zkouškám delf.

I tato učebnice je rozdělena do čtyř modulů, přičemž každý modul obsahuje tři lekce po šesti, v posledních dvou lekcích po pěti cílech. Formálně je opět věnovaná jedna dvojstránka jednotlivému cíli. I nadále platí, že se od sebe lekce liší uspořádáním aktivit.

Také ve druhém díle učebnice může student sledovat fiktivní příběh, který ho doprovází celou učebnicí, tentokrát už ale pouze v audio verzi. Pro žáky jsou ovšem novinkou reportáže o francouzských reáliích, které se objevují v každé lekci. Ty již jsou, narozdíl od fiktivního příběhu, rozpracovány do dvou variant. A to v podobě audio, kdy student pracuje s učebnicí a audiokazetou, a ve video podobě, kdy student pro práci využívá informací zaznamenaných na videu. Video reportáže navíc obsahují pracovní listy.

Učebnice Campus 2 se skládá z:

- učebnice

---

²¹ GIRARDET, J. *Campus 2, méthode de français*, s. 3 – 4, 204 - 207

- pracovního sešitu
- audiokazet obsahujících fiktivní příběhy, poslechová cvičení, reportáže a cvičení na výslovnost
- audiokazet obsahujících cvičení na výslovnost
- metodické příručky pro učitele
- videokazety

Modul B

Lekce 5 – Žít naplno, cíl: práce se slovní zásobou

- Georges Perec, *Je me souviens*, Hachette, 1978, (65)²²; vzpomínání autora na zastávky autobusů, na jízdenky z metra aj.

Na základě četby píše studenti vlastní vzpomínky spojené s nějakým slovem.

- Jacques Charpentreau, *La ville enchantée*, L'École des loisirs, (54); popis města, čtvrti

Studenti jsou vyzváni, aby pozorovali formu básně a vymysleli si začátky dalších strof.

- Philippe Soupault, *Georgia, Épitaphes, Chansons*, Tant de temps, Gallimard, 1994, (72); báseň o tom, jak je možné trávit svůj čas

Žáci jsou vybídnuti k přemýšlení nad tím, co v nich vzbuzuje verš « Tant de temps » a nakonec vytvoří vlastní báseň za použití anafory.

Modul C

Lekce 8 - Učit se, cíl: jak se učit slovní zásobu

- Claude Roy, *L'Âme en peine*, Paris, Gallimard, 1954, (60); popisuje Paříž za využití antonym

Žáci napodobují básníka při popisu mužů/žen, svého domu/bytu.

- Georges Perec, *Espèces d'espaces*, Éditions Galilée, Paris, 1974, (101); seznam věcí každodenního života

Studenti hledají téma textu ve skupinách, vytváří soupis slov pro dané téma a vytváří vlastní text, ve kterém představí život ve svém městě, svoji školu atd. inspirující se právě Percovou ukázkou.

---

²² číslo v závorce odpovídá počtu slov v ukázce; kritérium pro počítání: slovo je v textu odděleno mezerou

Lekce 9 - Volný čas, cíl: pochopit vyprávění

- Honoré de Balzac, *La Peau de chagrin*, 1831, (37)
- Gustav Flaubert, *Madame Bovary*, 1857, (38)
- Victor Hugo, *La Légende des siècles*, 1859 – 1883, (36)
- La Fontaine, *Fables*, 1668 – 1693, (15)
- Amélie Nothomb, *Attentat*, 1997, (71); krátké úryvky obsahují prvních pár řádků z každého díla

Po přečtení všech ukázek mají žáci za úkol přeformulovat úryvky do mluvené podoby. Poté v textu vyhledávají slovesa v jednoduchém minulém čase a zároveň sledují pravidla jeho tvoření. V dalším cvičení rozvíjí svou představivost a vymýšlí konce příběhů. V posledním úkolu přiřazují jednotlivé ukázky k jejich autorům.

4.1.2.1 Campus 2, pracovní sešit

Modul C

Lekce 9, cíl - písemný projev

- Honoré de Balzac, *La Peau de chagrin*, 1831, (37)
- Gustav Flaubert, *Madame Bovary*, 1857, (38)
- Victor Hugo, *La Légende des siècles*, 1859 – 1883, (36)
- La Fontaine, *Fables*, 1668 – 1693, (15)
- Amélie Nothomb, *Attentat*, 1997, (71); krátké úryvky obsahují prvních pár řádků z každého díla

Úkolem studentů je v textech najít označení místa a určit, které označení je nejméně přesné a které naopak nejpřesnější. Dále nachází různé způsoby, jak vyjádřit věk, moment, trvání a rozdělují je do skupin podle užitého slovesného času. V další aktivitě se studenti věnují jednotlivým postavám – zjišťují jejich jméno, povolání, fyzické i morální vlastnosti. Dále rozlišují vyprávěče podle způsobu narace, hledají událost, která spouští vyprávění a určují, v jakém čase je vyprávěna. V psaném projevu se studenti vyjadřují ke své četbě – jaký typ románu preferují.

4.1.3 Campus 3, učebnice²³

Třetí pokračování učebnice z nakladatelství CLE International vyšlo v Paříži v roce 2003. Studium předpokládá úspěšně zvládnuté jazykové dovednosti předcházejících dvou dílů či jim odpovídající znalosti. Podle evropského vzdělávacího rámce odpovídá třetí díl požadavkům úrovně B1.

Campus 3 je rozpracován do čtyř modulů. Moduly A – D obsahují tři lekce rozdělené do pěti cílů, zabývajících se gramatikou, slovní zásobou, fonetikou i sociálně kulturními reáliemi. Všech dvanáct lekcí je tematicky rozděleno na dvě části – první se zabývá celosvětovými tématy, druhá se týká jedince a jeho vztahu k ostatním.

Fiktivní příběh z prvních dvou lekcí je nahrazen souborem dvaceti čtyř krátkých filmů nazvaných „Nadání“. Žákům se v audiovizuálním seriálu představí dvacet čtyři lidí, které spojuje vášeň k tématům probíraných v učebnici. K videu jsou vypracovány pracovní listy, které se nachází v metodické příručce pro učitele.

Součástí celku učebnice Campus 3 jsou:

- učebnice
- pracovní sešit
- audiokazety či CD
- videokazeta
- metodická příručka pro učitele.

Modul A

Lekce 1 – Objevovat, cíl: pátrat

- G. Simenon, *Maigret tend un piège*, Presses de la Cité, 1955, (150); úvahy detektiva o zločinci

Studenti po přečtení ukázky najdou informace týkající se činů a známých faktů o vrahovi i o tom, co si Maigret myslí. Další práce spočívá ve vytvoření vlastních hrdinů detektivního románu (vrah, oběť a její vztah k vrahovi, motiv zločinu).

Lekce 3 – Inovovat, cíl: setkávat se

- Paul Verlaine, *Mon rêve familier*, (39); portrét ideální ženy

Studenti pracují ve dvojicích – každý si zapisuje představu toho druhého o ideálním partnerovi, kterého následně představí ostatním.

---

²³ GIRARDET, J. *Campus 3, méthode de français*, s. 3 - 6

- Jean-Louis Bauer, *Page 27*, L'Avant-scène²⁴, juillet 1996, (187); Henri má odhalit minulost spisovatele, který ztratil paměť. V úryvku se setkává se svou nevlastní sestrou, o které neměl tušení.

Úryvek je nahraný na CD.²⁵ Žáci mají v učebnici k dispozici několik informací o ději hry a následně poslouchají jednu scénu. Jejich úkolem je v malých skupinách zahrát tuto část hry. Pro lepší provedení je doporučeno vymyslet si příběh postav na základě toho, co říkají, co cítí.

Modul B

Lekce 5 – Tvořit, cíl: okomentovat příběh

- T. Ben Jelloun, *L'école*, L'Express, Le Magazine, décembre 1999, (988); příběh asijského venkovského učitele, kterému v předávání vzdělání brání chudoba studentů, kteří místo školy volí práci

Za pomoci textu vypracují studenti schéma příběhu tak, že obnoví správný pořádek jednotlivých částí nabídnutých v učebnici. Následně se pokusí v textu najít charakteristiku žáků z pohledu různých postav. Vysvětlí důvody rozdílnosti těchto pohledů. Další cvičení se týkají slovní zásoby. Studenti mají najít ta slova, která charakterizují školu a vesnici. Následně pak porovnají jejich školu se školou z ukázky. V dalším cvičení je využito sociálně kulturních znalostí – žák má vysvětlit, proč je nejdůležitějším místem pro postavy v příběhu strom a říct, jaké je nejdůležitější místo pro lidi jeho kultury. Písemný projev se procvičuje na vzpomínce ze školy, která se žákovi vryla do paměti.

cíl: souhrnné opakování

- M. Pagnol, *Le Temps des secrets*, 1960, (94); dialogová pasáž

Studenti doplňují vynechaná slova.

Lekce 6 – Jednat, cíl: angažovat se

- Paul Dakeyo, *Anthologie de la poésie camerounaise d'expression française*, Soweto, compilée par P. Kayo, PUF, Yaoundé, (92); báseň o noci, při níž během bojů přišlo o život mnoho nevinných lidí
- Boris Vian, *Le Déserteur*, éd. Julliard, 1955, (73); báseň, ve které hl. hrdina píše dopis prezidentovi, ve kterém vysvětluje důvody dezertace

²⁴ Francouzský kulturní dvoměsíčník

²⁵ Přepis textu se nachází až na konci učebnice.

- Paul Eluard, *Au rendez-vous allemand*, Courage, Éditions de Minuit, 1945, (119); báseň, která dodává odvahu obléhané Paříži

Po poslechu básní žáci přemýšlí, k jaké události díla odkazují a jaké pocity chtějí autoři sdílet se čtenáři. Studenti hledají příklady angažovanosti proti válce, bezprávi či výzvy k míru, svobodě aj. a diskutují na téma, zda poezie může změnit svět.

- Rachid Boudjedra, *Pour ne plus rêver*, Alhabétisation, SNED, Alger, 1965, (108); báseň o sociálních problémech některých Alžířanů

Žáci poslouchají báseň Alhabétisation, komentují její stavbu a v jednotlivých strofách vyhledávají žádané informace. Snaží se vysvětlit název básně. Vybírají pasáže, které se jim zdají zvláštní. Definiují smysl básně i to, co ji tvoří angažovanou. Studenti nakonec sami vytvoří vlastní báseň podle vzoru básně Alhabétisation.

Modul C

Lekce 7 – Rozumět, cíl: obhájit názor

- Jean-Claude Izzo, *Total Kheops*, Gallimard, (142); argumentační text

Po přečtení úryvků žáci vyhledávají významy nabídnutých výrazů z textu. Následuje série otázek k obsahu.

- Amin Maalouf, *Les Identités meurtrières*, Grasset, 1998, (106); argumentační text

Po studentech se vyžaduje, aby v textu našli odpovídající slova vyjadřující se k myšlenkám v učebnici. Dále jsou žáci vyzváni, aby v textu vyhledali autorovu definici identity, objasnili ji několika příklady z ukázky a okomentovali ji. Ve skupinové práci se studenti snaží porovnáním klíčových slov najít, co mají oba texty společné.

S těmito texty je navíc spojené poslechové cvičení, ve kterém žáci vyslechnou reportáž o identitě určitých osob. Úkolem studentů je porovnat definice identit z reportáže a obou textů.

V obou textech mají najít znaky argumentace. Během debaty, která následuje po vypracování všech cvičení, pak žáci porovnávají jejich koncepci identity s těmi, které mají spisovatelé i s těmi, které slyšeli v reportáži.

Lekce 7 – Rozumět, cíl: přemýšlet o svém vzdělání

- Nancy Huston, *Douze France*, Actes Sud, 1999, (218); první spisovatelčino setkání s francouzštinou ve Francii

Nejdříve žáci zjišťují význam předložených adjektiv. Poté si představují dialog mezi Nancy a sekretářkou, který následně zdramatizují. Posledním úkolem žáků je napsat vzpomínku na jejich vlastní studia.

- Nancy Huston, *Nord Perdu*, Actes Sud, 1999, (119); srovnání 2 období: anglického spojeného s klavírem a francouzského spojeného s cembalem

Žáci znají význam lexikální jednotky a hledají k němu příslušné slovo. V další aktivitě vyhledávají přívlastky vztahující se k rodné řeči Nancy a k francouzštině. Sami pak přemýšlí, jak by označili vlastní mateřštinu a jak francouzštinu. Nakonec popíší místo nebo věc, které měly zvláštní roli v jejich jazykové průpravě.

Lekce 9 – Sdílet, cíl: sdílet své zážitky

- Georges Perec, *Les choses*, 1965, (81)

Ukázka je z konce románu a žáci mají vymyslet pokračování konce.

Modul D

Lekce 10 – Představovat si, cíl: mluvit o své četbě

- D. Pennac, *Comme un roman*, Paris, Gallimard, 1992, (59); práva čtenáře

Úryvek souvisí s anketou „Jaký typ čtenáře jste?“. Žáci nejdříve zodpoví anketní otázky a poté komentují práva čtenáře v podání D. Pennaca.

- Félicien Marceau, *Les Élans du coeur*, Gallimard, 1955, (101); popisuje pocity dívky trhající záclonu
- Émile Zola, *L'Assommoir*, (86); popis budovy
- Victor Hugo, *Tas de pierres*, œuvre posthume publiée en 1942, éd. Bouvet, (152); o silné moci knihy nad čtenářem

Tyto ukázky slouží studentovi jako materiál, na kterém se naučí rozeznávat jednotlivé typy textů. Z každého úryvku vypíše hlavní postavu a fabuli. Následně přiřadí slovesa k jednotlivým typům (akce, vjem, popis). Nakonec rozdělí texty na základě vypracovaných cvičení a teoretického rozdělení textů v učebnici k jednotlivým typům a svoji volbu obhájí.

Lekce 10 – Představovat si, cíl: snít se slovy

- Guillevic, *Inclus*, Le poète, Gallimard, 1973, (49); sen básníka o společnosti, ve které budou mít všichni chuť psát
- R. Queneau, *Le chien à la mandoline*, Pour un art poétique, Gallimard, 1965, (59); báseň ve formě receptu, jak „uvařit psaní“

Po přečtení prvních dvou básní vyplní studenti tabulku, ve které porovnávají vidění spisovatelů na roli básníka, na to, jakým způsobem tvoří a co je objektem jejich poezie. V dalším úkolu žáci vyjádří, co pro ně poezie znamená, k čemu by ji přiřadili.

- R. Desnos, *Les Ténèbres*, in *Corps et Biens*, Chant du ciel, Gallimard, 1927, (106); rozhovor neživých věcí a básníka

Na základě básně R. Desnose vytvoří seznam jevů, pro jejichž zobrazení je použita personifikace, a žáci dále určí, zda jsou tyto jevy spojeny volným sledem asociací či pomocí kontrastů. Sami pak vytvoří báseň s jinými přírodními jevy, použijí personifikaci a vymyslí název.

cíl: souhrnné opakování

- Jean Mayoux, *Ma tête à couper*, (30); jak by se básník choval, kdyby byl kamínkem či věžeňskými dveřmi

Úkolem žáků je pokračovat v dalších strofách po vzoru té první.

- J. Tardieu, *Finissez vos phrases !*, *La Comédie du langage*, Gallimard, 1966, (209); dialog mezi pánem A a paní B

Studenti dokončují věty.

Modul D

Lekce 11 – Prozkoumat minulost, cíl: vzpomínat v literatuře

- Patrick Mondiano, *Voyage de nocés* (1990), *Rue des boutiques obscures* (1978), *Livres de famille* (1977), *Dora Bruder* (1997), *Fleurs de ruine* (1991), *La Petite Bijou* (2001), *Quartier perdu* (1984), (429); vybrané ukázky se zabývají přechodem mezi minulostí a přítomností

Po přečtení jednotlivých textů žáci vyhledají informace pro vyplnění tabulky a pokusí se definovat vztah mezi minulostí a přítomností v knihách P. Mondiana. V následující aktivitě přiřadí fotografie k jednotlivým ukázkám a odůvodní svoji volbu. Práce ve skupinách je využita pro práci s textem a hledání vlastních ilustrací, které by se k němu daly přiřadit. Nakonec si studenti vyberou jeden z úryvků, budou ho považovat za začátek románu a v deseti řádcích vytvoří zápletku celého díla.

Lekce 12 – Cestovat, cíl: číst cestopis

- Paul Morand, *Venises*, Gallimard, 1971, (109); příchod autora do Neapole
- René Caillié, *Journal de voyage, 1828*, (152); autorovy pocity při příchodu do Tombouctou zalitého červánky

Žáci po přečtení obou cestopisů vyplní v tabulce požadované informace související s texty (např. jaké místo je popisováno, v jaké situaci se nachází vypravěč, co očekává, jaké pocity prožívá ...). Dále mají vymyslet přesnější název pro oba cestopisy. V několika větách pak vysvětlí, čí cestu by chtěli prožít a proč.

- Blaise Cendrars, *L'Or*, Denoěl, 1960 – 2001, (210); úvahy nad tím, co všechno představuje americký Západ

Studenti si přečtou ukázkou a zodpoví otázky, které se týkají textu. Na základě vlastního cestovatelského zážitku napíší vypravování podle tabulky z předcházející strany. K procvičení mluveného projevu slouží téma: „Jakou zemi byste si vybrali pro vlastní cestopis a proč?“.

cíl: protože odjždíte

- R. Barthes, *Fragments d'un discours amoureux*, Seuil, 1977, (109); úvahy o tom, jakým způsobem přivítat milého, který odešel bez rozloučení

Žáci vyhledávají, jaké situace jsou v textu evokovány a následně vytvoří seznam pocitů, které v těchto situacích může člověk prožívat. V dalším cvičení se žáci staví do různých rolí: po několika letech potkali dříve velice blízkou osobu – hrají role osoby, která nechce dát najevo své city, našťvaného člověka, atd. Jednotlivé scénky pak sepíší a hrají je před ostatními studenty.

4.1.3.1 Campus 3, pracovní sešit

Modul C

Lekce 7 – cíl: přemýšlet o svém vzdělání

Z nabízených slov studenti doplňují životopis spisovatelky Nancy Huston.

Lekce 8 - cíl: pochopit žert

Ve špatně vytvořeném titulu literárního díla student rozpozná správný název knihy.

Modul D

Lekce 10 - cíl: mluvit o četbě

Student rozvíjí svoji slovní zásobu, vybírá z nabízených přídavných jmen ta, která charakterizují místo, postavu či pocity.

Lekce 11 - cíl: vzpomínat v literatuře

Z pojmů, které se týkají literatury a četby, má student najít ta slova, která do řady termínů nepatří. V dalším cvičení přiřazuje definici slova z pravého sloupce ke slovům v levém sloupci – opět se týká literárních pojmů.

4.1.4 Campus 4, učebnice²⁶

Poslední díl celé řady byl vydán pod značkou nakladatelství CLE International v Paříži roku 2005. Učebnice je určena studentům, pro které není francouzština rodným jazykem, a vyžaduje minimální znalosti na úrovni B1. Studium tohoto dílu by pak měl studující zvýšit své jazykové kompetence na úroveň zkoušky Delf B2, nebo dokonce i Dalf C1, a to podle jeho individuální přípravy.

Rozdělení čtvrtého dílu se liší od předchozí úpravy učebnic. Chybí tu členění na moduly, učivo je rozloženo pouze do lekcí. Těch je deset a každá z nich se věnuje kompetencím, které rozvíjejí žákův ústní i písemný projev na základě různých materiálů. Každá lekce navíc obsahuje kapitolku « Le saviez-vous ? »²⁷, která se zabývá sociálně kulturními tématy, o nichž by měl mít student tušení při skládání zkoušek Delf/Dalf.

Součástí čtvrtého dílu učebnice jsou:

- učebnice
- pracovní sešit
- dvě CD či audiokazety
- metodická příručka pro učitele

Lekce 1 - Strava a stolování ve Francii, cíl: společenské chování, představit své záliby

- Philippe Delerm, *La première gorgée de bière et autres plaisir minuscules*, Éditions Gallimard, (276); popis pocitů, které zažívá autor při konzumaci piva

Každou metaforu, kterou žáci v textu najdou, vysvětlí. Pro písemný projev si vyberou své oblíbené jídlo či pití a napíšou o něm krátký text.

---

²⁶ COURTILLON, J. *Campus 4, méthode de français*, s. 3 - 8

²⁷ Věděli jste to?

- Guillaume Apollinaire, *Poèmes retrouvés*, OEuvres poétiques, Le repas, Bibliothèque de la Pléiade, Éditions Gallimard, (220); líčení rodinného obědu
Studenti popisují atmosféru, která vládne během společného jídla. Dále si představují celkový rámec příběhu – francouzský venkov, roční dobu a postavy. Poté by si měli vzpomenou, zda znají nějaká malířská díla, která vykreslují stejný námět a váží se k téže době. Nakonec vyjadřují svůj názor na svátost jídla v rodinném kruhu.

Lekce 5 - Co je to umění?, cíl: analyzovat pojednání popisující umělecké dílo, vytvořit kritiku uměleckého díla, ocenit umělecké dílo

- Émile Zola, *Trois villes : Rome*, (1110); lyrický popis uměleckých děl prostřednictvím Narcisse a Pierra a jejich vzájemná výměna názorů
Nejdříve žáci odpovídají na otázky týkající se textu. Jejich dalším úkolem je rozdělit slova podle toho, zda se významově váží k Michelangelovi či k Botticellimu. Nakonec si vyberou nějaký známý předmět, který popíše stejně jako Zola.

Lekce 7 - Jste spíše pro divadlo či kino?, cíl: ocenit a ohodnotit divadelní hru, filmové dílo

- Yasmina Reza, *Art in Théâtre*, Albin Michel, 1998, (1556); tři přátelé a jejich vztah k umění – Marek odsoudí novodobý obraz, který draze koupil Serge a na který namaluje lyžaře, v čemž se mu snaží zabránit Yvan
K dramatickému textu je přiložena jeho kritika. Je na studentech, aby rozpoznali, zda se určité výrazy, které kritička používá, týkají textu Yasminy Rezy. Jejich posledním úkolem je interpretace poslední Markovy tirády.
- Pascal Quignard, *Tous les matins du monde*, Éditions Gallimard, (552); Sainte-Colombe odmítá dávat hodiny nadanému umělci, který upřednostňuje slávu před uměním. Sainte-Colombova dcera ho tedy učí tajně. Její otec to zjistí a v rozhovoru jim vysvětluje, z čeho se rodí jeho talent.
Studenti v textu vyhledávají výrazy, které nastiňují morální portrét pana Sainte-Colomba. Poté zodpoví otázku, jak vytváří své umění.

Lekce 8 – Radost z textu, cíl: současná literatura a její styl

- Amélie Nothomb, *Hygiène de l'assassin*, Albin Michel, 1992, (615); rozhovor novinářky a cynického spisovatele, který tvrdí, že ho lidé nečtou, neboť přečíst knihu a nezměnit se, pro něj neznamená opravdové čtení

Studenti vytvoří portrét spisovatele Tache podle odpovědí, které uvedl v rozhovoru, přičemž se řídí pokyny v učebnici. Zodpovídají otázky z učebnice. Při analýze textu vyhledají přirovnání a jejich příklady, studují jednotlivé fáze Tachovy argumentace. V ústním projevu ve skupinách po dvou přeformulují Tachovy požadavky na dobrého čtenáře. Sami se pak postaví do role spisovatele a vytvoří podobnou definici čtenáře jako A. Nothomb (přirovnání ke zvířeti). V písemném projevu hrají roli novinářky Niny, a do článku o rozhovoru se spisovatelem vkládají jak pocity obdivu k němu, tak jisté rozčilení z jeho osoby. V jiném článku pak obhajují svoji představu o četbě.

- Michel Houellebecq, *Les Particules élémentaires*, Flammarion 1998, (815); úvahové pasáže dvou bratrů, Michela a Bruna, kteří žijí ve společnosti, ve které se lidskost měří penězi a erotickým potenciálem

Po prvním přečtení studenti určí rámec příběhu a hlavní postavy. Po druhém čtení se rozdělí na skupiny a každá si vybere jednu ukázkou (text se skládá ze tří ukázek) a vypracuje zadaný úkol (1. definice společnosti a vlastní názor na situaci, 2. charakterizovat Bruna). Dále vyhledají v textu pasáže, které odpovídají popisům Bruna nabídnutým v učebnici. Ve všech přirovnáních se zvířaty naleznou slova, která vystihují strach a frustraci. Pro lepší zapamatování slovní zásoby spojují významy slov z levého sloupce s definicemi v pravém sloupci. Vlastními slovy vyjádří spisovatelovu vizi dnešního jedince. V následné debatě se vyjadřují k obsahu textu, zda souhlasí a v čem se spisovatelovou koncepcí, a v čem se s ní neshodují. V písemném projevu napíší dopis panu Houellebecqovi, ve kterém osvětlí svůj názor na probírané téma. Nakonec vytvoří portrét svého sourozence přičemž nechají promluvit vlastní životní filozofii.

- Raphaël Confiant, *La lessive du diable*, Éditions Écritures, 2000, (930); společenská situace černochů v zámořských územích Francie

V úvodním cvičení žáci odpovídají na otázky týkající se četby. V další aktivitě pozorují užité metafory, fráze a vyjádření příčiny a parafrázuji je. Následující úkol se týká slovní zásoby: žáci hledají v textu výrazy odpovídající větám ve cvičení. Psaný projev si procvičují ve skupinách – nejdříve sledují, jaký postup tvorby použil autor (slova končící na stejnou příponu), žáci se snaží určit jeho literární funkci a poté vytvoří báseň založenou na stejném postupu, čemuž předchází vytvoření seznamu slov končící na –al, -able, -oir, atd.

4.1.4.1 Campus 4, pracovní sešit

Lekce 1 - cíl: vytvořit báseň v próze

- Charles Baudelaire, *Le Spleen de Paris*, XXXII, (157); návod, jak se zbavit splínu

Studenti se inspirovali stejnými postupy, které užil Baudelaire.

Lekce 5 - cíl: analýza sociálního fenoménu

- Émile Zola, *Trois villes : Rome*

Nejdříve žáci spojují slova z levého sloupce s těmi v pravém sloupci, přičemž je blíže charakterizují pomocí předložky *de*. V dalším cvičení přetváří formulaci tak, aby použili nominální grupu. Poslední cvičení se opět soustředí na vytvoření nominálních grup, tentokrát na základě daných syntagmat a výrazů.

cíl: popis konkrétního předmětu

Studenti analyzují popisnou část úryvku. Sami pak vytvoří popis jednoho či více oblíbených obrazů a diskutují o něm se spolužákem. Ve dvojici vytvoří seznam slov a vět vystihujících pocity, dojmy atd., které v nich probouzí určité dílo.

Pro splnění dalšího úkolu si musí žáci přečíst ukázkou:

- Kant, *Critique de la faculté de juger*, Gallimard, Bibliothèque de la Pléiade, t. 2., (156); definice krásna

cíl: prohloubení pojmu krásna

Studenti najdou v textu klíčovou větu, která shrnuje Kantovu reflexi o krásnu. V dalším cvičení se vyjádří k otázce, zda je pro ně krásno všeobecné a definují pojem krásno v poezii, hudbě a malířství.

Lekce 7 - cíl: psaní kritiky

- Yasmina Reza, *Art*

Prvním textem je rozhovor se scénáristou, který spolupracoval s autorkou, druhým je článek z časopisu «*Nouvel Observateur*». V obou textech žáci hledají klíčová slova, která prozrazují, proč hra dosáhla takového úspěchu. V následující aktivitě studenti vytvoří pozitivní kritiku pro školní noviny o dramaturgovi, spisovateli či scénáristovi a odůvodní své názory. Posledním úkolem je zorganizování podobného rozhovoru a jeho následné zpracování do písemné podoby.

cíl: analýza divadelní hry

Studenti vyhledají výrazy, které upřesňují chování jednotlivých postav a zároveň odpoví na položené otázky. Jejich dalším úkolem je vytvořit ve skupinkách rychlý portrét osoby, která má podobné chování, k čemuž využijí metodu brainstormingu. Nakonec, také ve skupinách, vytvoří článek, ve kterém představí hru *Art* učitelům a spolužákům, přičemž nevynechají údaje zmíněné v pracovním sešitě.

cíl: syntax písemného projevu, vytvoření přístavku a užití příčinných vztahů

- Pascal Quignard, *Tous les matins du monde*

Úkolem studentů je přetvořit nabídnuté věty tak, aby použili nejvhodnější obrat pro vyjádření příčiny a ten si obhájili. Další věty přeformulují použitím spojky vyjadřující příčinu či přičestím přítomným tak, aby vyjádřili vztah mezi příčinou a důsledkem.

Lekce 8 - cíl: používání metafor

- Jean-Paul Sartre, *Les Mots*, Éditions Gallimard 1964, (119); pasáž z dědovy pracovny, kde je spousta knih, které se oprašují pouze 1x ročně

Studenti najdou v textu metaforu vyjadřující Sartrův obdiv k dědečkovým knihám. Následně si zvolí vlastní předmět, ke kterému měli v dětství nějaký vztah a vymyslí pro něj metaforu.

cíl: přeměnit psaný text do formy SMS a stát se tak pokračovatelem

R. Queneau

- Amélie Nothomb, *Hygiène de l'assassin*

Studenti sledují formu slov ve zprávách SMS a písemně vyjadřují vlastní názor na daný jev.

cíl: zvukomalba

- Raphaëla Confiant, *La lessive du diable*

Studenti si hrají se zvukovou organizací textu a vytváří zvukomalebné verše.

cíl: napsat bajku

- Jean de la Fontaine, *La Cigale et la Fourmi*

Studenti vymyslí vlastní bajku.

cíl: vyprávět neobvyklým způsobem o svém městě

- Aragon, *Le Paysan de Paris*, Éditions Gallimard, 1953, (402); popis Paříže

V prvním cvičení studenti pracují s textem a vytváří k němu mluvený komentář. Druhé cvičení žádá reformulaci textu zodpovědění daných otázek. Písemně nebo ústně mají žáci vyprávět podobný zážitek ze svého města.

cíl: porovnání používání slova « même »

- Michel Houellebecq, *Les particules élémentaires*

Nejdříve jej porovnávají v postavení 2 podobných věcí, poté ve vztahu srovnávání, následně jeho užití v opozici a nakonec ve funkci příslovce. Nakonec žáci napíší text, ve kterém radí, jak se učit francouzštinu, i když to není vždy jednoduchá záležitost.

cíl: idiomatická vyjádření

- Amélie Nothomb, *Hygiène de l'assassin*

Studenti hledají význam idiomatických spojení a nakonec pátrají po každodenních situacích, ke kterým by dané spojení mohli použít.

4.2 Panorama

4.2.1 Panorama 1, učebnice²⁸

První svazek čtyřdílné sady učebnic vyšel v nakladatelství CLE International v Paříži roku 1996. Je určen pro dospívající a dospělé studenty, kteří začínají s výukou francouzštiny jako cizího jazyka.

Učebnice je rozdělena do 6 modulů s celkovým počtem 18 lekcí. Čtyři moduly jsou vytvořeny na bázi na sebe navazujících příběhů, zbylé dva vedou studenty pomocí tematicky sjednocených dokumentů ke zpracování individuálního či kolektivního projektu.

Součástí prvního vydání je:

- tři audiokazety
- metodická příručka pro učitele
- hodnotící příručka
- videokazeta
- pracovní sešit
- CD nebo audiokazety k pracovnímu sešitu

---

²⁸ GIRARDET, J. *Panorama de la langue française 1, méthode de français*, s. 3 – 4, 188 - 191

Modul 2

Lekce 6, cíl: slovní zásoba města a země, il y a, členy

- Jacques Charpentreau, *La ville enchantée*, (54); báseň

Úkolem studentů je napodobit básníkovu tvorbu a představit své město, zemi aj.

- Jean Tardieu, *L'Accent grave et l'accent aigu*, L'éternel enfant, Éditions Gallimard, 1976, (54); báseň

V této básni studenti vyhledávají zdvořilostní obraty, které použijí ve vymyšleném dialogu.

- Jacques Prévert, *Paroles*, Pour toi mon amour, Éditions Gallimard, 1949, (57); báseň

Studenti si vymýšlí další pokračování básně.

Modul 4

Lekce 11, cíl: procvičování zájmen

- Paul Éluard, *Derniers Poèmes d'amour*, Air vif, Seghers, 1951, (45); milostná poezie

- Géo Norge, *Famines*, A. A. M. Stols, 1950, (37); báseň

Studenti vyhledají v úryvcích všechna zájmena a označí, koho či co zastupují.

Sami pak vytvoří báseň stejným způsobem.

cíl: výslovnost

- Philippe Soupault, *Georgia, Épitaphes, Chansons*, Philippe Soupault, 1984, (35); báseň

Modul 6

Lekce 16, cíl: rozšíření slovní zásoby

- Alain Bosquet, *Sonnets pour une fin de siècle*, Éditions Gallimard, 1980, (54); báseň

Studenti vyberou v textu všechny výrobky i výrobní značky. Určí funkci básně a představí svůj názor na ni. Sami pak vytvoří podobnou báseň opěvující nějakou značku.

4.2.1.1 Panorama 1, pracovní sešit

Modul 2

Lekce 6, cíl: slovní zásoba každodenních činností

- Alain Bosquet, *La Nouvelle Guirlande de Julie*, Éditions ouvrières, 1976, (103); báseň

Studenti v básni najdou adresáty a obsah promluv jednotlivých měsíců. Poté vymyslí vlastní báseň se stejnou stavbou, pouze namísto měsíců personifikují dny v týdnu.

- Philippe Soupault, *Georgia, Épitaphes, Chansons*, Pour un dictionnaire, Gallimard, 1984, (35); dny v týdnu v životě básníka

Studenti doplňují tabulku – k přídavnému jménu z básně vytvoří sloveso a podstatné jméno. Nakonec si představí, jaké významné události zažijí ve svém životě, vymyslí jednu událost pro každý měsíc.

4.2.2 Panorama 2, učebnice²⁹

Druhý díl učebnice vyšel ve vydavatelství CLE International v Paříži v roce 1996. Učebnice je vytvořena pro dospívající a dospělé studenty, kteří již podstoupili alespoň 120 hodin výuky francouzštiny jako cizího jazyka.

Publikace je rozdělena do 6 modulů a 18 lekcí. Tři moduly jsou věnovány rozšiřování znalostí slovní zásoby a gramatiky, v jejich úvodu studenta provází fiktivní příběh. Zbylé tři moduly vytváří podmínky pro realizaci projektů jednotlivců i skupin, jednotlivé lekce těchto modulů jsou spojeny tematicky. Po každém modulu navíc následuje delší text vhodný pro nácvik čtení a shrnující test. V závěru učebnice se nachází administrativní a fyzická mapa Francie, přehled pravidel psaní obchodní korespondence a přehled gramatiky.

Součástí celé sady jsou:

- pracovní sešit
- metodická příručka pro učitele
- 3 audiokazety

---

²⁹ GIRARDET, J. *Panorama de la langue française 2, méthode de français*, s. 3 – 4, 188 - 191

- videokazeta
- příručka hodnocení

Modul 1

Lekce 1, cíl: užívání minulých časů: minulý čas složený, imperfektum

- Albert Camus, *L'Étranger*, Gallimard, 1957, (61); odpoledne po matčině smrti
Studenti vyčasují slovesa v závorkách ve správném slovesném čase.

Lekce 3, cíl: analýza divadelní hry

- Georges Courteline, *Le commissaire est bon enfant*, scéna 4., 1899, (429);
vyšetřování nálezu peněženky

Nejdříve studenti odpovídají na otázky: proč je Breloc na policii, jak by scéna měla probíhat za normálních okolností, co se ve skutečnosti děje, co si myslí vyšetřovatel, poté si vymyslí pokračování příběhu. Za pomoci slovní zásoby v učebnici vytvoří scénář k úryvku: charakterizují postavy, jejich chování a pohyby na scéně.

Modul 3

Lekce 8, cíl: slovní zásoba týkající se divadla; příkazy a zákazy

- Eugène Ionesco, *La Leçon*, Gallimard, 1954, (130); popis místnosti

Studenti podle ukázky namalují plánek místnosti i s předměty, které se v ní nachází. Poté poslouchají režisérovy příkazy hercům. Tyto instrukce zakreslují do svého plánu a nakonec scénku sami zahrají.

cíl: slovní zásoba na téma hádky

- Sylvie Chenu, Gérard Chatelain, *Chères Amies, vieux camarades*, Avant-Scène Théâtre, juillet 1995, (340) ; hádka mezi milenci kvůli čajové konvici

Studenti po přečtení definují vztah obou postav. Následně v textu vyhledávají jednotlivé etapy hádky (ku pomoci mají tabulku v učebnici). Nakonec si vyberou nějaké téma k hádce, vytvoří scénář a hru zahrají.

Modul 4

Lekce 10, cíl: lidské pocity, četba románové ukázky

- Annie Ernaux, *Passion simple*, Gallimard, 1991, (137); popis citového prožívání hlavní hrdinky po odjezdu milence

Studenti vytvoří seznam chování hlavní hrdinky a dále si vymyslí, jak jinak by se ještě mohla v dané situaci zachovat.

Lekce 11, cíl: aliterace a rytmus v poezii

- Victor Hugo, *La Légende des siècles*, Booz endormi, (15); biblická krajina
- Arthur Rimbaud, *Ophélie*, (17); po smrti Ofélie
- Paul Verlaine, *Poèmes saturniennes*, Chanson d'automne, (13); podzimní atmosféra

Během poslechu studenti zapisují všechny pocity, které v nich básně vyvolávají a hledají, jak jsou zaznamenány v textu. Nakonec všechny verše opakují.

cíl: popis vlastních snů

- Yves Simon, *L'Amour dans l'âme*, Grasset et Fasquelle, 1978, (261); popis životních snů

Nejdříve studenti zjistí totožnost všech postav. Poté vyberou z nabídky titulek ke každému odstavci. Dále analyzují jejich sny a jako filmoví scénáristé k nim vytvoří jednotlivé scény (místo, postavy, čin). Následně studenti debatují o těchto snech a vyjadřují na ně svůj názor. V dalším cvičení mají za úkol přijít na jiné životní sny a vzpomenout si na literární postavy, které snily o změně života. Nakonec mluví o svém vlastním životě, zda by ho chtěli změnit. V písemném projevu představí svůj životní sen v rozsahu 10 řádků za použití imperfekta nebo kondicionálu.

Lekce 12, cíl: projekt: napsat vlastní sbírku básní

- Raymond Queneau, *L'Instant fatal*, Gallimard, 1948, (20); báseň, ve které autor tvrdí, že k jejímu vytvoření stačí pár slov
  - Louis Calaferte, *Haïkai du jardin*, Gallimard, 1991, (9, 9, 7, 13); přírodní lyrika
- Studenti na básních Louis Calaferta dokáží, že tvrzení Queneaua je pravdivé.

Sami pak vytvoří několik stejně krátkých básní na jimi zvolené téma.

- Raymond Queneau, *Le Chien à la mandoline*, Gallimard, 1958, (60); báseň ve formě receptu

Studenti najdou v básni všechna slovesa, která se používají pro napsání receptu a seznam sloves doplní. Tato slovesa pak uplatní pro vytvoření receptu nějakého jídla. Poté napodobí autorův básnický styl na jedno z témat, která jsou uvedena v učebnici.

cíl: užívání vztažných zájmen

- Philippe Soupault, *Georgia, Épitaphes, Chansons*, Gallimard, 1994, (71); báseň
- Studenti vymyslí ke každému verši nějakou činnost.
- Jacques Prévert, *Paroles*, Gallimard, 1949, (73); s každou věcí se něco děje

Studenti nejdříve mimicky vyjádří každý verš. Poté si vymyslí k básni příběh a název. Nakonec vytvoří vlastní básně podle stejného gramatického schématu. Studenti mohou napodobit uvedené básníky či být ve své tvorbě originální.

cíl: slovní zásoba na téma každodenní věci a činnosti

- Georges Perec, *Espèces d'espaces*, Éditions Galilée, 1974, (70); popis města
- Jacques Charpentreau, *La Ville enchantée*, Éditions Ouvrières, 1976, (31); popis města

Studenti sledují formální stavbu textů. Následně vytvoří vlastní báseň, ve které bude obsažena slovní zásoba každodenního života.

Modul 6

Lekce 17, cíl: minulé slovesné časy, zejména jednoduchý minulý čas

- Marcel Aymé, *Le Passe-Muraille*, Gallimard, 1943, (121); popis nadpřirozených schopností hlavního hrdiny

Studenti přepíší všechny věty do přítomného času. K činnostem pak napíší, který čas a slovesný způsob byl v textu použit. Nakonec řeknou, v čem stkví jedinečnost hlavního hrdiny a dotvoří konec příběhu.

4.2.2.1 Panorama 2, pracovní sešit

Modul 1

Lekce 2, cíl: fyzický popis osob

- Marcel Pagnol, *La Gloire de mon père*, 1957, (67); popis otce
- Honoré de Balzac, *La Cousine Bette*, 1847, (71); popis Lisbeth

Studenti porovnají literární popis s filmovým představitelem: zaznamenají jejich podobnosti i odlišnosti.

Modul 3

Lekce 8, cíl: tvorba scénáře pro filmové či divadelní zpracování

- Prosper Mérimée, *Carmen*, 1845, (176); útěk Carmen na cestě do věznice

Studenti se při tvorbě scénáře zaměřují na herce a jejich vlastnosti, vytvoří seznam předmětů, vyberou místo pro hru a nakonec vytvoří scénické poznámky.

Lekce 9, cíl: přímá řeč

- Albert Camus, *L'Étranger*, Gallimard, 1957, (240); žádost o ruku

Úkolem studentů je přepsat ukázkou do formy dialogu. Zároveň si všímají všech informací, které by byly důležité při filmovém či divadelním zpracování.

Modul 4

Lekce 12, cíl: vztažné věty

- Antoine Pol, *Les Passantes*, (89); autor básně věnuje ženám

Studenti najdou všechny vztažné věty a určí větný člen, na kterém závisí. K básni přiřadí vlastní sloku, kterou vytvoří pomocí vztažných vět.

cíl: humor v literárním díle

- Patrick Besson, *La Femme riche*, Albin Michel, 1993, (197); najímání zabijáka

Studenti v textu vyhledávají: moment překvapení, zábavný popis, absurdní věty i pasáže, které ve čtenáři probouzí chuť dočíst román do konce.

Modul 5

Lekce 15, cíl: vybavování vzpomínek

- Annie Ernaux, *La Place*, Gallimard, 1983, (242); vyprávění o životě prarodičů a tatínka

Studenti porovnávají každodenní život dnešní společnosti s tím ze začátku 20. století. Následně si vyberou jedno ze tří témat a vytvoří za použití imperfekta stejný text jako autorka.

Modul 6

Lekce 17, cíl: užití jednoduchého minulého času

- Jacques Sternberg, *Entre deux mondes incertains*, Denoël, 1985, (77); sci-fi novela – vylodění Stralekesů

Text je uveden spolu s dalšími třemi psanými dokumenty. Studenti ukázkou typologicky zařadí. V textu naleznou jednoduchý minulý čas a ten převedou v příslušné osobě do minulého času složeného. Nakonec k ukázce vymyslí název.

4.2.3 Panorama 3, učebnice³⁰

Třetí díl učebnice vydavatelství CLE International byl vydán v Paříži roku 1997. Je určen dospívajícím a dospělým studentům, kteří navazují na svých předešlých 250 hodin studia. Cílem učebnice je připravit studenty na jazykovou zkoušku odpovídající úrovni.

Učebnice je rozdělena do 12 lekcí, přičemž se každá lekce ve stejné míře věnuje gramatice, písemnému a ústnímu projevu i závěrečnému opakování. Součástí každé lekce je tzv. projekt, v němž studenti pracují s konkrétní situací (např. vytváří scénář filmu) či simulují každodenní situace.

Učebnice je rozšířena o:

- audio a videokazety
- metodickou příručku pro učitele
- hodnotící tabulky
- pracovní sešit

Lekce 1 - Váha slov, cíl: slovo a jazyk

- François Cavanna, *Les Russkoffs*, Albin Michel, 1978, (132); autobiografie – snaha spisovatele přijít na význam německého slova
- Andreï Makine, *Le Testament français*, Mercure de France, 1995, (68); autobiografie – vzpomínky na první francouzská slova naučená v Rusku

Studenti po přečtení textů přemýšlí o významu, užití a původu slov. Dále se zamýšlí nad problémy, které doprovází výuku cizího jazyka, a ty demonstrují na vlastních zážitcích. Ve skupinkách pak studenti vytvoří seznam klíčových slov, která jsou charakteristická pro posledních deset let vývoje České republiky, svoji volbu si musí obhájit.

cíl: projekt: vytvořit heslo v Osobním a originálním slovníku

- Georges Perec, *Espèce d'espaces*, Galilée, 1974, (52); definice slova ulice

Studenti si vyberou jedno slovo a po Perecově vzoru k němu zapíší vše, co je napadne.

- Guillaume Apollinaire, *Calligrammes*, (17); grafická báseň

Studenti se inspirojí grafickou úpravou básně.

---

³⁰ GIRARDET, J. *Panorama de la langue française 3, méthode de français*, s. 2 – 3, 158 – 159

Lekce 2 – Vzpomínky, vzpomínky, cíl: vyvolat osobní vzpomínky, slovesné časy, koherence a koheze textu

- Michel Tournier, *Le Vent Paraclet*, Gallimard, 1977, (237); popis nácvičku školního představení

Studenti zakreslí jednotlivé scény na časovou osu. Následně budou pozorovat užití slovesných časů v akčních a popisných pasážích. V další aktivitě si žáci vyberou jednu fotografii, která jim připomíná nějaký zážitek. Ten budou následně vypravovat ve vhodných minulých časech. Vyprávění studenti doplňují dalšími otázkami, aby se lépe poznali (opět jsou využity minulé slovesné časy).

- Marcel Proust, *Du côté de chez Swann*, Gallimard, 1913, (151); autobiografické vyprávění vzpomínky z dětství

Studenti pozorují, čím byla vyvolána vzpomínka a následně si vybaví stejný okamžik.

Lekce 3, cíl: interpretace literárního díla

- Gustav Flaubert, *Madame Bovary*, 1857, (191); popis Emminých pocitů

V prvním cvičení je třeba najít v textu místa, o kterých Emma mluví a pocity, které ve svém snu prožívá. V dalším úkolu studenti zapojují vlastní pocity – popisují ideální líbánky či milostná setkání.

- Claude Roy, *Moi je*, Gallimard, 1969, (153); autorův sen

Úkolem studentů je nakreslit obraz, který vystihne spisovatelův sen. Žáci zakreslí i pozice a pohyby jednotlivých osob. Následně se budou snažit objasnit, co místa a osoby symbolizují.

Lekce 4 – Žít společně, cíl: popsat obydlí

- Honoré de Balzac, *La Vieille Fille*, 1836, (292); popis domu slečny Cormon

Studenti podle popisu nakreslí plán domu i zahrady. Zároveň v textu vyhledají vztažné věty i informace o slečně Cormonové.

cíl: porozumění neznámých slov, užívání tří strategií porozumění

- Amin Maalouf, *Le Rocher de Tanios*, Grasset et Fasquelle, 1993, (451); popisné pasáže narození dítěte a následný rozhovor o jeho jménu, obsahuje arabská slova

Nejdříve studenti rozpoznávají smysl neznámého slova podle jeho slovotvorného základu, dále podle slov užitých v okolí neznámého slova a nakonec podle kontextu. V dalším úkolu vytvoří seznam chování hrdinů, které se odlišuje

od jejich, následně studenti charakterizují společnost z ukázky. Poslední úkol plní žáci ve skupinách. V učebnici mají napsané různé společenské příležitosti, k nimž mají říci, jaké zvyky a obyčeje se dodržují – ve Francii, v České republice či jiných zemích.

cíl: projekt: pochopit a vytvořit různé typy popisů – geografického, městského, politického, ekonomického a sociálního zřízení či sdružení

- Jules Verne, *Vingt Mille Lieues sous les mers* ; pouze plakát zvoucí do kina
- Bernard Werber, *Les Thanatonautes*, Albin Michel, 1994, (69); popis grónského ráje
- Michel Ragon, *L'Homme et les villes*, Albin Michel, 1975, (154); popis Utopie
- François Rabelais, *Gargantua*; stručný obsah hlavní myšlenky utopického díla

Studenti mají porovnat jednotlivá utopická díla (kde se nachází, jaká jsou pravidla atd.) a případně představit další, která znají. Následně pak vymyslí vlastní utopickou zemi.

Lekce 5 – Vyhlídky do budoucna, cíl: vyprávění a jeho přeměna do komiksové podoby, rozšíření slovní zásoby na téma podnik

- Jacques Sternberg, *Univers Zéro*, Marabout, 1970, (450); popis kariérního vzestupu robota

Studenti nejdříve vytvoří seznam fyzických a intelektuálních vlastností robota. Následně doplní tabulku v učebnici o informace z textu. Dále vymyslí závěr knihy. Nakonec porovnají začátek příběhu s komiksovou podobou a sami ji pak dotvoří.

Lekce 6 - V tajemném světě, cíl: zopakovat tvoření hypotézy, vyjádření příčiny, rozšíření slovní zásoby o tajemno, podivnost

- Julien Gracq, *Un beau ténébreux*, José Corti, 1945, (236); popis zvláštní noci

Úkolem žáků je detailně charakterizovat čtyři fáze příběhu pomocí přídavných jmen. Následně příběh komentují, a to zejména jeho rozuzlení.

Lekce 7 - Záliby, cíl: popis a charakteristika zálib, moderní divadelní scéna – sociální satira

- Yasmina Reza, *Art*, Actes Sud, 1994, (221); dialog mezi Markem a Sergem

Každou repliku studenti odříkají se správnou intonací, poté odhalí myšlenkové pochody postav. Dále si vzpomenu na předmět, do kterého se zamilovali, popíší ho a představí reakce svého okolí.

cíl: projekt: seznámit studenty s nejznámějšími a nejoblíbenějšími francouzskými básněmi, komentář literárního díla, vlastní produkce

- Victor Hugo, *Les Contemplation*, Demain dès l'aube, 1856, (107); návštěva hřbitova
- Arthur Rimbaud, *Poésies*, Le Dormeur du Val, 1891, (100); mrtvý voják v údolí
- Charles Baudelaire, *Les Fleurs du mal*, L'invitation au voyage, 1857, (60); vysněná země, kde mohou milenci společně žít
- Guillaume Apollinaire, *Alcools*, Le pont Mirabeau, 1913, (70); báseň
- Paul Verlaine, *Sagesse*, Le ciel est par-dessus le toit, 1880, (78); báseň
- Paul Éluard, *Poésie et Vérité*, Liberté, 1942, (75); žít pro svobodu

Studenti ve skupinách vyplní informace o básních do tabulky v učebnici. Další informace (o autorovi a vzniku básně) doplní na základě poslechu, čímž si ověří hypotézy z tabulky. Každé básni je v učebnici přiřazena fotografie, žáci komentují, jaká část básně odpovídá obrazu, případně mohou připojit i jinou fotografii. Následně každá skupinka představí svou dosavadní práci ostatním, přečte báseň a vysvětlí neznámá slova. Pro přípravu recitálu vytvoří pořádek recitovaných básní, sepíší úvodní řeč a nakonec vše zrealizují. V učebnici jsou nabídnuté možnosti, jak postupovat.

Lekce 8 - Výzvy, cíl: souhrnné opakování

- Albert Camus, *L'Exil et le Royaume*, Gallimard, 1957, (213); popis Louisiny starostlivosti o Jonase

Po přečtení ukázky žáci vytvoří seznam Louisiných aktivit a rozdělí je podle činností. Následně charakterizují Louisino chování, vymyslí si a popíší Jonasovu osobnost. Další cvičení je zaměřeno na zdramatizování a následné předvedení dvou scén ze života milenců.

Lekce 9 - Jedni a druzí, cíl: analýza a komentář divadelní scény za účelem její interpretace a dramatizace, slovní zásoba na téma morálka a hodnoty

- Marcel Pagnol, *Marius*, Akt IV., scéna 6., Marcel Pagnol, 1988, (492); dialog mezi Mariem a Fanny (odchod na loď, zaslíbení Panissovi)

Po přečtení úvodu vytvoří studenti schéma zobrazující vztahy mezi postavami. Následně každou repliku doplní o úvahy hrdinů a nakonec vymyslí konec příběhu. V dalším cvičení analyzují, zda chování, pocity či slova jsou užívaná dodnes nebo jestli jsou znakem předešlé generace.

Lekce 10 - Společenské chování, cíl: francouzské společenské způsoby, vyjádření rozkazů, zákazů či doporučení

- Molière, *George Dandin*, 1668, (140); dialog mezi Monsieur de Sotenville a Georgem
- Molière, *Le Bourgeois gentilhomme*, 1670, (105); dialog mezi M. Jourdainem a Mistrem filozofie
- Jean-Claude Brisville, *Le Souper*, Actes Sud, 1989, (167); dialog mezi Tallerrandem a Fouché

Úkolem studentů je po přečtení všech dokumentů představit zásady slušného chování v minulosti a představit ty současné. Znají-li další příklad změny bontonu, uvedou jej. Společně si pak představí francouzské zvyky, které se liší od českých.

cíl: napsat soukromý dopis, rozšířit slovní zásobu o téma zdvořilost a společenské chování

- Alexandre Jardin, *Le Zèbre*, Gallimard, 1988, (130); soukromá korespondence
- André Gide, *Les Faux-monnayeurs*, Gallimard, 1925, (133); soukromá korespondence
- Philippe Labro, *Un début à Paris*, Gallimard, 1994, (268); soukromá korespondence

Studenti po přečtení všech dopisů sepiší všechny informace, které vyčetli o příjemci i odesílateli a zároveň je doplní o své hypotézy. Dále najdou všechny zprávy, které chtěl autorův dopis sdělit (hlavní, proč dopis píše, i ty doplňkové). Nakonec se pokusí odpovědět na otázku, proč si autoři vybrali psaný projev před ústním.

Lekce 11 – Jaká to doba!, cíl: interpretace fiktivní a filozofické povídky

- Prosper Mérimée, *Chronique du règne de Charles IX*, 1829, (475); pověst o Krysaři

Studenti si nejdříve prohlédnou ilustrace a poté si přečtou úvod a prvních pár řádků. Znají-li pověst, dokončí vyprávění, neznají-li ji, domyslí si, co by se mohlo stát. Po přečtení celého textu vyberou z nabídnutých slov pro každý odstavec jedno slovo, které by mohlo sloužit jako titulek. Ve skupinkách pak hledají v textu význam neznámých slov. Dalším úkolem je najít filozofické či jiné vysvětlení příběhu a objevit symboliku textu. V dalším cvičení dělí příběh na etapy (počáteční problém – hrdina jako zachránce – návrat ke štěstí) a hledají další pohádky či pověsti, které mají stejné tři

počáteční etapy jako pověst o Krysaři. Zároveň tyto příběhy interpretují. Posledním úkolem je moderní zrealizování pověsti do písemné podoby.

cíl: debatovat o penězích a bohatství

- Daniel Pennac, *La Petite Marchande de prose*, Gallimard, 1989, (167); jakým způsobem může popelář zbohatnout na popelnici známé osobnosti

Studenti zodpoví otázky týkající se textu a snaží se přijít na další úžasné nápady, jak zbohatnout.

Lekce 12 - Útěky, cíl: interpretace dvou literárních textů

- Patrick Mondiano, *Du plus loin de l'oubli*, Gallimard, 1996, (354); setkání s Van Beverovými

V průběhu četby studenti zaznamenávají, kam se postavy přemísťují, co dělají, kde se nachází a kdy se událost odehrála. Poté sestaví chronologickou osu příběhu. Navíc se vyjádří k dojmu, které první přečtení zanechalo. Dále zapíší vše, co jim v příběhu přijde zvláštní a neočekávané. Následně porovnájí tento typ románu s těmi, které obvykle čtou. Nakonec zodpoví otázky z učebnice.

- Alain-Fournier, *Le Grand Meaulnes*, 1913, (247); setkání Meaulnes s Yvonne

Úkolem studentů je porovnat setkání obou příběhů. Studenti pak vypráví o setkání, ať už literárním, filmovým či z reálného života, které je nějakým způsobem zasáhlo.

4.2.3.1 Panorama 3, pracovní sešit

Lekci 1, cíl: slovní zásoba

- Jean Echenoz, *Cherokee*, Éditions de Minuit, 1983, (94); rozhovor detektiva a jeho kolegů o potenciálním útočnickovi

Žáci vytvoří formální podobu přímé řeči. V textu poté naleznou synonyma ke slovu říci a uvedou jejich infinitiv.

cíl: literatura

- Georges Perec, *La Disparition*, Denoël, 1969, (132); popis bezesné Antonovy noci

Studenti nejdříve shrnou, o čem vypráví ukázka. V dalším úkole vyhledají výrazy, které lze nahradit slovy z tabulky. Následující cvičení žádá, aby studenti vypsali

vše, co se jim zdá cizí, neočekávané, dále nedokončené konstrukce či slova. Vypracované úkoly jim pomohou odhalit, co nechal autor ze svého románu zmizet.

- Jean-Claude Martin, *Mini*, L'Harmattan, 1973, (14); grafická báseň

Studenti si představí příběh, který autor vložil do své básně a báseň pojmenují. Po autorově vzoru sami vytvoří báseň, přičemž budou užívat pouze slovní zásobu jednoho slovního druhu.

- Jean Tardieu, « *Finissez vos phrases ! ou Une rencontre heureuse* », in *La Comédie du langage*, Gallimard, 1987, (232); dialog mezi panem A a paní B, kteří nedokončují věty

Nejdříve studenti stručně vylíčí, o čem ukázka pojednává. Uvědomí si, co zapříčinilo neobvyklost jednotlivých vět a jak tato neobvyklost působí na pana A a paní B i na úvahy o jazyce. V dalším úkolu doplní konce vět a nakonec pokračují v rozhovoru ve stejném stylu jako autor.

Lekce 2, cíl: literatura

- Marguerite Duras, *L'Amant*, Éditions de Minuit, 1984, (366); začátek románu

Studenti pomocí tabulky rozdělují vzpomínky do tří etap – kdy se vzpomínaná událost stala, jak je popisována, na co se vzpomíná. Z ukázky studenti vyberou všechny informace o autorce. Následně pracují s charakteristikou autorčiných vzpomínek – jaká je (podle vjemů), na čem je založená. Odpoví na otázku proč bývá vzpomínka umístěná na začátku autobiografie. V dalším úkolu přepíše první obraz do podoby filmového scénáře a popíše další scény.

- Jean-Jacques Rousseau, *Les Confessions*, 1781, (78); o výjimečnosti autora
- Jules Vallès, *L'Enfant*, 1884, (55); vzpomínka na dětství
- Marcel Proust, *Du côté de chez Swann*, 1913, (112); vzpomínka na usínání

Nakonec studenti debatují o tom, co autory vede k tomu, aby psali autobiografie a hledají důkazy i v dalších ukázkách.

Lekce 3, cíl: literatura

- Jules Verne, *Les 500 millions de la Béguine*, 1879, (114); popis profesora Schulze

Studenti hledají, co fyzické vlastnosti prozrazují o osobnosti profesora. V následujícím cvičení popíše psychické vlastnosti (vypsané v učebnici) stejným způsobem jako spisovatel.

- Françoise Sagan, *La Femme fardée*, Jean-Jacques Pauvert et Editions Ramsay, 1981, (199); popis pasažérů plujících na lodi

Po přečtení vytvoří studenti seznam pasažérů a jejich charakteristických znaků. Na jejich základě sepíší domněnky, které z nich vyplývají o jejich charakteru, o tom, co se stalo a co by mohla znamenat poslední věta textu. Nakonec po vzoru Saganové popíší kolektiv zobrazený na fotografii.

- Samuel Beckett, *Watt*, Éditions de Minuit, 1969, (73); popis pana Knotta

Žáci hledají, v čem je popis pana Knotta absurdní a čemu se jeho prostřednictvím Beckett vysmívá.

- Paul Verlaine, *Poèmes saturniens*, Mon rêve familier, 1866, (127); popis neznámé ženy

Po přečtení shrnou žáci téma básně do jedné věty. Najdou pasáže, kde básník mluví o smrti, štěstí a kde báseň působí nejasně. Dále si zapíší, jak je žena v básni zobrazena. V posledním cvičení vyhledávají v první sloce básně opakovací figury a opakování stejných hlásek.

Lekce 4, cíl: literatura

- Serge Brussolo, *Les Lutteurs immobiles*, Denoël, 1997, (385); fantastický román o společnosti, která nesmí vyhodit žádný produkt dříve než po době spotřeby, jinak bude potrestána

V první části studenti v textu vyhledávají slova, jejichž význam je uveden v učebnici. Dále zrekapitulují vylíčenou scénu – o kom se mluví, kdo je David, co dělá. Následně popíší billboard, kolem kterého David projíždí. Poslední úkolem této části je vymyslet úplné znění zkratky S.P.O. Ve druhé části studenti opět pracují s lexikem. Poté nakreslí jednoduchý obrázek Davidovy boty. Ve třetí části studenti vyhledávají slova týkající se zákonů a ty třídí do skupin podle požadavků v učebnici. Jednou větou pak definují zákon, kterým se řídí společnost v románu a krátce představí společenský systém, ve kterém David žije. Dále studenti mluví o jevech soudobé společnosti, které autor v románu kritizuje. V posledním úkolu se studenti inspiroují fotografií – na jejím základě představí svoji verzi vymyšleného státu.

Lekce 5, cíl: literatura

- Jean Echenoz, *Cherokee*, Éditions de Minuit, 1983, (167, 141, 154); začátek románu, představení hl. hrdiny George Chava.

Úkoly k první ukázce: studenti vyhledávají slova, které odpovídají významům uvedeným v učebnici. Ukázku pak přepracují do filmové podoby, přičemž důsledně promyslí sled jednotlivých scén i dialogy postav. Poté vyhledají pasáže, které by v detektivním románu nečekali. V autorově duchu studenti zpracují námět předložený v učebnici.

Druhá ukázka: studenti vybírají požadované lexikální jednotky. Následně si vypíší, jak vypadá byt hlavního hrdiny a v čem se liší od jiných bytů. Debatují také o tom, v čem je popis bytu zábavný. Následně vymyslí originální řešení bytu pro Simona Johnsona.

Třetí ukázka: nejdříve studenti hledají slova, jejichž význam je uveden v učebnici. V dalším úkolu napíší slova písničky, která vytváří zvukovou kulisu příběhu. Následně se zabývají otázkou, čím je tento úryvek zábavný. Nakonec si vymyslí scénu hledání pokladu tak, aby čtenáře pobavili.

Lekce 6, cíl: literatura

- Guy de Maupassant, *Le Horla*, 1887, (281); deníkový zápis z 6. srpna popisující halucinaci hl. hrdiny

Prvním úkolem je zapsání všech informací týkajících se halucinací hlavního hrdiny. Následně sepíší seznam jeho fyzických a psychických reakcí na ně a nakonec si vymyslí reakce posluchačů na vyprávěný „halucinační“ zážitek. Sami pak popíší vlastní halucinaci, přičemž se zaměří na popis bodů požadovaných v učebnici.

- Jean-Pierre Chabrol, *Contes d'outre-temps*, Plon, 1969, (453); popisná pasáž a dialog – o koupi psa a jeho misce na žrádlo

Nejdříve studenti vyhledávají význam slov žádaných v učebnici. Poté najdou v textu všechna slova sloužící k pojmenování starého Bretona a psa. Nakonec vytvoří osnovu příběhu.

Lekce 7, cíl: literatura

- Alfred de Musset, *Les nuits*, La Nuit de décembre, 1835, (187); první verše básně

Nejdříve studenti vyplní tabulku o obsahu básně. Následně studenti přemýšlí nad tím, v čem se jednotlivé vzpomínky podobají a v čem se liší. Poté vytvoří pokračování básně. Nakonec si sdělují, kdo by podle jejich názoru mohla být ta osoba, která se zjevuje básníkovi.

- Louis Aragon, *Les Yeux d'Elsa*, Paris, 1942, (107); básníkovo opěvování Elsy
Studenti hledají, s čím básník ztotožňuje Elsiny oči a vytváří jejich seznam spolu se seznamem použitých asociací.
- Léopold Sédar Senghor, *Éthiopiennes*, Seuil, 1956, (95); návrat z poutní cesty
Studenti zaznamenávají vše, co zvláštním způsobem vypovídá o mentalitě a obraze Afriky.

Lekce 8, cíl: literatura

- Ionesco, *La Cantatrice Chauve*, Gallimard, 1954, (162, 372) ; dialog mezi paní a panem Smithovými a jejich služebnou, příchod kapitána hasičů na scénu – rozhovor o tom, kdo zvonil
Úkoly k první ukázce: Ke každé větě přiřadí jedno přídavné jméno, které je nabídnuto v učebnici. Podle Ionescova vzoru studenti vytvoří vstup na scénu jiné známé divadelní postavy.
Úkoly k druhé ukázce: Studenti zapíší logické uvažování postav a následně vyjádří, čím kapitánovy odpovědi toto uvažování vyvrátí. Na příkladech dokáží, koho Ionesco svým dílem zesměšňuje.

Lekce 9, cíl: literatura

- Hervé Bazin, *Vipère au poing*, Grasset, 1948, (528); autobiografický román, rodiče oznamují výukový plán svým synům
Studenti jednou větou shrnou obsah ukázky. Následně v textu vyhledají slova odpovídající významům uvedeným v učebnici. V dalším úkolu vytvoří seznam osob vyskytujících se v ukázce, přičemž určí jejich identitu a úlohu v románu (hypoteticky, není-li jejich role explicitně vyjádřena). Poté sepíší dopolední rozvrh a vymyslí jej i pro odpoledne a večer. Následně debatují o výchově, kterou zvolila rodina svým dětem, o jejich negativech i pozitivěch. Dále si studenti zapíší vše, co se dozvěděli o rodičích i o vztahu autora k nim. Nakonec v prvních 20 řádcích hledají prvky humoru.

Lekce 10, cíl: literatura

- Perrault, *Contes*, 1697, (199); začátek pohádky o Červené karkulce
Studenti porovnají prvních 7 řádků Perraultovy verze s moderní „politickou“ verzí a vysvětlují důvody změn. Nakonec si představí tuto politickou adaptaci i pro konec pohádky.

- Stendhal, *Le Rouge et le Noir*, 1830, (650); Juliánova schůzka s Matyldou a následné shledání v knihovně

Studenti přepracují úryvek do podoby filmového scénáře – doplní tabulku s informacemi pro dekor a chování herců. Dále vysvětlí, jak ovlivňují dobové konvence chování hlavního hrdiny.

Lekce 11, cíl: literatura

- Voltaire, *Zadig ou La destinée, histoire orientale*, 1748, (364) ; Zadig radí králi, jak si vybrat strážce trezoru

Studenti pomocí přímé řeči převypráví dialog krále a Zadiga. Poté shrnou ve čtyřech větách, jakým způsobem si má král svého strážce vybrat. Následně uvedou chování, kterým se dobří a špatní tanečníci-strážci odlišují. Stejně jako autor, i studenti vymyslí, jakým způsobem vybrat vhodné kandidáty na posty uvedené v učebnici.

- La Fontaine, *Fables*, 1668, (121); Rolník a jeho děti

Studenti najdou ponaučení plynoucí z textu i způsob, jakým jej rolník svým synům předal. Krátce shrnou obsah textu. Následně si představí reakce synů z konce příběhu. Poté přemýšlí nad tím, zda je morální ponaučení příběhu stále aktuální. Nakonec sami vymyslí bajku odpovídající jejich hodnotám.

Lekce 12, cíl: literatura

- Paul-Louis Courier, *Lettres de France et d'Italie*, 1807, (626); přenocování napoleonského vojáka u jedné rodiny v jižní Itálii

V jedné větě studenti shrnou vojákův příběh. Vylíčené atmosféře přiřadí přídatná jména nabídnutá v učebnici. Poté v textu najdou všechny lexikální jednotky, které pomáhají tuto náladu vytvořit. Následně si vymyslí další možné neopatrné chování druhého vojáka. K druhé části textu studenti zapisují jednotlivé události i hypotézy, které si důstojník vytváří. Poté studenti porovnájí chování Italů, těch, kteří jsou zmíněni na začátku a těch, kteří jsou představeni na konci ukázky. Nakonec na příkladech dokazují, že autor využíval popis krajiny, dění i obyvatel tak, aby zdůraznil pocity, které na cestě prožíval.

4.2.4 Panorama 4, učebnice³¹

Čtvrtý díl učebnice Panorama vyšel v nakladatelství CLE International v roce 1998. Poslední díl nabízí studentům, kteří již splnili 350ti hodinovou dotaci výuky francouzštiny jako cizího jazyka, přípravu na zkoušky DELF – 5. a 6. úroveň podle starého rozdělení.

Učebnice je tematicky členěna do 6 modulů. Jednotlivé moduly jsou sestaveny ze 4 lekcí seřazenými stejně za sebou: Analýzy a komentáře, Debatní desky, Simulace a Projekt.

Učebnici doplňují:

- audiokazety
- pracovní sešit
- metodická příručka pro učitele

Modul 1 – Myšlenky

Lekce 1, cíl: výměna nápadů a zkušeností

- Philippe Labro, *L'Étudiant étranger*, Gallimard, 1986, (173, 205, 149); autobiografický román o autorových studiích v USA

První cvičení se týká první ukázky, zabývá se rituály a zdvořilostními zvyklostmi. Žáci definují slovo „date“ po stránce gramatické i významové, komentují výhody i nevýhody tohoto zvyku. Dále se seznamují s francouzskými zvyky – v učebnici je seznam slov (např. la bise, le fromage atd.) a žáci hledají zvyky s nimi spojené. Sami pak přemýšlí nad českými zvyky, se kterými by měli být obeznámeni Francouzi.

Ke druhé ukázce se vztahuje téma „Pravidla“ – studenti se vcítí do role amerického studenta, který vysvětluje pravidla chování, (studenti si pomocí tohoto cvičení fixují podmínkové věty). Následně debatují nad možnostmi usnadnění asimilace cizího studenta v novém prostředí.

Poslední ukázka se zabývá vystupováním. Po přečtení studenti rozdělují vyhledaná slova do dvou skupin – té, která se týká kolektivu a té, která se týká sblížení. Pomocí nominálních forem zapíší autorovo vysvětlení daného vystupování. Nakonec

---

³¹ GIRARDET, J. *Panorama de la langue française 4, méthode de français*, s. 2 – 3, 156 – 159

studenti přemýšlí o původu některých nynějších francouzských stereotypních způsobů chování.

Lekce 2 - Všichni jsou to géniové?, cíl: syntéza

Literární ukázka je součástí 4 textů.

- Patrick Cauvin, *E = MC² mon amour*, Jean-Claude, Lattès, 1977, (168); o nadprůměrné dětské inteligenci

Studenti přemýšlí, jak texty zapojit do debaty o nadání a učení, kterou již začali v předchozích cvičeních. Následně pomocí všech čtyř textů doplní tabulku (téma – myšlenka – příklad). Poté si připraví debatu na dané téma a nakonec písemně obhájí jednu z vybraných tezí.

Lekce 3 - Případy k obhájení, cíl: kompetence nutné k obhajobě myšlenky

- Jean Rouaud, *Le monde à peu près*, Éditions de Minuit, 1996, (316); příprava sloganu na demonstraci

Studenti vyjmenují jednotlivé etapy při přípravě sloganu tak, jak jdou v textu za sebou. V dalším cvičení se zabývají slovní zásobou týkající se demonstrace. Následně si vymyslí, jak by mohla schůzka demonstrantů končit. Nakonec komentují způsob vedení shromáždění uvedený v románu, sami pak přidávají tipy, jak účinně vést podobnou debatu.

Lekce 4 - Charta mládeže, cíl: synonyma, antonyma, vyjádření práv a povinností, připomínek a návrhů

- Jean Anouilh, *Antigone*, La Table ronde, 1946, (309); dialog mezi Antigonou a Créonem

Studenti po přečtení všech dokumentů debatují o fenoménu dnešní mládeže a té předešlých generací, zejména se zaměří na body vytyčené v učebnici. Jako první článek charty vytvoří pomocí tabulky definici současné české mládeže.

Modul 2 - Vypravování

Lekce 5 - Zlatý věk, cíl: hodnotit (místo, ...), najít v textu mínění autora, vytvořit syntézu

- Jean-Jacques Rousseau, *Les Confessions*, 1782, (280); líčení autorovy procházky noční přírodou
- Alexandre Dumas, *Les Trois Musquetaires*, 1844, (188); dialog mezi d'Artagnanem a Athosem – Athos při souboji přemýšlí nad mládím soupeře

Studenti si představí vyličené situace v prostředí dnešní doby a přemýšlí, v čem by byly rozdílné. V obou úryvcích hledají zidealizované pasáže. Uvažují, jak by šla tato autorova volba odůvodnit.

Lekce 7 - Potěšení z vyprávění, cíl: vyprávění v minulém čase

- Patrick Besson, *Les Brabans*, Albin Michel, 1995, (125); o rodičích lhářích
Studenti pozorují užití slovesných časů a odůvodňují jejich aplikaci.
- Umberto Eco, *Comment voyager avec un saumon*, Grasset et Fasquelle, 1997, (217); vzpomínka na setkání na newyorské ulici

Studenti vyhledávají v textu slova, jejichž význam je uveden v učebnici. Opět studují užití slovesných časů. Na základě informací v učebnici a podle Ecova vzoru užívání slovesných časů studenti sepiší krátký text o příhodě, která se stala Jean-Lucovi při cestě do Tours.

Lekce 8 - Každodenní poznámky, cíl: napsat komentář

- Roland Topor et Michel Ribes, *Palace*, Actes Sud, 1989, (391); dialog 4 osob, M. Roquefort předstírá umírajícího a vynáší svá poslední slova

Studenti pracují ve skupinkách po pěti – nejdříve si zapíší komické pasáže a vysvětlí, za pomoci jakých postupů jim bylo dosaženo. Poté si vymyslí chybějící části ukázky a konec příběhu, přičemž se drží scénických poznámek. Hru si promyslí do detailů a následně zahrají před ostatními. Následně v textu vyhledávají všechna témata k přemýšlení, která jim hra vnukla. Nakonec si do svého deníku napíší komentář k této scéně, či úvahy z jiné zhlédnuté hry.

Modul 3 - Prostor

Lekce 9 - Descartovy děti, cíl: racionální způsob myšlení Francouzů

- Alain Robbe-Grillet, *Dans le labyrinthe*, Éditions de Minuit, 1959 et 1962, (210); první stránka románu

Studenti si poznamenají vše, co jim přijde při četbě nezvyklé. Ve způsobu, jakým autor představuje místa a osoby a jakým píše, vyhledávají žáci známky karteziánského ducha. Nakonec studenti tuto první stránku porovnají s první stránkou tradičního románu.

Lekce 11 - Touha odjet, cíl: vyjádřit rozhodnutí, spokojenost a nespokojenost

- Muriel Cerf, *L'Antivoyage*, Mercure de France, 1974, (156); popisná část: co probíhá hlavou hl. hrdinovi před odletem

Studenti porovnávají důvody, pro které se lidé rozhodli odjet do zahraničí (četba tří dokumentů).

Modul 4 - Dotazy

Lekce 13 - Všechno se vysvětluje, cíl: vysvětlit jev či chování

- Jean Giraudoux, *La guerre de Troie n'aura pas lieu*, Grasset, 1935, (444); dialog mezi Hektorem a Ulysem – poslední možnost, jak zabránit válce

Studenti debatují o Ulysových důvodech k válce a hledají další možné motivy. Mezi nimi pak vybírají ty, které jsou podle jejich názoru rozhodující. V dalším úkolu se žáci zamýšlí nad otázkou, jak tato hra zobrazuje atmosféru doby³². V poslední aktivitě vybírají přídavná jména charakterizující dílo a svoji volbu obhajují.

Lekce 16 - Detektivní koktejl, cíl: vyjádření sporu, popis místa a osoby

- Léo Malet, *Fièvre au Marais*, Union Générale d'Éditions, 1987, (610); začátek prvních dvou kapitol – popisná část

Úkolem studentů je najít význam neznámých slov pomocí postupů nabídnutých v učebnici – studenti postupují stejným způsobem, jako když detektiv luští jednotlivé záhady. Dalším úkolem je na základě četby charakterizovat Nestora Burmu. Sami pak vytvoří portrét vlastního vymyšleného detektiva.

Modul 5 - Záliby

Lekce 17 - Obyčejné radosti, cíl: vyjádřit pocity a emoce, pochopit a vytvořit metafory a kalambury

- Philippe Delerm, *La Première Gorgée de bière et autres plaisirs minuscules*, Gallimard, 1997, (346); popis činností v brzkých ranních hodinách

Studenti převypráví popisovanou situaci. Následně doplní tabulku o informace z textu. Poté roztřídí použité způsoby popisu (zda byla použita metafora, přirovnání ...).

- Jean-Paul Sartre, *Les Mots*, Gallimard, 1964, (169); autobiografický text – popis dědečkovy knihovny

Studenti v textu vyhledávají metafory.

Lekce 18 – Špetka bláznovství neuškodí, cíl: shrnout vyprávění, citovat

- Claude Gagnière, *Au Bonheur des mots*, Robert Laffont, 1989, (370); o vymyšlené osobnosti Jean-Sebastiena Mouche

---

³² hra byla napsána v roce 1935

Studenti shrnou obsah textu pomocí nabídnuté slovní zásoby z učebnice. Nadále vyhledají v textu všechny podrobnosti týkající se podfuku a slovní hříčky s ním související. Nakonec se mohou textem inspirovat k vyprávění zvláštní výjimečné události, kterou sami zažili.

- Alessandro Barrico, *Soie*, Albin Michel, 1997, (251); popis návštěvy hl. hrdiny u japonského bohatého obchodníka a mladé ženy

Studenti okomentují chování mladé ženy a představí si, na co postavy v dané chvíli mohly myslet. Poté si vymyslí další pokračování příběhu. Ve skupinkách pak vytvoří seznam možných způsobů vyznání lásky.

Lekce 19 - Důvěrné dopisy, cíl: vyjádřit pocity a psychologické stavy

- Albert Camus, *Lettre d'Albert Camus à Jean Grenier, Correspondance (1932 – 1960)*, Gallimard, 1981, (374); osobní korespondence

Nejdříve studenti zapíší všechny informace, které o autorovi i příjemci dopisu zjistili z četby. Pozorně sledují, jakým způsobem autor popsal své pocity, doplňující informace získané v tabulce v učebnici.

- Jean-Claude Brisville, *Le fauteuil à bascule*, Actes Sud Papiers, 1987, (253); rozhovor 2 zaměstnanců vydavatelství o knize, která se sama po určité době zničí, aby udělala prostor dalším

Studenti dokončí rozhovor tak, jak je jim to doporučeno v učebnici. V důvěrném dopise pak vylíčí své znepokojující myšlenky (výběr z tabulky). V odpovědi na tento dopis odesílatele uklidňují a zároveň mu poskytují cenné rady.

Lekce 20 - Filmová adaptace, cíl: komentář románové ukázky

- Stendhal, *Le Rouge et le Noir*, 1830, (620); návštěva paní Derville u paní de Rênal, podvečerní zahradní scéna

Studenti okomentují úryvek podle instrukcí v učebnici.

- Gustav Flaubert, *Madame Bovary*, 1856, (516); shledání Emy a Charlese
Studenti komentují úryvek stejným způsobem jako v předchozím cvičení.

Modul 6 - Hodnoty

Lekce 21 - Nová úsilí, cíl: vyjádření významu

- Paulo Coelho, *L'Alchimiste*, Éditions Anne Carrière, 1994, (507); příběh chlapce, který hledal tajemství štěstěny

Studenti se vžijí do postavy chlapce a vypráví příběh otci i se všemi pocity, které během hledání zažili. V dalším cvičení hledají v textu symbolické obrazy. Nakonec se pokusí příběh vysvětlit.

- Voltaire, *Candide ou l'optimiste*, 1759, (223); smrt dvou pánů a názor mladého ovocnáře na situaci

Studenti porovnají koncepci štěstí s tou od P. Coelho.

4.2.4.1 Panorama 4, pracovní sešit

V pracovním sešitě nejsou využity úryvky literárních textů.

4.2.5 Alter Ego 1, učebnice³³

Alter Ego původně vychází jako třídílná učebnice v Paříži roku 2006 v nakladatelství Hachette FLE. Začátečníci by po dokončení učebnice měli být připraveni na zkoušku Delf A1 a částečně i Delf A2 podle Evropského referenčního rámce. Studenti se mohou přihlásit taktéž na zkoušky CEFP1³⁴ pořádané Francouzskou aliancí v Paříži a na testy TCF³⁵ a TEF³⁶.

Publikace je členěna do devíti modulů, každý čítá tři lekce. Současně učebnice obsahuje tzv. nultou lekci. Lekce závěrečná se zaměřuje zejména na mezikulturní vztahy.

Součástí učebnice jsou:

- pracovní sešit s portfoliem
- metodická příručka pro učitele
- 3 CD či kazety
- videokazeta

Modul 7 – To je moje volba

Lekce 3, cíl: Mluvit o svých zálibách

- Mymi Doinet, *Sept couleurs magiques*, (64); barvy přirovnávány k předmětům

---

³³ BERTHET, A. *Alter Ego 2*, s. 3 - 8

³⁴ Certificat d'études de français pratique 1

³⁵ Test de français – test, který vymezuje jazykovou úroveň uchazeče. Nemůže se tedy stát, že by uchazeč při této zkoušce neuspěl.

³⁶ Test d'Évaluation de Français – vymezuje jazykovou úroveň francouzštiny pro cizince

Po přečtení básně studenti navrhnu jiný název. Po druhém přečtení určí, které barvy jsou přirovnávány ke zvířeti, které k potravinám a které k přírodním úkazům. Na základě stejného modelu vytvoří báseň se svými oblíbenými barvami.

4.2.5.1 Alter Ego 1, pracovní sešit

V pracovním sešitě se nenachází ukázky literárních textů.

4.2.6 Alter Ego 2, učebnice³⁷

Druhý díl učebnice byl vydán nakladatelstvím Hachette FLE v roce 2006. Publikace je určena pro dospívající a dospělé studenty začátečníky a umožňuje jim získat znalosti odpovídající zkoušce A2 a z části i B1 podle Evropského referenčního rámce. Navíc připravuje své studenty na zkoušky TCF a TEF, CEFP1 a CEFP2.

Učebnice je rozdělena do devíti modulů po třech lekcích. Každý modul je uzavřen Zápisníkem z cest soustředícím se na kulturní otázky a souhrnný test, který slouží jako zpětná vazba pro žáky i učitele.

Kompletní sadu druhého dílu tvoří:

- učebnice s CD
- pracovní sešit s portfoliem
- metodická příručka pro učitele
- balíček tří CD nebo kazet
- videokazeta s pracovními listy
- přípravná cvičebnice na zkoušku A2

Modul 1 – Lidé kolem mne

Zápisník z cest

- Philippe Delerm, « Rencontre à l'étranger », *La Sieste assassinée*, Gallimard, 2005, (141); popis

Úkolem studentů je na základě četby vysvětlit nadpis kapitoly a odpovědět na otázky koho, kde a kdy autor potkal.

---

³⁷ BERTHET, A. *Alter Ego 2*, s. 3 - 9

Modul 5 – Svět patří nám

Lekce 3, cíl: uskutečnit své sny

- Faïza Guène, *Kiffe kiffe demain*, Hachette Littératures, 2004, (195); hlavní hrdinka si představuje, že je jiné národnosti

Studenti odpovídají na otázky týkající se obsahu. V dalším cvičení vyhledávají v textu Nabilovu národnost. Následně porovnávají země původu imigrantů v Čechách a ve Francii. Po dalším přečtení mají studenti za úkol najít předsudky, které si vypravěčka vytvořila o Rusech. Nakonec si žáci vymyslí novou národnost a jiný život, svůj výtvar porovnají s prací spolužáka, který si vybral stejnou národnost.

4.2.6.1 Alter Ego 2, pracovní sešit

Modul 9

cíl: porozumět psanému projevu

- Pierre de Ronsard, *Les Odes*, (97); milostná lyrika
- Molière, *Le Médecin malgré lui*, (126); dialog mezi Sganarellem, Gérontem a Lucindou – lékař přichází k nemocné
- Jean-Jacques Rousseau, *Discours sur l'origine et les fondements de l'inégalité parmi les hommes*, (80)
- Victor Hugo, *Les Rayons et les Ombres*, (94); báseň
- Marcel Proust, *À la recherche du temps perdu*, (161); vzpomínka na nedělní ráno v Cambray a chuť sušenek
- Albert Camus, *L'Étranger*, (229); žádost o ruku

Literární ukázky jsou otištěny bez informací o jaká díla jakého autora se jedná. Po přečtení úryvků mají žáci ukázky žánrově zařadit a seřadit texty od nejstarší po nejmodernější ukázkou. Následně určí téma každého úryvku. Nakonec texty přiřadí k autorům, kteří jsou uvedeni v učebnici. V písemném projevu vytvoří pokračování Cizince, přičemž napodobují styl Camuho (text začíná slovy: „V den naší svatby ...“).

4.2.7 Alter Ego 3, učebnice³⁸

Třetí díl učebnice Alter Ego byl vydán pod záštitou nakladatelství Hachette FLE v Paříži v roce 2006. Učebnice je určena dospívajícím či dospělým studentům mající jazykovou úroveň A2 a nadále je připravuje na získání zkoušky B1 podle Evropského referenčního rámce.

Učebnice je rozdělena do 9 modulů, přičemž každý z nich je jinak tematicky rozdělen. Naopak vnitřní organizace modulu je stejná a lze jej rozčlenit do šesti menších oddílů. Na konci každého modulu je připraven pro studenty závěrečný test.

Součástí učebnice jsou:

- pracovní sešit s portfoliem
- metodická příručka pro učitele
- 2 CD

Modul 1 – Okouzluji

Divadlo

- Éric Rohmer, *Trio en bémol*, Éditions Actes Sud, 1998, (170); drama – žárlivý dialog mezi Adélou a Pavlem o charakteru třetí osoby
Úkolem studentů je dramatické ztvárnění přečtené scénky.

Modul 2 – Nakupuji

Úvod do tématu

- Jacques Prévert, *Paroles*, La Grasse Matinée, Éditions Gallimard, (337); hlad dohání ke zločinu

Studenti se rozdělí do čtyř skupin a se zavřenýma očima poslouchají báseň. Následně každá skupina odpoví na svou otázku (jaké obrazy viděli, jaké zvuky slyšeli, jaké vůně cítili a jaké emoce prožívali). Po druhém poslechu popisují hlavního hrdinu. Po přečtení báseň rozdělí na tři části tak, aby zobrazovaly a. bistro, b. události dne, c. výkladní skříň, přičemž zdůrazní první a poslední slovo každé části. Poté vypráví o činu z černé kroniky a vyhledají, co je v něm nápadného. Následně v textu najdou dvě věty, které zobrazují rozdíl mezi hojností a bídou, slova z básně rozdělí do tří lexikálních polí – nesnáze chudáka, frustrace a vražda. Posledním úkolem je interpretace titulu básně.

---

³⁸ DOLLEZ, C. *Alter Ego 3*, s. 3 - 9

Modul 3 – Učím se

cíl: mluvit o svých zkušenostech

- Jean-Marie Gustave Le Clézio, *L'Africain*, Mercure de France, 2004, (334); představa autora, jaké mohlo být jeho dětství, kdyby žil se svým otcem

Po přečtení studenti charakterizují obě postavy a z nabídnutých přídavných jmen vyberou ta, která vystihují jejich vztah. V dalším cvičení mají opět na výběr ze slovní zásoby. Tentokrát volí tu, která odpovídá jejich představě o Africe a otci autora. Následně přemýšlí o autorových emocích vůči jeho otci i o výčitkách, kterými trpí. Studenti pak seznam výčitek rozšíří o další tři, které si domyslí. V další aktivitě studenti přemýšlí o své kultuře - jaké zkušenosti jsou dětem předávány matkou a jaké otcem. Nakonec ostatním vypráví o zkušenosti, kterou od někoho získali.

- Edmond Rostand, *Cyrano de Bergerac*, jednání I, scéna IV, 1897, (119); dialog mezi Cyranem a vikomtem o velikosti Cyranově nosu

Úkolem studentů je přehrát scénu, přičemž se soustředí na vyjádření emocí obou postav.

Modul 4 – Informuji se

cíl: hovořit o publicistice

- Eugène Ionesco, *Rhohocéros*, scéna II., obraz I., Éditions Gallimard, (332); dialog 4 postav o věrohodnosti novinové zprávy

Nejdříve studenti určí autora, název díla, literární žánr a téma rozhovoru. Po druhém přečtení zodpoví otázky týkající se postav a jejich důvěry v noviny. Nakonec sepíše Daisyno očitě svědectví do podoby novinové zprávy (kdo, co, kdy, kde, jak).

- Eugène Ionesco, *Rhohocéros*, scéna II., obraz I., Éditions Gallimard, (244); pokračování úryvku

Studenti oba úryvky dramaticky ztvární.

Modul 5 – Jednám

cíl: obhajovat, namítat, angažovat se

- David Diop, *Coups de pylon*, Présence africaine, (91); lyrická báseň o ztrátě svobody, v učebnici uvedena s dalšími dvěma texty

Studenti po přečtení básně zodpoví otázky v učebnici. Následně určí, které téma je všem třem dokumentům společné a pro každý text vyberou ze seznamu slov dvě, která podle jejich názoru úryvkům odpovídají.

- Jean-Paul Sartre, *Les mains sales*, pátý obraz, scéna II., (205); dialog mezi Jessicou a Hugem – Jessica si myje ruce nad problémy mužů, kteří je nedokážou řešit

Studenti úryvek dramaticky ztvární.

Modul 8 – Soudím se

cíl: diskutovat o justici

- Georges Simenon, *Maigret et l'homme tout seul*, Presses de la Cité, 1971, (275); popisné pasáže, rozhovor mezi soudcem a Maigretem

Studenti po přečtení ukázky odpovídají na otázky týkající se místa činu, soudce a detektiva. Po druhém přečtení zaškrťávají správné odpovědi na otázky zjišťující atmosféru a postoje obou postav. Po přečtení obsahu celé knihy se studenti vžijí do postavy detektiva a vymýšlí, jakým způsobem by vedli vyšetřování. V písemném projevu představí známého českého detektiva (literárního, televizního ...) a představí jeho pracovní metody.

Modul 9 – Cestuji

cíl: bavit se na téma cestování

- Jacques Sternberg, *188 contes à régler*, Éditions Folio, (155); popis příletů mimozemšťanů

Po přečtení textu studenti odpoví na otázky v učebnici týkající se obsahu úryvku. Poté z nabídky vyberou ta přídavná jména, která podle nich vystihují charakteristiku mimozemšťanů a svoji volbu obhájí. V dalším úkolu popíše mimozemšťany tak, jak si je představují. Následně opět odpovídají na otázky vztahující se k textu a k vysvětlení přidají vlastní názor. Nakonec interpretují název kapitoly a přidají svůj vlastní. V písemném projevu pak napíše podobnou povídku, jejíž začátek je napsán v učebnici.

- Jemia et J.M.G. Le Clézio, *Gens des nuages*, Éditions Stock, (160); popis pouště a pocitů při vstupu do ní
- Nicolas Fargues, *Rade terminus*, Éditions folio, (100); popis chování obyvatel Madagaskaru

- Vassilis Alexakis, *Les Mots étrangers*, Éditions Stock, 2002, (211); o pozorování Afričanů při příjezdu do jejich země

Po přečtení všech dokumentů je žáci rozdělí podle toho, který text popisuje přírodu, zvyky a obyvatele a podle toho, zda je vypravěč překvapen, vzrušen či zda pouze konstatuje fakta. V další úkolu žáci odpovídají na otázky k prvnímu textu (zařazení děje na časovou osu, užití jazykových výrazů aj.). Také úkol k druhé ukázce spočívá v zodpovězení otázek souvisejících s obsahem úryvku. Stejně je tomu se třetím textem – studenti vyhledávají v textu odpovědi na otázky. Poslední cvičení se opět vrací k úryvku N. Farguese. Studenti po přečtení prozradí, jaký obrázek si udělali o obyvatelích ostrova. Poté vytvoří seznam chování a zvyků Čechů, o nichž si myslí, že by cizince mohly překvapit. Nakonec podle Farquese sepíše krátký text o zemi či regionu, který navštívili. Stejně jako autor v ukázce i studenti začnou slovem „tady“.

cíl: vyprávět v minulosti

- Jules Verne, *Le Tour du monde en 80 jours*, Éditions Hachette, (213); zastávka v Bombaji a večere v hotelu

Po přečtení ukázky studenti zodpoví položené otázky (kdo je, kde a co dělá hl. postava). Následně si mezi sebou povídají o charakteru Philease Fogga, přičemž své mínění o něm musí dokázat

- Jean Tardieu, *Théâtre de chambre*, Éditions Gallimard, (241); rozhovor mezi zaměstnancem informací na nádraží a klientem, jakou cestou života se vydat

Studenti ve skupinkách po třech přehrají scénku, přičemž dodržují scénické poznámky i doporučení autorů učebnice.

4.2.7.1 Alter Ego 3, pracovní sešit

Modul 8

cíl: porozumět psanému textu

- Georges Simenon, *Maigret et l'homme tout seul*, 1971, (193); rozhovor Maigreta s obžalovaným

Úkolem studentů je nejdříve zařadit úryvek na časovou osu románu. Následují otázky na osoby vyskytující se v úryvku a předmět jejich debaty. Nakonec vytvoří podrobný popis místa činu (kde, kdy, jak, proč, ...).

4.2.8 Alter Ego 4, učebnice³⁹

Čtvrtý díl vydaný roku 2007 v nakladatelství Hachette FLE je určen pro dospívající a dospělé studenty, kteří již dosáhli jazykové úrovně B1. Toto pokračování jim umožní připravit se na zkoušku B2 podle Evropského referenčního rámce.

Publikace je rozdělena do 9 modulů, bez dalšího členění, tematicky rozdílných, ale vztahujících se ke každodenním činnostem. Po třech modulech následuje test shrnující znalosti předchozích lekcí a zároveň sloužící jako příprava na jazykovou zkoušku.

Čtvrtý díl doplňují:

- učebnice s CD (obsahuje pouze vybrané nahrávky)
- pracovní sešit s portfoliem
- metodická příručka pro učitele
- 2 CD (obsahuje všechny nahrávky)

Modul 1 – Kořeny

cíl: mluvit o původu lidí i věcí

- Patrick Mondiano, *Un pedigree*, Éditions Gallimard, 2005, (275); o kořenech autora

Po přečtení textu studenti určí jeho žánr. Po druhé četbě zodpoví otázku o původu autora, vyberou slovo, které vystihuje autorův vztah k němu a nakonec zdůrazní ty pasáže, které popisují Mondianovu identitu – přidělují je k tématům v učebnici. Nakonec studenti, stejně jako spisovatel, vytvoří krátký text o svém původu.

Modul 2 – Soukromí

cíl: hovořit o rodinném životě

- Lettre de Paul Éluard à Gala in Albine Novarino, *50 billets d'amour*, collection « Carnet », Éditions Omnibus, 2003, (149); milostná korespondence
- Lettre de Simone de Beauvoir à Jean-Paul Sartre in Albine Novarino, *50 billets d'amour*, collection « Carnet », Éditions Omnibus, 2003, (100); milostná korespondence

---

³⁹ DOLLEZ, C. *Alter Ego 4*, s. 3 - 9

Po přečtení obou dopisů vymýšlí studenti podmínky, za jakých dopisy vznikly. Poté podtrhnou všechna pojmenování pro milovanou osobu. Následně obě psaní porovnají a debatují o tom, které je něžnější, dojemnější či přesvědčivější. Nakonec si vyberou to, které se jim líbí více a svoji volbu zdůvodní.

- Jean-Paul Dubois, *Une vie française*, Éditions de l'Olivier, collection « Points », 2005, (500); popis života otce na mateřské dovolené

Po prvním přečtení odpoví studenti na otázky (hl. postavy, prostředí, co je v příběhu nezvyklého). Po druhém přečtení vyhledávají části textu, které popisují Annin osobnostní vývoj a poté odpovídají na otázky týkající se vypravěče – hl. mužské postavy. Ve třetím cvičení pracují se slovní zásobou – hledají slova, která vyjadřují názor vypravěče a která poté roztrídí podle toho, zda vyjadřují pozitivní či negativní náhled na věc. V části, kde se vypravěč vžívá do role perfektních manželek, najdou ironii. Nakonec studenti debatují na téma „Muži na mateřské dovolené.“.

Modul 3 – Bydliště

cíl: bydlení a problémy s ním spojené

- Didier Daeninckx, *À louer sans commission*, Éditions Gallimard, 1991, (163); popis útrap při hledání bytu v Paříži

Po přečtení studenti shrnou obsah ukázky. Po druhém přečtení odpoví na otázky (která slova či výrazy zdůrazňují obtížnost situace, uspěje autor při svém hledání a jak to z textu poznají). Nakonec studenti debatují o tom, zda ukázka odpovídá bytové situaci v Čechách.

- René Barjavel, *Ravage*, Éditions Denoël, 1943, (241) ; popis městských budov

Studenti si přečtou ukázku ze sci-fi románu i dokument o architektuře a zvolí jejich společné téma. V dalším cvičení přiřazují slovní zásobu, nabídnutou v učebnici, pasážím, jejichž obsah vystihuje. Dále vyhledají v obou úryvcích znaky, které přiřazují jeden text do uměleckého stylu a druhý text do odborného funkčního stylu. Následně debatují, ve kterém z představených měst by chtěli žít a proč. V písemném projevu popíší město svých snů v rozsahu 200 slov.

Modul 4 – Růst

cíl: studium doma i v zahraničí

- André Gide, *Les Nourritures terrestres*, Éditions Gallimard, 1944, (146); autorovy pocity po ukončení prvních studií a následné cestování

Po přečtení ukázky studenti odpovídají na otázky týkající se hlavní postavy (věk, duševní stav, hodnoty). Poté debatují na téma dospělost a potřeba svobody.

Modul 6 – Radosti

cíl: každodenní radosti

- Marcel Proust, *Du côté de chez Swann*, Éditions Gallimard, (77); pocity při poslechu hudebního koncertu
- Colette, *La Vagabonde*, Librairie Arthème Fayard, 1989, (52); jaké pocity zažívá autorka při psaní
- Françoise Sagan, *Répliques*, Éditions Quai Voltaire, (98); vášeň pro automobily
- Jean-Paul Sartre, *Les Mots*, collection « Folio », Éditions Gallimard, (94); pocity autora při divadelním představení
- Philippe Delerm, *Paris l'instant*, Librairie Arthème Fayard, 2002, (70); atmosféra časného rána
- François Cheng, *Cinq méditations*, Éditions Albin Michel, (111); o kráse čínské hory Lu

Po přečtení jednotlivých ukázek studenti určí jejich společné téma. Po druhém přečtení doplní tabulku v učebnici. Dále v textu hledají výrazy, které odpovídají pěti smyslům a zároveň uvedou, která z ukázek jaký smysl nejlépe popisuje. Následuje debata, který úryvek na koho nejvíce zapůsobil a z jakého důvodu. V písemném projevu popíší zážitek vyvolaný uměleckým podnětem. Nakonec poslouchají biografii Françoise Chenga a doplňují informace do tabulky.

- Amélie Nothomb, *Métaphysique des tubes*, Éditions Albin Michel, 2000, (164); popis rabování sladkých zásob v kuchyni

Studenti odpovídají na otázky. Za prvé hledají odpověď na to, s čím dívka v ukázce svůj čin srovnává a dokazují svůj výběr na použité slovní zásobě. Dále vybírají z nabízených podstatných jmen ta, která odpovídají pocitům, jež dívka prožívá. Poté zkoumají, k čemu autor přirovnává sladkosti a tyto básnické tropy pojmenují. Dodají, jaký účinek má jejich použití na čtenáře. Následně v textu vyhledají dvě podstatná jména, která jsou předmětem dívčiny žádostivosti. Nakonec popíší svou kulinářskou vzpomínku z dětství, kterou v nich tato ukázka probudila, v rozmezí 150 – 200 slov.

- Michel Tournier, *Vendredi ou la vie sauvage*, (56); hádanka

Úkolem studentů je rozluštit tuto hádanku. Poté stejným způsobem jako autor, tedy pomocí metafor, vymyslí svoji vlastní.

cíl: zápis ve čtenářském deníku

- Nancy Huston, *L'Empreinte de l'ange*, Éditions Actes Sud, 1998, (573); příchod Saffie do bytu pana Lepage

Po prvním přečtení studenti určí žánr románu a svoji volbu musí obhájit. Poté rozdělí text na části podle toho, zda se jedná v příběhu o popis či o akci. Následně příběh umístí na časovou osu, vyhledají všechny postavy a vztahy mezi nimi, určí hlavní postavu. Nakonec řeknou, zda v nich úryvek vzbudil touhu znát příběh celý a proč. Po druhém přečtení zjistí vše o hlavní postavě – identitu, vnější i vnitřní charakteristiku, i kdy se v příběhu dozvídáme důvod jejího objevení na scéně. Následuje analýza vedlejších postav –povolání, popis. Poté najdou, na kterém řádku se začíná rozvíjet zápletk a vytvoří hypotézy o vztahu mezi hlavními postavami. Dále se zabývají otázkou, zda autor v textu dodržuje jednotu času, místa a děje. Nakonec analyzují způsob narace. Zkoumají užití slovesné časy i jejich účinek na čtenáře. Určí typ použitých výrazových prostředků, typ vypravěče i způsob, jakým je v kontaktu se čtenářem. Nakonec vytváří domněnky o dalším pokračování. Po celkové analýze vyjmenují všechny nezbytné prvky pro vytvoření románu. Následuje vypracování záznamu oblíbeného románu do čtenářského deníku.

Modul 7 – Přesvědčení

cíl: Občanské hodnoty

- Voltaire, *Traité sur la tolérance, Lettre à Dieu*, 1763, (387); žádost Boha o toleranci mezi lidmi

Po přečtení textu studenti odpovídají na otázku, komu je dopis určen, jakým tónem je napsán a z nabídky vyberou, co je jeho cílem. Po druhém přečtení najdou výrazy týkající se malosti člověka před Bohem a lidského chování. Odpoví, proč je Voltaire zdůrazňuje. Najdou, jak autor popisuje představitele církve a co jim nepřímo vyčítá. Po dalším přečtení tentokrát pouze posledního odstavce vyberou z nabídky význam jemu odpovídající. Nakonec si znovu přečtou první větu a poslední odstavec a určí, komu je ve skutečnosti dopis věnován.

- Faïza Guène, *Kiffe kiffe demain*, Éditions Hachette littérature, 2004, (166); pocity studentky z předměstí při vypracování úkolu na téma respekt
Studenti mají podtržené věty z textu stylisticky upravit.

4.2.8.1 Alter Ego 4, pracovní sešit

Modul 2

cíl: slovní zásoba týkající se milostného života

- Racine, *Phèdre*, (179); monolog Faidry – přiznává svou lásku k Hippolytovi

Studenti vyhledají všechny výrazy týkající se vášnivé lásky. Pro nácvik mluveného projevu nacvičí ve skupinkách po dvou scénku, kdy Faidra navštíví lékaře a popisuje mu své symptomy.

Modul 4

cíl: užití konjunktivu

- Alphonse Allais, « *Complainte amoureuse* », (61); milostná lyrika

Studenti v básni podtrhnou všechny konjunktivy imperfekta a nahradí je tvary konjunktivu přítomného.

Modul 6

cíl: porozumění psanému textu, vytvoření záznamu do čtenářského deníku

- Philippe Delerm, « *Le croissant du trottoir* », *La Première Gorgée de bière et autres plaisirs minuscules*, Gallimard, 1997, (326); ranní nákup v pekařství

Studenti po přečtení určí téma ukázky a způsob narace. Vyberou z nabídky, jak dílo působí na čtenáře a najdou v textu ponaučení do života, které z něj vyplývá. Nakonec vyplní záznam do čtenářského deníku pomocí biografie autora.

4.2.9 Le Nouveau Sans Frontières 1, učebnice⁴⁰

První díl učebnice francouzštiny jako cizího jazyka vychází v nakladatelství CLE International v Paříži v roce 1988. Je určen dospívajícím a dospělým studentům začátečnickům.

Učebnice je rozdělena do čtyř kapitol, každá čítá pět lekcí a zabývá se slovní zásobou, gramatikou, fonetikou, komunikačními kompetencemi a reáliemi. Kapitoly jsou propojeny fiktivním příběhem na pokračování. V jednotlivých kapitolách následuje

---

⁴⁰ GIRARDET, J. *Le Nouveau Sans Fronitières*, s. 3-4, 222-223

po závěrečné lekci opakovací test. Na konci učebnice jsou uvedeny gramatické poučky, tabulky časování sloves a slovní zásoba.

K učebnici dále patří:

- pracovní sešit
- metodická příručka pro učitele
- 4 kazety

V učebnici nejsou použity literární texty.

4.2.9.1 Le Nouveau Sans Frontières 1, pracovní sešit

Kapitola 1

- Louis Aragon, *Le Mouvement perpétuel*, Persiennes, Éditions Gallimard, (21); báseň

Studenti přednáší báseň, přičemž mění intonaci slova „persienne“.

- Alain Bosquet, *La Nouvelle guirlande de Julie*, Les mois d'année, Éditions Ouvrières, (107); přírodní lyrika

Studenti přemýšlí nad tím, ke komu se obrací jednotlivé měsíce v roce a co sdělují.

- René Hague, *Dessert*, (10); báseň
- Guillaume Apollinaire, *Poèmes retrouvés*, Voyage à Paris, 1959, Éditions Gallimard, (30); báseň
- Maurice Carême, *La Lanterne magique*, Ronde, 1947, Éditions Ouvrières, Paris, (39); báseň

Kapitola 2

- Paul Verlaine, *Sagesse*, Le ciel est par-dessus le toit... (78); báseň

Úkolem studentů je vytvořit ilustrace k básni.

- Jacques Prévert, *Histoires*, L'Addition, Éditions Gallimard, (150); dialog o nemožnosti sčítání různorodých předmětů

Studenti se mají zamyslet nad humornou stránkou básně.

- Paul Eluard, *Liberté*, Éditions de Minuit, (59); báseň

- Jacques Prévert, *Paroles*, L'accent grave, Éditions Gallimard, (170); dialog mezi profesorem a studentem Hamletem

Kapitola 3

- Jacques Prévert, *Paroles*, Pour faire un portrait d'un oiseau, Éditions Gallimard, (228); lyrická báseň – návod na vytvoření obrazu
- Jules Verne, *Les 500 Millions de la Béguine*, (89); popis profesora Schultra a doktora Sarrasina
- André Breton, *Nadja*, (43); Nadjin popis
- La Bruyère, *Les Caractères*, (60); popis Gitona a Phédona

Studenti v posledních třech ukázkách najdou slovní zásobu těla a závislých přídavných jmen.

- Paul Eluard, *Mourir de ne pas mourir*, L'Amoureuse, Éditions Gallimard, (72); milostná lyrika

Studenti najdou slovní zásobu těla ženy i autora a dokáží na příkladu, že obě postavy splývají v jednu.

- Jacques Prévert, *Paroles*, Déjeuner du matin, Éditions Gallimard, (127); báseň
- Studenti pomocí mimiky zahrají báseň. Poté báseň přepíšou do přítomného času.

Nakonec si vymyslí, co příběhu předcházelo a co by mohlo následovat.

- Marcel Proust, *Du côté de chez Swann*, (8); první věta románu
- Gustav Flaubert, *Madame Bovary*, (14); první věta románu
- Albert Camus, *L'Étranger*, (29); oznámení o úmrtí matky
- Honoré de Balzac, *Le Père Goriot*, (31); první věta románu

Studenti přiřadí každý ze 4 úryvků k jejich autorům.

- Paul Eluard, *Au rendez-vous allemand*, Couvre-feu, Éditions de Minuit, (46); básník je uvězněn s jednou ženou v domě

Studenti interpretují báseň. Označí místo v básni, kde dochází ke změně nálady.

- Dan Greenburg, *Le Manuel de parfait petit masochiste*, Éditions du Seuil, (142); dialog o tom, zda se opravdu milují

Kapitola 4

- Alain-Fournier, *Le Grand Meaulnes*, (103); popis

Úkolem studentů je přiřadit jednotlivé věty k ročnímu období.

- Jacques Prévert, *La Pluie et le beau temps*, Chanson pour vous, Éditions Gallimard, (73); báseň

Studenti nejdříve vyberou slovní zásobu týkající se krajiny a klimatu. Poté se snaží surrealisticky ztvárnit letní měsíc, srpnové a podzimní slunce. Nakonec stejným způsobem zobrazí veselí, bohatství a chudobu.

- George-Emmanuel Clancier, *Le Roi de l'île*, Éditions Subervie, (64); báseň
Studenti napodobují báseň. Vymýšlí si však podstatná jména představující krále.
- Guillaume Apollinaire, *Le Pont Mirabeau*, (133); báseň
Studenti vyhledají všechny slovní druhy vyjadřující plynutí času.

4.2.10 **Le Nouveau Sans Frontières 2, učebnice⁴¹**

Tato učebnice vyšla v nakladatelství CLE International v Paříži roku 1989. Je určena pro dospívající a dospělé studenty, kteří již mají znalosti francouzštiny.

Druhý díl je rozdělen do čtyř kapitol po pěti lekcích. V každé kapitole je věnován prostor gramatice, slovní zásobě, komunikačním kompetencím i znalostem reálií frankofonních zemí. Všechny čtyři kapitoly jsou propojeny fiktivním příběhem. Po pěti lekcích následuje opakovací test. V závěru učebnice nalezneme shrnutí gramatiky, tabulky časování sloves a slovní zásobu.

Učebnice je doplněna o:

- pracovní sešit
- metodickou příručku pro učitele
- 4 kazety

Kapitola 1 – Válka celebrit, cíl: opakování gramatiky, vyjádření příčiny

Lekce 1

- La Fontaine, *Fables*, (31); popis zálib autora

Studenti shrnují autorovy charakterové vlastnosti a debatují o tom, zda jim jsou blízké či nikoliv.

- Cardinal de Retz, *Mémoires*, (39); nepřející popis královny

Studenti vyhledají přirovnání. Na příkladech v textu dokáží, že autor staví do opozice vždy kladnou a zápornou vlastnost.

⁴¹ GIRARDET, J. *Le Nouveau Sans Frontières 2, méthode de français*, s. 3 – 4, 222 - 223

Lekce 2

- Eugène Ionesco, *La Cantatrice chauve*, Éditions Gallimard, (162); rozhovor Mary se Smithovými o tom, jak Mary strávila odpoledne

Úkolem studentů je zaznamenat vše, co je absurdní ve vyprávění Mary, v odpovědi paní Smithové a v závěrečném obrazu (čekající hosté).

Lekce 3

- Victor Hugo, *Les Contemplations*, (103); cesta k hrobu

Nejdříve studenti najdou všechna slovesa v budoucím čase. Poté odpovídají na otázky, kam básník jde, kudy prochází a jak se cítí během cesty. Nakonec si představí, komu je báseň určena.

Lekce 4

- Jacques Prévert, *Histoires*, Quand tu dors, Éditions Gallimard, (147); milostná lyrika – o nocích po boku milého

Studenti vyberou všechna slova týkající se ženy a všechna, která souvisí s mužem. Nakonec objasní, v čem se obě sloky liší.

Lekce 5

- Honoré de Balzac, *Le Père Goriot*, (102) ; závěr románu – odchod Rastignaca z pohřbu na večeři k paní de Nucingen (dcera otce Goriota)

Studenti debatují o tom, v čem se úryvek blíží ke scéně, kterou hráli v předchozím cvičení (děti rozbily okno a jeden sváděl vinu na druhého).

Kapitola 2 - Rodinný život, cíl: zájmena, zájmenná příslovce, trpný rod, konjunktiv

Lekce 1

- Jacques Prévert, *Paroles*, Le Message, Éditions Gallimard, (72); předměty či místa spojená s nějakou událostí

Studenti nejdříve mimicky ztvární každý verš. Poté převypráví příběh. Nakonec si vymyslí vlastní báseň vybudovanou na stejném principu tvorby.

Lekce 2

- Marguerite Duras, *L'Amant*, Éditions de Minuit, (297); setkání dívky s budoucím milencem před školou

Studenti vytvoří filmový scénář pro tento výstup, napíší dialogy hlavních postav, vyberou kostýmy a kulisy, dávají rady herecům, jak hrát.

Lekce 4

- Paul Fort, *Le Bonheur*, Éditions Flammarion, (133); báseň

Studenti vytvoří seznam míst, kde všude je možné podle básníka najít štěstí. Nakonec vysvětlí konec básně a vytvoří podobné dílo.

Kapitola 3 - Neznámý z jihozápadu, cíl: neurčitá zájmena, předbudoucí čas, předminulý čas, předložky místa, vyjádření důsledku, vyjádření trvání

Lekce 1

- Charles Baudelaire, *Fleurs du Mal*, L'invitation au voyage, (60); báseň

Nejdříve studenti v textu najdou, jak básník oslovuje svoji milou. Následně dokáží, že jeho milá splývá v textu se zemí, kam chce odejít. Nakonec diskutují o zemi, která by mohla zastoupit jejich milovanou osobu.

Lekce 3

- Paul Eluard, *Dernières Poèmes d'amour*, Air vif, Seghers, (76); milostná lyrika

Studenti vytvoří seznam míst, kde všude básník vidí svou milou. Podle stejného schématu napíší vlastní báseň.

Lekce 4

- Eugène Guillevic, *Carnac*, Éditions Gallimard, (57); přírodní lyrika

Studenti přemýšlí nad tím, jak autor dosáhl efektu vlnících se vln. Snaží se také přijít na to, jakou odpověď autor od krajiny čeká.

Lekce 5

- Arthur Rimbaud, *Le dormeur du val*, (120); o mrtvém vojákově v lůně přírody

Nejdříve studenti podtrhnou všechna slova týkající se smyslů. Poté debatují o tom, čím je poslední verš tak nečekaný.

Kapitola 4 – Osobnosti z metra, cíl: podmiňovací způsob přítomný a minulý, vztažné zájmeno „dont“, předložky času, vyjádření nesouhlasu

Lekce 1

- Victor Hugo, *Les Châtiments*, L'Expiation, (135); politická lyrika, porážka napoleonského vojska v Rusku

První úkol spočívá ve vyhledání všech slov týkajících se zimy. Poté studenti dokazují na příkladech z čeho je možné poznat, že bylo vojsko poraženo. Nakonec vytvoří seznam obrazů, které se čtenáři promítají v mysli při čtení básně.

Lekce 2

- Jacques Prévert, *Fatras*, Éditions Gallimard, (30); milostná lyrika
Studenti vymýšlí další sloky básně.

Lekce 3

- Alain-Fournier, *Le Grand Meaulnes*, (153); popis slečny de Galais
- Jules Verne, *Le Rayon vert*, (60); popis slečny Campbell
- Honoré de Balzac, *Le Père Goriot*, (73); popis paní de Restaud

Studenti vytvoří seznam částí těla a jejich charakteristických znaků. Neznají-li příběh představí si na základě popisu charaktery jednotlivých osob.

Lekce 5

- Albert Camus, *L'Étranger*, Éditions Gallimard, (240); žádost o ruku

Studenti úryvek přepíší do formy dialogu. Následně se pokusí o interpretaci Meursaultových odpovědí a debatují o tom, jaká je životní filozofie hlavního hrdiny.

4.2.10.1 Le Nouveau Sans Frontières 2, pracovní sešit

Kapitola 1

- Tristan Tzara, *Sept Manifestes Dada*, Pour faire un poème dadaïste, Éditions Flammarion, (83); návod na vytvoření dadaistické básně
Studenti mají podle návodu napsat vlastní báseň.

Kapitola 2

- Jules Romains, *Knock*, Éditions Gallimard, (360); vyšetření dámy v černém
Studenti po přečtení odpovídají na otázky – za jakým účelem doktor pokládá otázky týkající se majetku svým pacientům, čím to je, že se mu daří být tak přesvědčivý. Na základě četby osvětlují, v čem je lékařova diagnóza absurdní.

- Georges Perec, *Les Choses*, Éditions Julliard, (94); popis bytu

Studenti na základě popisu vytvoří plán bytu. Následně debatují o bytové problematice v Čechách.

- Stendhal, *Le Rouge et le Noir*, 1830, (119); dopisování mezi Juliánem a Matyldou
- Julien Gracq, *Un beau ténébreux*, 1945, (152); Gérard vyznává lásku Dolores, která ho odmítá

- George Sand, *La Mare au diable*, 1846, (97); Germain se Marii svěruje se svou láskou
  - Marcel Pagnol, *Manon des Sources*, 1953, (183); Hugolin vyznává lásku Manon
- Studenti v každém úryvku rozhodnou, kdo (dívka či chlapec) udělal první krok k vyznání lásky. Poté popíší chování jednotlivých postav.

Kapitola 3

- Henri Michaux, *Plume*, Éditions Gallimard, 1930, (330); nepříjemnosti románové postavy při cestách

První úkol spočívá v sepsání všech mrzutostí, které Pluma potkávají. Zároveň u každého bodu zdůrazní, v čem ho lze považovat za vymyšlenou postavu, ale vyzdvihnou i jeho reálný základ, který demonstrují na příkladu z každodenního života. Nakonec pátrají, jakou další literární či filmovou postavu může Plume připomínat.

- Stendhal, *Le Rouge et le Noir*, (60); popis Verrières
- A. P. de Mandiargues, *Le Lys de mer*, (69); popis okolí Caletty
- Honoré de Balzac, *Le Lys dans la vallée*, (40); popis údolí
- J. Giono, *Regain*, (49); popis náhorní plošiny

Studenti jednoduchými tahy zakreslí popisovanou krajinu. Neumí-li kreslit, mohou krajinu představit v českém jazyce.

- Paul Verlaine, *Poèmes saturniens*, *Après trois ans*, (104); návrat do krásné malé zahrady

Studenti si na papír zapíší všechna slova probouzející smysly. Následně v básni vyhledají vše, co u čtenáře vzbuzuje pocit křehkosti či trvání.

Kapitola 4

- Fernando Arrabal, *Pique-nique en campagne*, Éditions Julliard, 1959, (507); komedie – rodiče navštíví svého syna uprostřed válečného boje

Studenti odpovídají na otázky týkající se textu (jaká válka vyvolává v tatínkovi nostalgické vzpomínky, co symbolizuje postava tatínka, co je na celé scéně absurdní).

- Jean-Jacques Rousseau, *Émile, ou De l'éducation*, (192); představa autora o tom, jaký by vedl život, kdyby byl bohatý

Studenti se zabývají otázkou, co si autor myslí o životě na venkově. Porovnávají ji s tím, co si o něm myslí měšťané a šlechta té doby. V dalším cvičení přiřazují

přídavná jména k textu podle toho, zda reflektují jeho obsah. Nakonec debatují o tom, zda mají stejné či podobné sny jako Rousseau.

- Patrick Mondiano, *Rue des boutiques obscures*, Éditions Gallimard, (464); skupinka lidí se rozhoduje, zda podstoupí nelegální přechod přes hranice

Na základě ukázky žáci sestaví scénář pro filmové zpracování – připraví kulisy jednotlivých scén i dialogy herců.

- Jacques Prévert, *Paroles*, Le Cancre, Éditions Gallimard, (95); báseň ze školní třídy

Studenti sepíší všechna slova týkající se školy. Poté vysvětlí žákovo chování a vyjádří svůj názor na poslední verš. Nakonec diskutují o problémových žácích a jejich možném úspěchu v dalším životě i o tom, zda je tento úspěch podmíněn dobrými výsledky ve škole.

- Paul Verlaine, *Sagesse*, Gaspard Hauser chante, (101); básník staví do opozice nevinnost mentálně postiženého chlapce se zlomyslnou společností

4.2.11 Le Nouveau Sans Frontières 3, učebnice⁴²

Třetí díl učebnice určené dospívajícím a dospělým studentům vyšel v Paříži roku 1999 v nakladatelství CLE International.

Učebnice je vytvořena podle stejných principů, jaké byly použity v předcházejících dvou dílech. Je rozdělena do čtyř kapitol a šestnácti lekcí, kde je dán prostor gramatice, slovní zásobě, konverzaci i reáliím frankofonních zemí. Stejně jako v prvních dvou učebnicích, i ve třetí následuje opakovací test na konci každé kapitoly. Pro lepší přehled mají studenti v závěru učebnice vysvětlenou gramatiku, tabulky časování sloves a souhrn slovní zásoby.

Učebnici doplňují:

- pracovní sešit
- metodická příručka pro učitele
- 4 kazety

---

⁴² GIRARDET, J. *Le Nouveau Sans Frontières 3, méthode de français*, s. 3 – 4, 238 - 239

Kapitola 1 – Vyprávění

Lekce 1, cíl: slovní zásoba: venkov a město

- Claude Roy, *L'Âme en peine, Un seul poème*, Paris, Éditions Gallimard, 1954, (139); báseň o Paříži

Studenti po přečtení textu vysvětlí jednotlivé charakteristiky Paříže a okomentují je. Následně dokáží, že jsou použity v opozici tak, aby si neprotiřečily.

- Marcel Pagnol, *Jean de Florette*, Éditions Pastorelly, 1964, (360); popis jihofrancouzské vesnice a jejích obyvatel

Studenti charakterizují na základě četby zvyky a chování obyvatel vesnice. Poté porovnávají obyvatele z ukázky s českými obyvateli před 20, 40 či 60 lety. Nakonec odpovídají na otázku, jak se venkov od té doby úplně změnil.

Lekce 2, cíl: slovní zásoba: dětství

- Antoine de Saint-Exupéry, *Le Petit Prince*, Éditions Gallimard, 1943, (254); Malý princ se setkává s dalšími růžemi, aby se dozvěděl lišákovo tajemství

Nejdříve si studenti vyhledají významy slova „apprivoiser“. Poté v textu hledají, co všechno znamená růže pro Malého prince. Následně vysvětlují význam tří vět z textu. Nakonec si povídají o dalších životních pravdách, které znají.

Lekce 3, cíl: slovní zásoba: moře

- Michel Tournier, *Vendredi ou les Limbes du Pacifique*, Éditions Gallimard, 1967, (92); popis okolí ostrova

Úkolem studentů je zakreslit ostrov do mapy.

- Charles Baudelaire, *Les Fleurs du mal, L'Homme et la mer*, 1857, (132); přirovnání muže k moři

Studenti najdou všechna přirovnání svobodného muže k moři a následně přemýšlí nad dalšími možnými podobnostmi.

Lekce 4, cíl: slovní zásoba: politické krize, revoluce, stávky

- Jean Giraudoux, *La guerre de Troie n'aura pas lieu*, 1935, (527); v první části rozhovor Hectora a jeho ženy o tom, zda má rád válčení, v druhé části rozhovor Hectora a Ulysse o tom, zda se blíží nová válka

Studenti debatují o osobitých a nečekaných autorových názorech na válku.

Kapitola 2 – Dotazování

Lekce 1, cíl: slovní zásoba: láska

- Molière, *Le Misanthrope*, jednání II., scéna čtvrtá, 1667, (160); odpověď ženy na Alcestovo tvrzení, že čím více někoho milujeme, tím méně je třeba mu lichotit

Studenti najdou všechna negativa, která milenec vidí pozitivně. Následně se snaží přeměnit špatné vlastnosti nabídnuté v učebnici v kladné hodnoty.

Lekce 2, cíl: slovní zásoba: věda, umístění děje na časovou osu

- René Barjavel, *Ravages*, Éditions Denoël, 1943, (443); sci-fi román

Studenti vyhledávají znaky toho, že se příběh odehrává v roce 2052 a zároveň pátrají po detailech, které naznačují, že byl román napsán v roce 1943. Nakonec diskutují o tom, jakým způsobem by přepsali tuto scénu, situující ji o sto let později, dnes.

Lekce 3, cíl: reálie – francouzské regiony a regionalizmy

- Marcel Pagnol, *Marius*, Éditions Pastorelly, 1929, (478); rozhovor mezi Césarem a Honorinou o lásce mezi Fanny a Mariem

Studenti poslouchají scénu z kazety – všimají si přízvuku a nářečních konstrukcí i slovní zásoby. Poté charakterizují Césara a Honorinu. Následuje debata o tom, jak na ně scéna působí, zda pateticky či komicky, a proč. Dalším námětem k debatě je fakt, zda se stejná či podobná situace může odehrávat i v dnešní době. Nakonec si povídají o aktuálnosti uvažování Césara a Honoriny o svatbě.

Lekce 4, cíl: slovní zásoba: záhady, strach

- Guy de Maupassant, *Le Horla*, (335); hlavní hrdina číhá ve svém pokoji na neviditelný přízrak

V první úkolu je třeba namalovat pokoj, ve kterém se hrdina nachází. Dále studenti vytváří seznam výrazů, které souvisí se zrakem – s možností vidět. Další seznam slov se týká strachu. Nakonec si studenti vymyslí pokračování příběhu.

Kapitola 3 – Vášně

Lekce 1, cíl: slovní zásoba: krajiny

- Honoré de Balzac, *Le Lys dans la vallée*, 1835, (294); popis krajiny

Studenti najdou v textu popis 7 různých krajin. Do každé krajiny umístí známou románovou scénu.

Lekce 2, cíl: komunikační situace: přesvědčit někoho, poradit někomu

- Jean Anouilh, *Antigone*, Éditions La Table ronde, 1946, (392); Créon přesvědčuje Antigonu, že žít šťastný život je lepší, než činit zbytečné hrdinné skutky. Radí jí, aby šla za svým snoubencem.

Studenti upřesňují autorovy životní koncepce štěstí a lásky. Dále se zamýšlí nad symbolikou obou postav (herci měli moderní kostýmy) pro diváky v době 2. světové války, kdy se dílo hrálo poprvé.

Lekce 3, cíl: vzpomenout si

- Marcel Proust, *Du côté de chez Swann*, 1913, (192); vzpomínka vyvolaná chutí sušenky

Studenti se zabývají otázkou, který ze smyslů podle Prousta nejlépe vyvolává vzpomínky. Následně si povídají o tom, zda to u nich funguje stejně či nikoliv.

- Jean-Jacques Rousseau, *Les Confessions*, 1782 – 1789, (221); vzpomínka vyvolaná pomněnkou

Studenti uvažují nad tím, proč autorova vzpomínka působí překvapivě. Sami pak přemýšlí, zda zažili něco podobného.

Lekce 4, cíl: příroda

- Arthur Rimbaud, *Illuminations*, (170); sen o svítání

Studenti na příkladu dokáží, že básník popisuje svítání jako ženu. Následně rozdělí báseň do fází, které jsou typické pro zamilovaný pár.

Kapitola 4 – Osudy

Lekce 1, cíl: slovní zásoba: delikvence, peníze

- Nathalie Sarraute, *Le Planétarium*, Éditions Gallimard, 1959, (535); příprava oblíbeného jídla pro zetě při rodinném setkání

Studenti vyberou v každé větě Giseliny myšlenky (kdo co činí, na co myslí, či kdo ke komu mluví).

- Molière, *L'Avare*, (330); monolog Harpagona, který si všiml, že mu ukradli peníze

Studenti si představí pohyb herce na scéně a jeho gestikulaci. Jejich dalším úkolem je dokázat, že se Harpagon chová jako blázen.

Lekce 2, cíl: slovní zásoba stáří a stárnutí

- Yves Navarre, *Le Jardin d'acclimatation*, Éditions Flammarion, 1980, (397); hlavní hrdina, starý pán vzpomíná na své dětství i na své rodiče.

Studenti najdou všechny informace týkající se hlavního hrdiny (věk, podoba ...). Následně vytváří hypotézy, jak se může vyvíjet zbytek románu.

Lekce 3, cíl: poezie symbolizmu

- Maurice Meaterlinck, *Douze chansons*, 1896, (68, 134); dvě básně

Studenti v několika větách shrnou obsah básní. Poté interpretují záhadné prvky vyskytující se v básni.

4.2.11.1 Le Nouveau Sans Frontières 3, pracovní sešit

Kapitola 1

Lekce 1, cíl: minulý čas složený a imperfektum

- Albert Camus, *L'Étranger*, Éditions Gallimard, 1957, (122); odpoledne na pláži
Studenti vyberou pro slovesa v závorkách správný slovesný čas.

Lekce 2, cíl: písemný projev

- J. et W. Grimm, *Contes traditionnelles A. Guerne*, Jeannot et Margot, Éditions Flammarion, (101, 174, 226); pohádka o Jeníčkovi a Mařence

Studenti nejdříve úryvky seřadí tak, jak jdou za sebou a poté si vymyslí a sepiší příběh, který se stal mezitím.

Lekce 3, Doplnky

- Georges Courteline, *Monsieur Badin*, Éditions Flammarion, (549); úředník vysvětluje důvody, pro které nemohl chodit do práce (další úmrtí v rodině)
Studenti si vymýšlí přesvědčivé omluvy pro ošálení nadřízeného.

Lekce 4, Doplnky

- Charles Cros, *Le Coffret de santal*, Le Hareng saur, 1873, (177); báseň o zavěšení uzené ryby

Studenti v básni vyhledávají znaky surrealizmu. Následně diskutují o tom, zda jim báseň přijde poetická a proč. Poté přemýšlí o přednesu před dětmi (intonace, gestikulace ...). Nakonec si vymyslí vlastní báseň, která bude kopírovat báseň z pracovního sešitu. Řídí se přitom instrukcemi autorů učebnice.

Kapitola 2

Lekce 1, cíl: hovořit o lásce

- Alain Fournier, *Le Grand Meaulnes*, 1913, Fayard, (305); setkání Augustina a Yvonne během dětského karnevalu
- A. Pieyre de Mandiargues, *Le Lys de Mer*, Éditions Robert Laffont, 1956, (315); neznámý muž pozoruje Vaninu, která si s ním při odchodu z pláže sjedná schůzku
- Racine, *Iphigénie*, 1674, (120); monolog Erifilie – jak se zamilovala do Achilla

Studenti z každého textu vyberou informace týkající se místa a atmosféry setkání, panujících okolností, chování hrdinů a jejich pocitů, kdo z dvojice činí první krok při vyznání lásky. Následně přemýšlí, jak se bude osud obou hrdinů vyvíjet. Nakonec si vymyslí, jak by vypadalo zamilování hrdinů v dalším životě – vytvoří charakteristiku jejich pocitů, dialogy mezi nimi, atd.

- Colette, *Lettre de Colette à Paul Léautaud, le 27 octobre 1922*, (45); osobní korespondence
- Marcel Proust, *Les plaisirs et les jours*, 1896, (přibližně 72); osobní korespondence

Úkolem studentů je analyzovat oba rukopisy.

Lekce 2, Doplnky

- François de Closets, *Scénarios du futur*, Éditions Denoël et France Inter, 1978, (344); objev záhadného mizení písmen ze stránek cenných knih

Studenti hledají na základě čeho je možné ukázkou zařadit ke scifi románům. Následně si představují důvody, které zapříčinily mizení písma a jaké to může mít následky. Nakonec si vymyslí vlastní příběh, přičemž se řídí pokyny v pracovním sešitě.

Lekce 3, cíl: vztažné věty

- Georges Perec, *La Vie mode d'emploi*, Éditions Hachette, 1978, (335); hlavní hrdina si vybavuje všechny obyvatele domu

Studenti v textu podtrhají všechny vztažné věty i spojky či spojkové výrazy.

Lekce 4, cíl: procvičení slovní zásoby ohně a vzduchu

- Paul Eluard, *Poèmes*, Pour vivre ici, Éditions Gallimard, 1951, (96); báseň
- J.-L. Benel, *Palimpseste*, Trans opera, 1970, (59); báseň

Studenti najdou v básních základní elementy (země, voda, oheň, vzduch) a roztřídí je podle diagramu. Poté analyzují první báseň: k jakým prvkům jsou přiřazovány jaké děje a následně se snaží v básni najít utajený příběh. V analýze druhé

básně se studenti zaměřují na spojení opačných prvků, vyhledají slovní zásobu týkající se lidí a volně převypráví, o čem báseň pojednává.

Kapitola 3

Lekce 1, cíl: slovní zásoba: gesta a chování jednotlivců

- Voltaire, *Zadig*, 1747, (97); král si vybírá strážce pokladů podle toho, jak tančí
Nejdříve studenti určí, podle čeho král rozpozná špatného tanečníka od dobrého.

Poté popíší gesta a držení těla dobrého a špatného lyžaře.

- Stendhal, *Le Rouge et le Noir*, 1830, (243); roztržka mezi Juliánem a Matyldou v knihovně

Studenti analyzují Juliánovo chování – jeho gesta a pohyby. Vysvětlují, jak jeho chování souvisí s jeho pocity. Poté se snaží ostatním vysvětlit reakce obou postav i vývoj jejich pocitů. Nakonec popisují chování, ke kterým může dojít v situacích, které jsou nabídnuty v pracovním sešitě.

Lekce 2, cíl: slovní zásoba: kinematografie a fotografie

- Jules Romains, *Les copains*, Éditions Gallimard, (642); ceremonie odhalení významné sochy a její následné oživení

Studenti vytvoří filmový scénář k ukázce, myslí i na pohyb kamer, kulisy atd.

Lekce 4, Doplnky

- Jean de La Fontaine, *La Cigale et la Fourmi*, (104); cikáda prosí mravence o zásoby na zimu, které si přes léto nestihla vytvořit, *Le Corbeau et le Renard*, (131); liška vychvaluje zpěv havrana, aby získala sýr, který má v zobáku

Nejdříve studenti převypráví obsah bajek. Poté najdou morální ponaučení, které z nich vyplývají. Následně si vypráví o dalších bajkách, které znají. Nakonec si vymyslí bajky pro tři rčení uvedené v učebnici.

Kapitola 4

Lekce 1, cíl: slovní zásoba: delikvence, chátrání a změny k lepšímu

- Honoré de Balzac, *Les Chouans*, 1829, (218); popis zchátralého zámku

Studenti se vžívají do role majitele zámku. Vytváří soupis stavu majetku: úroveň poškození a nezbytné opravy. Po roce rekonstrukcí oznamují příteli v dopise, jak postupují opravy a jak zámek aktuálně vypadá.

- François Mauriac, *Thérèse Desqueyroux*, Éditions Grasset, 1927, (544); první stránka románu – autor naznačuje, že došlo k nějakému skandálnímu činu

Úkolem studentů je na základě náznaků v románu přijít na to, co se vlastně stalo.

Lekce 2, Doplnky

- Samuel Beckett, *En attendant Godot*, jednání II, Éditions de Minuit, 1953, (422); poslední scéna – Vladimír i Estragon se chtějí oběsit při čekání na Godota

Studenti hledají, v čem se tento text liší od obvyklých dramatických textů. Poté analyzují obě postavy – jejich pocity, duševní stavy a obavy. Následně diskutují o tom, kdo může být ten očekávaný Godot. Nakonec přemýšlí, jakou filozofii chce autor divákům předat.

Lekce 3, cíl: slovní zásoba: exotika

- Louis Gardel, *Fort Saganne*, Seuil, 1980, (119); popis krajiny
- Lucien Bodard, *La Duchesse*, Grasset, 1979, (135); popis krajiny
- Jules Verne, *Michel Strogoff*, Hachette, 1876, (121); popis krajiny

Studenti vyhledají slovní zásobu půdy, reliéfu, vegetace a atmosféry krajiny. Následně určují, na kterém z kontinentů mohou popisovanou krajinu najít. Nakonec ústně popíší krajinu, která na ně nejvíce zapůsobila.

- Paul-Louis Courier, *Lettres de France et d'Italie*, 1828, Éditions Gallimard, (832); příběh napoleonského vojáka v jižní Itálii – nocleh u italské rodiny

4.2.12 Le Nouveau Sans Frontières 4, učebnice⁴³

Poslední díl učebnice vyšel v nakladatelství CLE International v roce 1993 v Paříži. Je určen studentům, kteří již podstoupili přibližně 400 hodin výuky francouzštiny. Publikace jim nabízí upevnění gramatických znalostí, stejně jako rozšíření kulturních vědomostí, což lze chápat jako přípravu na zkoušky DALF.

Učebnice je rozdělena do 12 lekcí, z nichž každá obsahuje šest oddílů. Jeden z nich je věnován ukázkám literárních děl francouzských i frankofonních autorů s cílem rozšířit znalosti francouzské literatury, analyzovat a komentovat daná díla.

Součástí učebnice jsou:

- 4 kazety
- pracovní sešit
- metodická příručka

---

⁴³ GIRARDET, J. *Le Nouveau Sans Frontières 4, méthode de français – arts, culture, littérature*, s. 3 - 9

Kapitola 1 – Divadelní společnost

Literatura

- François René de Chateaubriand, *Mémoires d'outre-tombe*, 1850, (121); procházka Římem – vypravěč doprovází nemocnou dámu

Studenti nejdříve analyzují kulisy příběhu: vytvoří seznam všech informací vykreslujících pozadí příběhu a vyberou z nabídky pocity působící při četbě na čtenáře.

- Honoré de Balzac, *La Cousine Bette*, 1846, (130); popis finanční situace v domácnosti Marneffových

Studenti si představí jejich byt. Poté porovnají své hypotézy s pokračováním ukázky na následující straně v učebnici.

- Honoré de Balzac, *La Cousine Bette*, 1846, (329); popis bytu

Studenti pokračují v tabulce, do které zapisují vybavení bytu, jaký pocit v nich byt probouzí a co o něm prozrazuje autor. Následně vyhledávají slovní zásobu týkající se nouze a klamného dojmu. Na příkladu dokáží, že popis bytu pomáhá dotvořit představu čtenáře o jeho obyvatelích. Na základě všech informací vytvoří definici Balzakova popisu. Nakonec si vyberou z nabídky jednoho představitele, kterému po vzoru Balzaka zařídí byt.

- Julien Gracq, *Au château d'Argol*, J. Corti, 1938, (307); Heide a Albert se přinuceni atmosférou okamžiku políbí při nočním pozorování krajiny

Nejdříve studenti najdou konkrétní informace o prostředí, v němž se příběh odehrává. Poté v textu sledují jeho postupnou přeměnu v divadelní scénu. Následně zjistí, kdy jsou postavy i kulisy diváky (pozorují) a kdy jsou herci (jsou pozorováni). Dále se studenti zabývají motivem očekávání, které je typické pro Gracqovo dílo: zamyslí se nad významem slova „attente“ (zda si ho můžou vykládat ve smyslu čekat na někoho, či na něco) a poté se na základě ukázky pokusí o jeho definici. V případě, že sami prožili podobný zážitek, jaký je popisován v ukázce, podělí se o něj s ostatními. Nakonec analyzují polibek: z nabídky vyberou ta slova, jež ho nejlépe charakterizují.

Divadelní a filmová zpracování

- Jean-Paul Sartre, *Huis Clos*, Gallimard, 1947, (392); poslední scéna hry: Estelle, Inès i Garcin zjišťují, že spolu budou v pekle navěky

Studenti pokračují v psaní obsahu hry. Poté se zabývají úlohou, kterou hraje v příběhu pohled ostatních, najdou vše, co se v textu k tomuto tématu váže a zároveň odhalí, co tím chtěl Sartre naznačit. Následně analyzují Sartrovu koncepci pekla: porovnávají ji s tradičním zobrazením a vysvětlují symboliku bronzové sošky a nože

na papír. Sami si pak vymyslí originální znázornění pekla. Konečně debatují o výroku, že peklo spočívá v soužití s ostatními – hledají argumenty pro i proti tvrzení.

Kapitola 2 – V zajetí znaků

Myšlenky

- Michel Leiris, *Mots sans mémoire*, Gallimard, 1969, (17); grafická báseň
- Guillaume Apollinaire, *Galligrammes*, Gallimard, 1926, (7); grafická báseň
- Victor Hugo, *Carnets de voyages*, (160) ; o významu abecedy

Studenti hledají, jaký význam autor abecedě přikládá. Ten pak podporují dalšími příklady z písemnictví jiných civilizací. Poté podle Hugova vzoru přirovnávají písmena z abecedy k předmětům, které připomínají. Nakonec komentují obě grafické básně.

Literatura

- Paul Eluard, *Capitale de la douleur*, Gallimard, 1926, (113); báseň

Nejdříve studenti analyzují stavbu básně – vybírají její tři nejdůležitější prvky a na příkladu dokazují, že se v básni opakují. Tento jev pak zkoumají v prvních pěti a posledních třech verších. Poté vyvodí smysl básně. Následně komentují význam metafor v 6. – 12. verši. Slova z veršů 6 – 10 třídí podle základních prvků (voda, země, oheň, vzduch) a podle toho, zda se vážou k živým či neživým objektům. Na základě této analýzy diskutují o nejrozsáhlejší skupině slov a z ní vyplývající závěr.

- Léopold Sédar Senghor, *Chants d'Ombre*, Seuil, 1964, (197); báseň oslavující africkou ženu

Studenti vyberou všechna slova týkající se popisu ženy a rozdělí je do dvou skupin podle toho, zda se jedná o popis Afričanky či o popis ženy obecně. Dále vyberou gramatické konstrukce, které popis dotvoří. Poté analyzují sled obrazů, které si autor o ženě vytvořil. Nakonec se pokusí vysvětlit autorovo mínění o ženách a smysl básně, přičemž si pomáhají slovní zásobou z učebnice. Sami pak na základě pozorovaných básní vytvoří vlastní báseň, ve které se pokusí vyvolat obraz nějakého předmětu či osoby. Napíší komentář k oběma básním. Nakonec vyhledávají v literatuře i jiné zobrazení ženy a přemýšlí, zda je její ztvárnění poplatné době a lze-li podobná díla najít i v současné literatuře.

- Marcel Proust, *Du côté de chez Swann*, Gallimard, 1913, (199); vzpomínka na jízdu v dostavníku

Studenti rozdělí popis zvonic podle toho, zda je použita verbální či nominální grupa. Poté analyzují jednotlivá pojmenování a jejich vývoj. Nakonec je rozdělují podle

toho, zda jde o popis vytvořený dítětem, či o popis dospělého, který na dětství vzpomíná.

- Andrée Chérid, *Poèmes pour un texte*, Ce que nous sommes, Flammarion, 1991, (81); báseň

Studenti vytváří hypotézy o významu slova „tu“. Nakonec vybírají jeho význam, který by mohl odpovídat celé básni (v učebnici jsou některá možná řešení nabídnuta). Stejně jako autor i žáci se pokusí o napsání básně, ve které pomocí obrazných pojmenování vytvoří představu nějakého předmětu, aniž by ho jmenovali.

- Émile Zola, *La Faute de l'abbé Mouret*, 1875, (387); hledání kouzelného stromu

Studenti v textu najdou názvy všech stromů a pomocí slovníku je přeloží do češtiny. Ke každému stromu pak vypíšou jeho charakteristiku. To jim poslouží k odhalení Zolovy vize přírody, zejména stromů. Poté se zabývají pocity obou postav a zprávou, kterou jim příroda sděluje. Následně si studenti představí, jaké následky může mít opatovo chování během jeho pobytu v Paradou. Nakonec představí třídě další autory, jejich díla a koncepce, kteří se inspirovali ve svém díle přírodou.

Jevišť

- Jean Tardieu, *Un mot pour un autre*, Gallimard, 1951, (223); dialog Irmy a paní de Perleminouze vysvětlující proč se tak dlouho neviděly

Studenti vyberou všechna slova, která se do hry nehodí. K těmto slovům pak určí infinitiv a vysvětlí jejich význam. Následně najdou na jejich místo slovo, které by jej mohlo zastoupit a mezi oběma slovy zvýrazní jejich zvukovou i grafickou sounáležitost.

Jak vyjádřit

- Jean-Paul Sartre, *Les Mots*, Gallimard, 1964, (169); v dědečkově knihovně

Studenti vyhledají v textu všechny metafory.

Kapitola 3 – Pravidla „Já“

Myšlenky

- Michel Tournier, *Le Vent Paraquet*, Gallimard, 1977, (110); oběd v jídelním voze

Studenti vypráví podobný zážitek. Následně vypracují testové otázky na téma sociabilita.

Literatura

- Gérard de Nerval, *Les Filles du feu*, 1854, (473); autorova vzpomínka na Adrienne

Studenti převypráví nejdůležitější události. Na příkladech dokáží, jak vysněná vzpomínka mění nádech událostí: kulisy příběhu, fyzický popis Adrienny (v opozici k Sylvii), tanec. Poté se zamyslí nad tím, jak by mohli charakterizovat Adrienne. Nakonec hledají v textu znaky typické pro romantismus a fantastično.

- Tahar Ben Jelloun, *La Nuit sacrée*, Seuil, 1987, (182); noční můra hl. hrdinky

Studenti vytvoří seznam předmětů, činností a pocitů, které vytváří příběh zlého snu. Snaží se přijít na jejich symboliku.

Jeviště

- Georges Courteline, *Boubouroche*, jednání II, scéna II, 1865, (891); Boubouroche hledá skrytého Adélina milence

Studenti namalují kulisy, popíší kostýmy a vytvoří seznam nezbytných doplňků. Následně naplánují pohyb herců na scéně. Každou větu navíc doplní o scénické poznámky, přičemž používají slovní zásobu týkající se pocitů.

Kapitola 4 – Návrat k pramenům

Literatura

- Jean-Pierre Chabrol, *Contes d'outre-temps*, Plon, 1969, (609); příběh Adriena, který utíká z venkova do Paříže za lepším životem

Nejdříve studenti analyzují postavy (jejich charakter, motivace, vztahy). Poté charakterizují venkov a Paříž, zejména se zaměří na symboliku metra. Následně se zabývají společenskými vrstvami a jejich vztahy mezi nimi. Nakonec zachytí vývoj pátrání po hl. hrdinovi, který porovnají s jinými literárními pátráními, vyzdvihnou morální poučení plynoucí z příběhu a sami vytvoří osnovu zápletky. V dalších úkolech vymýšlí charakteristiky pro postavy uvedené v učebnici. Poté do rámcového příběhu zasazují vedlejší příběhy (taktéž nabídnuté v učebnici), sepisují zápletku v různých sociálních prostředích. Nakonec ve skupinkách vymyslí příběh s opačnou zápletkou: obyvatel města chce žít na vesnici.

- Bernard Werber, *Les Fourmis*, Albin Michel, 1991, (291); o kameníkovi, který si neváží svého povolání
- Jorge Luis Borges, *Qu'est-ce que le bouddhisme ?*, Gallimard, 1979, (91); o slepcích, jež poznávali slona

Studenti vytvoří schéma obou příběhů. Najdou morální ponaučení, která z nich vyplývají. Následně vybírají z nabídnutých typů výstaveb příběhu ty, které jim nejvíce odpovídají. Poté si vymyslí příběh k příslovím uvedeným v učebnici. Nakonec dramaticky ztvární podobenství o slepcích.

Jeviště

- Madame de La Fayette, *La Princesse de Clèves*, 1678, (548); setkání princezny de Clèves a vévody de Nemours na plese

Studenti vybírají všechny charakteristické znaky 16. století. Poté v textu vyhledávají náznaky lásky na první pohled mezi oběma hrdiny. Následně se studenti vrací k posledním replikám: z nabízených slov vybírají ta, která by nejlépe vystihla dobovou společenskou situaci. Dále se zabývají otázkou, co lze vyčíst z odpovědi královny o dvorních mravech. Nakonec porovnávají původní text s filmovou adaptací.

Kapitola 5 – Nádech provokace

Literatura

- André Gide, *Les Caves du Vatican*, Gallimard, 1922, (496); rozhodnutí Lafcadia zabít společníka

Studenti v textu označí pasáže, kdy se jedná o vnitřní monolog Lafcadia, o popis prostředí a o popis děje. Z nabídnutých titulů přiřadí ke každému odstavci jeden podle jeho obsahu. Poté vytvoří rekonstrukci zločinu bod po bodu. Pokračují dokončením příběhu. Následně vybírají z nabídky slova, která nejlépe charakterizují příběh jako takový. Po analýze prostředí a situace, ve které se děj odehrává, debatují o tom, zda je jim přiřknuta nějaká symbolika. Nakonec napíší komentář k popisu prostředí, přičemž využívají slovní zásobu ze strany 40.

- Daniel Pennac, *La Petite Marchande de prose*, Gallimard, 1989, (429); zuřivý výbuch muže

Studenti odpovídají na otázku, v čem je první stránka románu překvapující. Pak hledají všechny informace o hlavní postavě i o příčině rozčilení. Následně přemýšlí o otázkách, na které by čtenář rád znal odpověď. Poté si zapíší grimasy rozčileného muže a scénu mimicky napodobují. Nato analyzují humornou stránku v popisu postav, jejich pohybů a uvažování napadeného. Nakonec popíší nějakou zábavnou historku z každodenního života.

Jeviště

- Jean Anouilh, *Antigone*, La Table Ronde, 1947, (769); dialog: Créon se snaží rozmluvit Antigoně uskutečnění pohřbu jejího bratra

Studenti pracují s tabulkou, kde je vysvětlena stavba tragického dramatu. Stejně rysy pak hledají v ukázce i v jiných jim známých dílech. Z nabízených slov vybírají ta, která by mohla charakterizovat obě hlavní postavy. Poté diskutují o sympatiích jednotlivých postav. Z poslední Créonovy tirády vyberou všechnu slovní zásobu vztahující se k lodím a navigaci. Všechny věty (využívající slovní zásobu navigace) pak použijí pro definici politického řízení státu. Pomocí metafor a slovní zásoby z oblasti řízení auta a z oblasti rybaření či lovu popíší školní práci studenta a zážitky při svádění žen či mužů.

Jak vyjádřit

- Jean-Paul Sartre, *Situation III*, Gallimard, 1949, (97); porovnání New Yorku s evropskými městy

Studenti pozorují výstavbu logické argumentace, využití výčtu a opozice.

Kapitola 6 – Přesnost

Myšlenky

- Hubert Monteilhet, *Néropolis*, Julliard, 1984, (204); popis: jakým způsobem se učily číst děti v antickém Římě

V prvním úkolu studenti vyhledávají jednotlivé etapy učebního procesu a dokáží, že učitel při výuce postupoval podle logiky latinského systému písemnictví. Poté diskutují o účinnosti této metody při výuce českého i francouzského jazyka. Následně se zabývají francouzským pravopisem, jeho logikou. V několika slovech zkoumají důvody výskytu jednotlivých písmen (ženský rod, výslovnost, odlišit homonyma atd.).

Literatura

- Stendhal, *La Chartreuse de Parme*, 1839, (181); Clélia přemýšlí, jak se zachovat, aby měl Fabrice důvod utéci z vězení

Studenti vyhledávají ve vnitřním monologu Clélie všechny informace o Fabriciovi. Ve třech větách shrnou vnitřní boj, který Clélie prožívá. Poté v textu najdou všechny důkazy o síle její lásky k vězni. Nakonec si představují, na co všechno během těch pěti dní musel myslet zamilovaný Fabrice.

- Victor Hugo, *Les Misérables*, 1862, (266); vnitřní dilema hrdiny – zda odhalí svou pravou identitu

Nejdříve studenti analyzují kompozici textu. Poté si představí a v rozsahu jednoho odstavce sepíší hrdinovy myšlenky, které by mu probíhaly hlavou, kdyby se rozhodl nepřiznat. Další cvičení jim představuje dilema teroristy z Camusovy hry a dilema Agamemnona z řecké mytologie – úkolem studentů je buď vymyslet a napsat vnitřní monolog postavy, nebo vytvořit dialog a následně ho zinscenovat.

Jeviště

- Jean Giraudoux, *La Folle de Chaillot*, Grasset, 1946, (456); proces chudiny s bohatými – bohatého hraje chudý

Studenti vyhledávají všechny možné způsoby, jak lze pomocí rétoriky uvádět argumenty. Poté zkoumají komiku v odpovědích „boháče“ a zároveň čtou mezi řádky, co chce ostatním doopravdy sdělit. Sami pak vymýšlí argumenty pro obhajobu různých typů lidí (choleriků, lenochů ...).

Kapitola 7 – Věk podezírání

Myšlenky

- Alain Robbe-Grillet, *Dans le labyrinthe*, Éditions de Minuit, 1959, 1962, (210); začátek románu – hrdina je doma, schovaný před deštěm

Studenti vybírají z ukázky vše, co považují za neuspořádané, nesouvisající s příběhem. Poté analyzují autorem popisovaná místa a hledají mezi nimi vzájemné souvislosti. Na úryvku dokáží, že jednotlivá místa by mohla být začátkem tří různých románů a vymyslí pro ně zápletku. Následně vytváří hypotézy o hlavním hrdinovi. Nakonec debatují o světě, jenž je v knize popsán.

- Nathalie Sarraute, *Le Planétarium*, Gallimard, 1959, (219); přesvědčování osoby k tomu, aby vyprávěla historku o své tetě a jejím designérovi

Studenti vytváří hypotézy o místě i postavách. Z textu vyberou pasáže, kde postavy konverzují a ty pak porovnají se zbytkem textu: zjistí doplňující informace a pokusí se vysvětlit, čeho tímto způsobem autorka chtěla dosáhnout. Následně vytvoří vlastní popis události, kterou sami zažili a kterou doplní o myšlenky honící se jim v tu chvíli hlavou. Nakonec srovnají metody práce nového románu a románu klasického.

- Émile Zola, *L'Assommoir*, 1877, (483); Gervaisa i Coupeau se svěřují se svými důvody nechutenství k alkoholu

Nejdříve se studenti zabírají slovní zásobou z oblasti alkoholu. Všechna slova rozdělí do 4 skupin uvedených v učebnici a pomocí slovníku vyberou ta slova, která se již dnes nepoužívají. Následně hledají význam hromadění těchto výrazů. Poté studenti zkoumají vývoj scény pomocí údajů v tabulce a porovnávají jednotlivé informace tak, aby zjistili, co chtěl takto Zola vyjádřit. Potom studenti v této scéně odhalují náznaky toho, že oba hrdinové nakonec skončí jako alkoholici. V dalším cvičení se zabývají popisem destilačního přístroje. Vytvoří si seznam všech podstatných a přídavných jmen použitých autorem pro popis a sledují jejich vývoj, který komentují pomocí slovní zásoby uvedené v učebnici. Nakonec hledají symbolický význam tohoto popisu. V písemném projevu popíše nějaký předmět ze současnosti a opatří ho, stejně jako Zola, symbolickým významem.

Jeviště

- Eugène Ionesco, *Rhinocéros*, Gallimard, 1959, (457); Jean se začíná proměňovat, i názorově, v nosorožce

Studenti zapisují postupný vývoj Jeanovy proměny a zamýšlí se nad jejím efektem, významem i symbolikou neustálých odchodů do koupelny. Následně představí životní koncepci obou hrdinů – dotvoří tabulku. Nakonec se zabývají tématem zmnožování předmětů v Ioneskových i jiných hrách a ideologickým významem tohoto jevu.

Umění

- Julien Cracq, *La Presqu'île*, J. Corti, 1970, (206); popis obrazu

Studenti porovnají obraz s jeho uměleckým popisem. Poté přemýšlí nad významem, který spisovatel svému popisu přiložil. Obraz je klíčový pro celou novelu a úkolem studentů je dokončit příběh. Nakonec diskutují i o dalších literárních dílech, ve kterých jiné umělecké dílo hraje symbolickou roli, či se dokonce stane jednou z postav.

Kapitola 8 – Nové spojení

Literatura

- Charles Baudelaire, *Les Fleurs du Mal*, Harmonie du soir, 1857, (134); báseň

Studenti rozdělí slovní zásobu do tří tematických celků: příroda, fyzické prožitky a pocity. Poté studují vyjádření vztahů pomocí obrazných pojmenování mezi tématy a vysvětlí je. Následně svoje závěry porovnávají s veršem další Baudelairovy básně (25). Potom studují hudebnost básně (opakování stejných veršů, zvukosled). Pak se

věnují významu básně – zaměří se zejména na poslední sloku a debatují o tom, zda slova nabídnutá v učebnici její význam vystihují. Nakonec vytvoří seznam nezvykle užitých prostředků a dokáží, že jejich užití podporuje autorovu myšlenku vloženou do básně.

- Guillaume Apollinaire, *Alcools*, Mai, Gallimard, 1920, (143); milostná lyrika

Studenti načrtnou obraz, který si při četbě představovali. Najdou všechny prvky, které souvisí s časem, pohybem a milovanou ženou. Na základě této analýzy vypátrají zprávu, kterou chtěl básník předat čtenáři. Poté najdou symbolický význam první sloky a obrazu s cikány. Nakonec porovnájí báseň s Monetovým obrazem: harmonii barev s harmonií slov a vnímáním času.

- Guy de Maupassant, *La Ficelle*, 1884, (988); popisné i dialogické pasáže

Nejdříve studenti rozebírají popis náměstí – jeho atmosféru a slova s ní spojená. U dalších popisných pasážích určí, kde by v povídce mohly mít své místo a dotvoří započatou událost. Pro dialogické pasáže vytvoří scénář, do kterého zaznamenají chování postav, sled událostí atd. Poté se pokusí o charakteristiku autorova individuálního stylu. Následně analyzují promluvy obecního vyvolávače a hlavní postavy. Poté si představí scénu na radnici mezi starostou a hlavním hrdinou. I dialogové pasáže dokončí a zařadí je na jejich místo v povídce (kontrola následuje v poslechové části). Nakonec analyzují chování hlavního hrdiny a jeho pocitů. Celou povídku pak analyzují na základě tabulek ze strany 65 a 85, v povídce hledají prvky vyprávění i tragédie. V posledním cvičení se pokusí vysvětlit povídku z pohledu psychologického a společenského.

Kapitola 9 – Nebezpečí vědy

Literatura

- Jean-Jacques Rousseau, *Essai sur l'origine des langues*, 1750, (229); o původu jazyků

Studenti vytvoří schéma argumentace: teze, které autor vyvracuje, autorovu tezi a uvedené příklady. Následně v textu vyhledávají jazykové prostředky typické pro logický a vědecký projev i prostředky persvazivní. Nakonec napíší vlastní text, který přesvědčí čtenáře o výhodách důležitých vynálezů.

- Claude Klotz, *Les Innommables*, Christian Bourgois, 1971, (102); okolnosti vyslovení prvního slova na světě

- Cavanna, *Le Con se surpasse*, Belfond, 1986, (47); zachycení jazykového vývoje na časové ose
- Jacques Sternberg, *Entre deux mondes incertains*, Denoël, 1985, (62, 79, 39, 112, 76); krátké sci-fi příběhy

Studenti vyhledají prvky, které řadí dílo k sci-fi literatuře a zároveň dokazují, že je lze logicky vysvětlit. Následně podtrhnou poučení plynoucí z příběhů. Poté si vytvoří seznam všech prvků, které kdy byly použity ve sci-fi literatuře. Na základě tohoto seznamu si pak vymyslí vlastní sci-fi povídky.

Jeviště

- Molière, *Le Bourgeois Gentilhomme*, jednání II., scéna 4., 1670, (495); dialog o tom, jak napsat milostný dopis

Nejdříve studenti vyberou gramatické konstrukce, o nichž si myslí, že se již nepoužívají. Poté vyhledávají původní významy lexikálních jednotek ze 17. století. Následně analyzují komické prvky v tomto úryvku i v úryvku Zdravého nemocného. Nakonec debatují o komice, kterou znají z jiných děl, ale kterou nenachází u Molièra.

Kapitola 10 – Výkonný člověk

Literatura

- Marguerite Yourcenar, *L'Œuvre au noir*, Gallimard, 1968, (476); dva bratřenci se navzájem svěřují, jak naloží se svou budoucností

Podle kontextu se studenti snaží přijít na význam archaických lexikálních jednotek. Následně naleznou všechny lexikální prostředky, které navozují atmosféru 16. století. Poté analyzují jednotlivé věty a komentují, co prozrazují o charakteru postav. V rozsahu jednoho odstavce studenti představí obě postavy, zejména zaznamenají jejich odlišnosti i to, v čem si jsou podobné. Dále studenti diskutují o symbolice křižovatky, na které se hrdinové nachází. Nakonec si z nabídky vyberou témata k dramatickému zpracování.

- Antoine de Saint-Exupéry, *Vol de Nuit*, Gallimard, 1931, (409); popis pilotových pocitů při mezipřistání v San Julian

Studenti nejdříve analyzují prostor, ve kterém se děj odehrává: umístění a pohyb složek, téma uzavřenosti. Dokáží, že prostor hraje v textu symbolickou roli. Následně se zabývají slovní zásobou času – hledají společný význam všech slov a diskutují o představě štěstí, která z nich vyplývá. Odpověď na další otázku vyhledají v posledních větách prvního odstavce. Poté shrnou obě protikladné životní koncepce, které z textu

vyplývají. Dále se zabývají pocity, které prožívá autor při přistání a ty porovnají s informacemi, které zjistili o pilotovi v prvním odstavci. Následně studenti analyzují druhý prostor – pilotovu kabinu a její symboliku. Ve skupinkách vybírají v textu protikladná slova, která definují filozofii štěstí a života. Z nich vyberou ta, která odpovídají jejich životní koncepci a na jejich základě vytvoří báseň, ve které bude každý verš obsahovat jednu vybranou lexikální jednotku.

Jeviště

- Aimé Césaire, *La Tragédie du roi Christophe*, DR, 1963, (526); dialog, sen o stavbě citadely jako symbolu svobody černochů

Studenti porovnají všechny tři koncepce vývoje svobodného státu, hledají jejich klady i zápory a nakonec porovnají všechny tři promluvy. Poté se studenti zabývají královským projektem stavby a vyhledávají, co tento projekt prozrazuje o králově charakteru. Diskutují také o tom, zda stavba citadely pomůže k vyřešení problémů nově osamocenému státu. Nakonec se snaží přijít na to, zda je text stále aktuální, vzhledem k tomu, že byl psán po dekolonizaci Afriky s cílem donutit lidi přemýšlet o africké budoucnosti.

Kapitola 11. – Pokušení iracionálnosti

Literatura

- Victor Hugo, *Les Contemplations*, À quoi songeaient les deux cavaliers dans la forêt, 1856, (304); podoby smrti v podání obou postav

Nejdříve studenti doplňují tabulku, kde vypisují všechny informace, které získali v prvních čtyřech slokách o Hermannovi a básníkovi. Poté ze zjištěných údajů vytvoří syntézu, charakterizují myšlenky obou postav o smrti i životě. Dále porovnají jejich představu smrti. Následně popíší prostředí první sloky a prozkoumají jeho vývoj během celé básně. Zaměří se na atmosféru, kterou vyvolává i na vztah mezi člověkem a přírodou. Nakonec vytváří hypotézy o symbolickém významu básně.

- Prosper Mérimée, *La Vénus d'Ille*, 1837, (508); o záhadné smrti ženicha

Studenti převypráví příběh. Poté na příkladech dokáží, že nejistota, kterou autor vytvořil, je založena na střídání fantaskních jevů a následných rozumových zdůvodněních. Nakonec studenti vymyslí pokračování příběhu.

- Michel Tournier, *Le Roi des Aulnes*, Gallimard, 1970, (393); první návštěva losa

Studenti vytvoří seznam všech jevů i pocitů, které jim připadají neobvyklé. Poté v textu vyhledají popis tvora a vyhledávají ty prvky, podle kterých poznají, že jde

o postavu smyšlenou. Poté popíší další bájná stvoření, která znají a řeknou, jakou úlohu zastupují. Následně zjišťují, jakých významů los v textu nabývá. Nakonec vyhledají základní témata dalších úryvků fantaskních textů či ilustrací, které se nachází na přechozích stránkách v učebnici.

Jeviště

- Marguerite Duras, *India Song*, Gallimard, 1973, (516); útržky rozhovorů neznámých lidí o žebračce a milenci

Nejdříve studenti vyhledají pasáže vztahující se k žebračce, milenci a konzulovi. U zbytku textu určí, co prozrazuje o příběhu a jaká je jejich funkce. Poté shrnou vše, co ví o příhodě a dalších požadovaných událostech. Dále rozdělí text na pasáže popisné, narativní a dialogické a porovná je se stejnými postupy v klasické literatuře. Na základě této komparace určí specifika autorčina projevu. Dokáží, že je zároveň romaneskní, poetický i filmový. Následně vyberou z nabízených formulací ty, které charakterizují ukázkou. Dále naleznou v textu všechna témata a určí důvody jejich navazování a navracení se v textu. Nakonec převypráví příběh Nervalova či Gracqova (ukázky v učebnici) pomocí technik, jež používá M. Duras.

Kapitola 12 – Občané světa

- Paul Fort, *Ballades françaises*, 1897 – 1949, (58); spojení všech lidí světa v jeden kruh

Literatura

- Dominique Fernandez, *Porporino ou les Mystères de Naples*, (298); debata tří mužů o znovuoobnovení karnevalových slavností

Studenti v textu hledají charakteristické rysy mentalit tří jižanských národů 18. století a porovnávají jejich vývoj. Poté hledají význam, jenž Don Raimondo přikládá karnevalu. Nakonec diskutují o tradičních slavnostech různých zemí a zamýšlí se nad jejich odrazem v mentalitě obyvatel.

- J. M. Le Clézio, *Désert*, Gallimard, 1980, (557); první stránka románu, popis

Studenti analyzují ukázkou, jako by se jednalo o filmovou scénu – sledují pohyby kamery (vypravěče) a skupiny postav a sled jednotlivých obrazů, přičemž zjišťují, jaký efekt je takto vytvářen. Poté vytvoří seznam všech pocitů, které u čtenáře popis vyvolává. Dále vyhledají všechna přirovnání a dojmy z nich plynoucí. Následně v textu vyberou nepopisné pasáže a určí funkci těchto komentářů pro příběh. Poté diskutují

o vizi, kterou chtěl autor při popisu karavany vytvořit. Sami pak přemýšlí nad možnými technikami popisu bytu či krajiny.

Jeviště

- René de Obaldia, *Sept impromptus à loisirs*, Grasset, 1967, (454); dialog krále a Hormona

Studenti nejdříve přemýšlí nad tím, jaký druh literatury autor v textu paroduje. Poté pozorují všechny prvky parodie, vyhledávají opakování, paralelizmy, využití překvapení aj. Nakonec si vymyslí parodii na scénu Cidovy hry ze s. 203.

- Pierre Corneille, *Le Cid*, jednání II., scéna 2., 1637, (270); Don Rodrigue vyzývá hraběte na souboj
- G. De Castro, *Le Cid*, Larousse, 1970, (354); Don Rodrigue vyzývá hraběte na souboj

Nejdříve studenti porovnají počet postav na scéně, jejich roli i důvody, proč je Corneille, na rozdíl od Castra, neobsadil. Poté roztřídí nabízené lexikální jednotky charakterizující hlavní postavy podle toho, kterému zpracování odpovídají. Nato diskutují o jednotlivých verzích a jak na ně, jako na čtenáře, působí. Následně obě scény posoudí podle kritérií barokního umění. Dále si vymyslí vnitřní monolog, který vede Rodrigue poté, co hrabě uhodil Dona Diega. Nakonec přemýšlí nad tím, zda je možné řešit konflikt i jiným způsobem vzhledem ke společenskému dobovému bontonu.

Umění

- Charles Perrault, *Le Petit Chaperon Rouge*, *Contes*, 1691, (293); začátek pohádky

Studenti zpracují jakýmkoli způsobem pohádku do komiksové podoby.

4.2.12.1 Le Nouveau Sans Frontières 4, pracovní sešit

Slovní zásoba

cíl: jazykové registry

- Philippe Djian, *Bleu comme l'enfer*, Éditions Bernard Barrault, 1983, (362); Franckova žena se vrací, aby mu oznámila, že se chce rozvést

Studenti vyhledají významy lexikálních jednotek. Poté vytvoří seznam použitých vulgárních slov.

- Alexandre Vialatte, *Antiquité du grand Chosier*, Julliard, 1984, (154); úloha koně v dějinách

Studenti v ukázce vyhledají vše, co nenáleží k jejímu žánru a nakonec zodpoví otázku, které prvky činí text humorným.

cíl: zobrazení reality a iluze

- Antoine de Saint-Exupéry, *Terre des hommes*, Éditions Gallimard, 1939, (226); autorovy fata morgány po dvoudenní cestě pouští

Nejdříve se studenti zabývají autorovými pocity. Pomocí nabídnuté slovní zásoby popisují jeho dojmy při mizení věcí, jejich přeměny a přechodu autorova vědomí z reality do snu. Následně se zabývají slovní zásobou potřebnou pro popis přeludů. Jednotlivé lexikální jednotky tematicky rozdělují.

cíl: metafora

- André Malraux, *Les Conquérants*, Grasset, 1928, (162); popis Saigonu
- Émile Zola, *L'Assomoir*, 1877, (138); popis Gervaisiny prádelny

Studenti komentují jednotlivé popisy, využívají slovní zásobu ze stejné strany.

cíl: zvuková stránka verše

- Victor Hugo, *La Légende des siècles*, (69); osamocené verše
- Racine, *Phèdre*, (20); osamocené výroky

Studenti podtrhávají asonanci a aliteraci. Následně pomocí slovní zásoby uvedené v učebnici charakterizují jednotlivé zvuky.

- La Fontaine, *Fables*, (21); osamocené verše
- Paul Verlaine, (39); sen o neznámé ženě
- Lamartine, (32); autorova žádost lásky

Studenti pomocí vyložené slovní zásoby charakterizují rytmus veršů.

Gramatika

cíl: jednoduchý čas minulý

- Voltaire, *Candide*, 1759, (151); první Candidův polibek

Nejdříve studenti podtrhnou všechna slovesa v jednoduchém minulém čase. Poté příběh převypráví v minulém čase složeném a obě vyprávění porovnají. Vysvětlují účinek vzniklý použitím jednoduchého minulého času. Nakonec odůvodní použití imperfekta.

cíl: jazyková hra ve vyprávění

- Claude Gagnière, *Au bonheur des mots*, Éditions Robert Laffont, (322); vystavená busta novodobého autora mezi antickými sochami
Studenti obhajují použití slovesných časů

cíl: přímá řeč

- Charles Flaubert, *Madame Bovary*, 1857, (311); návštěva Charlese u Emmy
Studenti vytvoří filmový scénář k ukázce, vymyslí dialogy obou postav.

cíl: nepřímá řeč

- Albert Camus, *Les Justes*, jednání II., Éditions Gallimard, 1950, (604); Kaliayev vysvětluje ostatním, proč odložit atentát
Studenti sepiší v rozsahu 8 řádků obsah úryvku.

4.2.13 En français 1, učebnice⁴⁴

První díl české učebnice francouzštiny vychází v Praze pod záštitou Státního pedagogického nakladatelství a nakladatelství Hachette FLE v roce 1991. Je určen pro 11 až 14leté studenty začátečníky.

Učebnice je rozdělena do 10 lekcí a jednotlivé lekce se ještě dělí na 4 části. V průběhu studia je kontrola nabytí jednotlivých znalostí zajištěna opakovacími lekcemi shrnujícími dosavadní znalosti. Na konci učebnice se nachází gramatický výklad, slovní zásoba i fonetická cvičení.

Lekce 5 – Naše báječná třída

- Jacques Charpentreau, *La ville enchantée*, L'école, 1976, (112); báseň

4.2.13.1 En français 1, pracovní sešit

V pracovním sešitě se nenachází literární ukázky.

---

⁴⁴ TAIŠLOVÁ, J. *En français 1*, s. 3 - 5

4.2.14 En français 2, učebnice⁴⁵

Druhý díl učebnice vyšel v Plzni v nakladatelství Fraus a Hachette FLE v roce 1995. Je určena nefrankofonním studentům ve věku 12 až 15 let.

Učebnice je rozdělena do deseti lekcí po čtyřech částech. Na začátku knihy je vytvořena nultá lekce sloužící k opakování a lepšímu startu studentů do dalšího učení. Mezi lekcemi je čtyřikrát vyhrazeno několik stran pro souhrnné opakování, tzv. etapy. Na konci publikace se nachází fonetická a strukturní cvičení a gramatický výklad. Následuje přehled gramatiky a slovní zásoby.

Součástí učebnice jsou:

- audiokazety
- pracovní sešit
- metodická příručka pro učitele

Lekce 1 – Vzpomínky, vzpomínky

- J. Supervielle, *La Fable du Monde*, La mer secrète, Éditions Gallimard, (48); lyrická báseň

Lekce 3. – Jaká podívaná na ulici!

- Armand Monjo, *La Nouvelle Guirlande de Julie*, Feu rouge, feu vert, Éditions Ouvrières, (83); pohyb lidí a aut na ulici

Lekce 4 – Móda, mami!

- Max Jacob, *Je te donne pour la fête*, Éditions Gallimard, (58); báseň: oblečení na oslavu

Lekce 5 – U nás doma

- Maurice Carême, *Le Mât de Cocagne*, Le ciel déménage, Fondation Maurice Carême, (45); báseň

Lekce 6 – Co je tu dobrého?

- Jacques Prévert, *Paroles*, Déjeuner du matin, Éditions Gallimard, (119); báseň

---

⁴⁵ TAIŠLOVÁ, J. *En français 2*, s. 3 - 5

Lekce 7 – Jaké tempo!

- Jacques Prévert, *Paroles*, Le cancre, Éditions Gallimard, (95); báseň ze školní třídy

Lekce 8 – Sport je to pravé!

- Alain Serres, *L'Avion*, Imprimerie de Cheyne, Manier-Mellinette éditeur, (72); báseň o pasažérech z letadla

Lekce 10 – Co budeme dělat?

- Paul Fort, *Le bonheur*, Éditions Flammarion, (64); báseň o chytání štěstí

4.2.14.1 En français 2, pracovní sešit

V pracovním sešitě se nepracuje s literárními ukázkami.

4.2.15 En français 3, učebnice⁴⁶

Třetí díl učebnice vyšel v Praze ve Státním pedagogickém nakladatelství a v nakladatelství Hachette FLE v roce 1993. Učebnice je určena nefrankofonním studentům ve věku 13 až 16 let.

Učebnice je rozdělena do 10 lekcí. Každá lekce se dělí na čtyři části – část D obsahuje autentické dokumenty a neadaptované texty, které mají podnítit studenta ke čtení. Práce s těmito dokumenty je však dobrovolná. Nultá lekce je určena k opakování a k získání informací o reáliích Francie. Reáliím je vyčleněn prostor i v dalších čtyřech souhrnných opakováních, jež jsou umístěny průběžně mezi jednotlivými lekcemi.

Celkovou sadu doplňují:

- pracovní sešit
- audiokazety
- metodická příručka pro učitele

---

⁴⁶ TAIŠLOVÁ, J. *En français 3*, s. 3 - 5

Lekce 1 - Generace

- Jacques Charpentreau, *Ce que les mots veulent dire*, Le petit poème, J. Charpentreau, (68); báseň

Lekce 2 - Soužití

- Pierre Coran, *Jaffabules*, La vitre bleue, Hachette, (81); báseň

Lekce 3 – Do přírody!

- Jacques Prévert, *Paroles*, Pour faire le portrait d'un oiseau, Éditions Gallimard, (81); báseň

Lekce 4 – Cestování, cestování

- Tristan Tzara, *Œuvres complètes*, Tu ouvres les ailes, Librairie Flammarion, (21); báseň
- Pierre Coran, *Jaffabules*, Timbre, Hachette, (25); báseň

Lekce 5 – Mezi muži

- Marcel Achard, *Si tous les gars du monde*, D.R. ; (47); báseň

Lekce 8 – To je praktické!

- Gilbert Triollet, *Il pleut*, D. R., (38); báseň

Lekce 9 – Ve formě?

- Évelyne Wilwerth, *Luttés et luths*, Ils font du jogging, Hachette, (35); báseň

Lekce 10 – Odjezd!

- Blaise Cendrars, *Feuilles de route*, Îles... , Denoël, (47); báseň

4.2.15.1 En français 3, pracovní sešit

V pracovním sešitě studenti nepracují s uměleckým textem.

4.2.16 En français 4, učebnice⁴⁷

Poslední díl vyšel v Praze v nakladatelství Fraus a Hachette FLE v roce 1995 a 1996. Kniha je určena pro studenty ve věku od 14 do 17 let.

Učebnice je rozdělena do 10 lekcí a vnitřně strukturována do tří okruhů: úvod do tematiky zajišťuje rozhovor skupinky přátel, druhý okruh je zastoupen autentickými dokumenty a poslední je věnován písemnému projevu. Na závěr každé lekce je ukázka literárního textu, která se nemusí úzce vztahovat k probíranému tématu a je na profesorovi, jestli práci s ní nějakým způsobem začlení do vyučování. Na konci učebnice je vytvořen index kulturních a politických pojmů, které se vyskytly v učebnici.

Učebnici doplňují:

- pracovní sešit
- audiokazety
- metodická příručka pro učitele

Lekce 1 – Životní prostředí

- Jean Giono, *L'homme qui plantait des arbres*, Éditions Gallimard, (588); autor vypráví o setkání s mužem, který na cizí půdě sázel duby

Lekce 2 – Média

- Émile Zola, *Au Bonheur des Dames*, 1883, (247); popis úspěchu pařížského obchodního domu zapříčiněného reklamou

Lekce 3 – Projekty budoucnosti

- Georges Perec, *Je suis né*, coll. La librairie du XXe siècle, Éditions du Seuil, 1990, (439); autor se zabývá důvody, které ho přivedly na spisovatelskou dráhu

Lekce 4 - Historie

- Marguerite Duras, *Hiroshima mon amour*, Éditions Gallimard, (303); autorčino dospívání za 2. světové války

---

⁴⁷ TAIŠLOVÁ, J. *En français 4*, s. 3 - 5

Lekce 5 - Umění

- Michel Tournier, *Des clefs et des serrures*, Éditions du Chêne, (223); popis fotografie a jejího vzniku

Lekce 6 – Frankofonie

- Andrée Clair et Boubou Hama, *L'aventure d'Albarka*, NEA-EDICEF, (375); první školní den černošského chlapce

Lekce 7 - Solidarita

- J.-M.G. Le Clézio, *Désert*, Éditions Gallimard, (458); popis pozorování lidí mladou Afričankou na nádraží v Marseille

Lekce 8 – Věda a technika

- Jean Tardieu, *Le Professeur Fræppel ; un mot pour un autre*, Éditions Gallimard, (443); parodie logického myšlení

Lekce 9 - Literatura

- Jean Cocteau, *Orphée*, Éditions Stock, (408); dialog: Orfeus hledá cestu ke smrti

Lekce 10 - Výměny

- Vaclav Jamek, *Traité des courtes merveilles*, Éditions Grasset, (255); autorův vztah k francouzskému a českému jazyku

4.2.16.1 En français 4, pracovní sešit

Pro cvičení nejsou použity žádné literární ukázky.

4.2.17 Café crème 1, učebnice⁴⁸

První díl čtyřdílné učebnice vyšel v nakladatelství Hachette FLE v Paříži v roce 1997. Je určen dospívajícím a dospělým studentům začátečníkům.

---

⁴⁸ DI GIURA, M. B. *Café crème 1*, s. 3 - 5

Učebnice je rozdělena do 4 modulů a 16 tematicky blízkých lekcí. Každý modul se věnuje jednomu typu komunikačního projevu – prostěsdělovacímu, argumentativnímu, výkladovému a vyprávěcímu. V průběhu učebnice se studenti seznamují se 4 fiktivními příběhy. Na konci publikace se nachází přepis poslechových cvičení, gramatika a slovní zásoba.

Kompletní sadu dotváří:

- pracovní sešit
- metodická příručka pro učitele
- 3 audiokazety nebo 1 CD
- video nahrávky

V učebnici nejsou využity literární texty.

4.2.17.1 Café crème 1, pracovní sešit

V pracovním sešitě studenti nepracují s úryvky literárních textů.

4.2.18 Café crème 2, učebnice⁴⁹

Druhý díl učebnice vyšel v nakladatelství Hachette FLE v Paříži v roce 1997. Publikace nabízí rozšiřování znalostí francouzštiny jako cizího jazyka dospívajícím a dospělým studentům, kteří již absolvovali minimálně 80 hodin výuky.

Učebnice je rozdělena do 4 modulů po 4 tematicky propojených lekcích postavených na stejném komunikačním modelu, jako tomu bylo v předcházejícím díle. Navíc je v tomto díle věnován větší prostor autentickým dokumentům a místo je vyhrazeno i pro umělecké texty na pokračování v rámci každého modulu. Svě znalosti si v průběhu studia žáci ověřují v souhrnných testech. Na konci publikace se nachází přepis nahrávek, tabulka časování sloves a slovní zásoba tohoto dílu.

Efektivní práci s učebnicí zajišťují:

- pracovní sešit
- metodická příručka pro učitele
- 3 audiokazety či 1 CD

---

⁴⁹ DI GIURA, M. B. *Café crème 2*, s. 3, 190 - 192

- video

Modul 2 – Ano, samozřejmě, ale ...

Lekce 5 – Způsob života, cíl: kultura

- Jules Romains, *KNOCK ou le Triomphe de la médecine*, jednání II, scéna 1., (242); podání inzerátu o léčení zdarma

Po poslechu studenti vybírají správné odpovědi na zadané otázky.

- Jules Romains, *KNOCK ou le Triomphe de la médecine*, jednání II, scéna 3., (117); rozhovor lékaře s lékárníkem

Studenti odpovídají na otázky k obsahu 3. scény. Po dalším poslechu opakují vybrané věty a zároveň zakreslují jejich intonaci. V dalším úkole doplňují do obsahu ukázky lexikální jednotky „ou“ a „où“. Následně si vymyslí dialog farmáře a jeho ženy, kteří si povídají o lékařově způsobu získávání nových pacientů. V písemném projevu napíšou dopis, ve kterém se lékárník svěří svému kolegovi s lékařovou teorií. Nakonec studenti diskutují o výhodách a nevýhodách Knockovy teorie.

Lekce 6 – Rodinné vztahy, cíl: kultura

- Jules Romains, *KNOCK ou le Triomphe de la médecine*, jednání II, scéna 4., (285); lékař přesvědčuje dámu v černém, že je vážně nemocná

Nejdříve studenti odpovídají na otázky v učebnici, poté vybírají z nabízených možností správné odpovědi. V následujícím cvičení poslouchají nahrávku a v nabízených větách škrtají lexikální jednotky, které jsou v přepisu navíc. Poté studenti odpovídají na otázky výčtem činností či předmětů. Následně doplňují do textu přivlastňovací či ukazovací zájmena. V písemném projevu sepíší všechny argumenty pro i proti podstoupení léčby a představí si rozhovor nemocné s přítelkyní. Nakonec vytvoří dopis, ve kterém doktor Knock líčí úspěch své teorie.

Lekce 7 – Prázdniny, cíl: kultura

- Jules Romains, *KNOCK ou le Triomphe de la médecine*, jednání II, scéna 5., (458); radioaktivní léčba nespavosti

Po poslechu první části studenti dokazují, zda je tvrzení pravdivé či ne. Po poslechu druhé části odpovídají na otázky týkající se ukázky. Na vybraných větách trénují větný důraz. Následně doplňují do textu slovesné koncovky. Písemný projev si studenti procvičí na radách nemocné od bývalého lékaře a na snech, které si tato nemocná vytváří. Nakonec studenti vytvoří seznam vlastností kvalitního lékaře a diskutují o nich mezi sebou.

Lekce 8 – Práce, cíl: kultura

- Jules Romains, *KNOCK ou le Triomphe de la médecine*, jednání III, scéna 6., (284); Knock se chlubí bývalému lékaři se svými úspěchy
- Jules Romains, *KNOCK ou le Triomphe de la médecine*, jednání III, scéna 8., (132); bývalý lékař se dostává do spárů pana Knocka

Po poslechu první části vybírají studenti správnou odpověď, po poslechu druhé části spojují rozdělené části výpovědí. V dalším poslechovém cvičení vyškrtávají nadbytečné informace. Následně doplňují do textu výrazy „ce qui“ a „ce qu’il“. Poté ve dvou hrají scénku, ve které se žena bývalého lékaře snaží přesvědčit svého muže o nekalých záměrech toho současného. Nakonec si vymyslí dialog lékárníka a bývalého lékaře. Lékárník ho přesvědčuje o Knockově poctivosti.

Modul 4 – Jedné bezměsíčné noci

Lekce 13 – Cestopisy, cíl: kultura

- Georges Simenon, *Maigret et la tête d'un homme*, (163); rozhovor Maigreta se soudcem o vhodnosti použitého postupu

Po poslechu studenti vybírají odpovědi na otázky. V následujícím poslechovém cvičení vyškrtávají nevyřčené části vět. V dalším cvičení studenti zahrají scénku, ve které bude komisař odpovídat na otázky novináře. Nakonec se vžijí do role žurnalisty a napíší článek do novin.

Lekce 14 – Autobiografie, cíl: kultura

- Georges Simenon, *Maigret et la tête d'un homme*, (337) ; v příběhu se objevují dva nové podezřelí

Na základě poslechu studenti vybírají správné odpovědi. V dalším cvičení vyhledávají Maigretovy otázky, reakce nových podezřelých a Maigretovy úsudky o Crosbym. V dalším cvičení přiřazují jednotlivé výpovědi k jejich autorům. Následně poslouchají kazetu a opakují věty se správnou intonací. Poté v textu vyhledají všechny informace o novém podezřelém, Radkovi, a připraví si dialog mezi Maigretem a jedním klientem, který má Maigretovi Radka popsat. Scénku zahrají před ostatními. Nakonec studenti sepíší policejní zprávu z výslechu Radka.

Lekce 15 – Intriky, cíl: kultura

- Georges Simenon, *Maigret et la tête d'un homme*, (229); další vyšetřování

Nejdříve studenti odpoví na otázky a poté doplní věty vhodnými výrazy. V dalším cvičení pospojují části vět. Následně opakují věty podle poslechu, správně

intonují. Ve skupinkách vypráví jeden student druhému obsah epizody a odpovídá na doplňující otázky. Nakonec si vymyslí jiný konec příběhu, vytvoří dialogy a scénku zahrají.

Lekce 16 – Vzpomínky, cíl: kultura

- Georges Simenon, *Maigret et la tête d'un homme*, (387); rozluštění příběhu

V prvním cvičení studenti odpovídají na otázky a poté spojují věty v souvětí. Následně odpovídají na otázky týkající se textu. Dále poslouchají věty z textu a vybírají ty, které jsou uvedeny navíc. V mluveném projevu představí Maigretovo vyšetřování bod po bodu. Nakonec ve skupinkách debatují o románu.

4.2.18.1 Café crème 2, pracovní sešit

V pracovním sešitě nejsou využity literární texty.

4.2.19 Café crème 3, učebnice⁵⁰

Učebnice vyšla v roce 1998 v Paříži v nakladatelství Hachette FLE. Je určena pro pokročilé dospělé studenty a soustavně je připravuje na jazykové zkoušky.

Publikace je rozdělena do 4 modulů a 16 lekcí. Jednotlivé lekce v každém modulu spojuje stejné téma. Každá 4. lekce obsahuje navíc přípravu na jazykovou zkoušku, audio dokumenty a texty delšího rozsahu, reálie a náměty globálních simulací. Na konci učebnice je pro žáky vytvořen gramatický přehled a ucelená slovní zásoba.

K doplnění práce s učebnicí lze využít:

- pracovní sešit
- audiokazety
- videokazetu
- metodickou příručku pro učitele

Modul 1 – Každodenní život

Lekce 2 – Informace, cíl: informovat se

- Georges Perec, *Les Choses*, Julliard, 1965, (308); předměty dotazování

---

⁵⁰ DELAISNE, P. *Café crème 3*, s. 3 - 5

Po prvním přečtení studenti vyhledají všechna slova vztahující se k práci dotazovatele a poté vytvoří jeho definici. Poté vyberou nejčastější formu tázací otázky. Následně v textu vyhledají ty otázky, které se zajímají spíše o spotřebitele než o výrobek. Nakonec ve skupinách po dvou připraví tři otázky na výrobek každodenní potřeby.

Modul 2 – Žít svůj život

Lekce 5 – Stále více, cíl: společenský pokrok

- Raymond Queneau, *Courir les rues, Battre la campagne, Fendre les flots*, Grand Standigne, Gallimard, (62); budoucnost starých budov

Studenti rozřídí slova podle jejich významu do dvou kategorií. Poté se zabývají zvláštními tvary slov a přemýšlí, jaká jiná francouzská slova připomínají. Nakonec debatují o pravděpodobnosti autorových vizí.

- Marcel Pagnol, *Jean de Florette*, Éditions Bernard de Fallois, 1988, (571); Jean svěřuje Ugolinovi své představy a plány

Po přečtení textu odpovídají studenti na otázky (vyskytující se osoby, proč se Jean vyhýbá vesničanům). Poté v textu vyhledají, jakým způsobem je Jean odrazován od jeho projektů i věty, ze kterých poznají Jeanovu nadřazenost vůči vesničanům. Nakonec diskutují o touhách Čechů prožít svůj život na venkově.

Lekce 6 – Kritiky, cíl: kulturní přehled

- Jean-Michel Ribes, *Monologues, Bilogues, Trilogues*, Actes Sud, 1997, (536); rozhovor číšníka a klienta, který ve své polévce najde petangovou kouli

Studenti odpovídají na otázky týkající se textu. Poté 2 studenti přečtou úryvek nahlas. Nakonec si vymyslí jiný konec a celou scénku zahrají před ostatními.

Lekce 8 – Zkouška Delf, cíl: četba delšího textu

- Daniel Pennac, *Messieurs les enfants*, Gallimard, 1997, (549); zadání zvláštního úkolu (slohové práce) a jeho následné vypracování

Po prvním přečtení studenti odpovídají na otázky o jaký literární druh a žánr se jedná. Po druhém přečtení odpovídají na otázky týkající se postav, času, místa a příběhu – pro kontrolu následuje třetí přečtení. Poté diskutují, zda by rádi psali slohovou práci na dané téma a následně ji vypracují. Nakonec soutěží ve skupinkách, kdo rychleji najde slovní zásobu na témata třída a psaní.

Modul 3 – Žít společně

Lekce 9 – Solidarita, cíl: začlenit se

- Françoise Giroud, *Chienne d'année, Journal d'une Parisienne 2*, Éditions du Seuil, 1996, (348); finanční pomoc bezdomovci, odmítnutí jeho žádosti políbit ho pro štěstí

Po přečtení studenti ve skupinkách po dvou shrnou situaci, ve které se nachází mladý muž. Poté odpovídají na otázku, proč měla hlavní hrdinka špatné svědomí po svém odjezdu. V mužových replikách zkoumají, zda po spojce ale následuje vysvětlení, protiklad, omluva atd. Nakonec hledají, k jaké osobě odkazuje osobní zájmeno ty použité na konci úryvku.

Lekce 11 – Nároky, cíl: být slyšet

- Léon Gontran Damas, *Pigments, Pour s'ûr, Présence africaine*, 1972, (58); angažovaná lyrika

Nejdříve studenti vyhledávají význam 4 frazeologizmů. Nakonec určují, co či koho autor ve svém díle napadá.

Modul 4 – Žít vlastní život

Lekce 15 – Všechno se mění, cíl: obhájit se, argumentovat

- Amadou Koné, *Le Respect des morts*, Hatier, 1980, (520); obyvatelé se rozhodují, zda opustí svou vesnici či zda budou bojovat proti stavbě nádrže

Studenti si po přečtení vytvoří stručné poznámky o projektu, problémech s ním souvisejícími, jeho cílech i o názorech vesničanů na něj. V poslední N'Doubově replice zkoumají způsob, jak ostatním sděluje svůj názor, své porozumění i jak jim oznamuje, jak by bylo třeba se zachovat. Nakonec debatují o tom, zda je jeho poslední výrok překvapil a jestliže ano, upřesní proč.

4.2.19.1 Café crème 3, pracovní sešit

V pracovním sešitě se nevyskytují literární ukázky.

4.2.20 Café crème 4 perfectionnement, učebnice⁵¹

Poslední díl učebnice vyšel v nakladatelství Hachette FLE v Paříži v roce 1999. Je určen pro dospělé studenty, kteří již podstoupili minimálně 300 hodinovou dotaci výuky francouzštiny. Studenti získávají znalosti pro složení zkoušek DELF druhého stupně (podle staré klasifikace).

Učebnice je rozdělena do třech modulů po pěti tematicky propojených lekcích. Navíc je studentům nabídnut materiál pro přípravu na jazykovou zkoušku v závěru každého modulu. Na konci učebnice je vyhrazen prostor pro globální simulace, transkripci poslechových cvičení a přehledu pojmů.

Kompletní sadu doplňují:

- pracovní sešit
- metodická příručka pro učitele
- audiokazety
- videokazeta

Modul 1 – Svět práce

Lekce 1 – Profesní život, cíl: literární texty

- Agota Kristof, *Hier*, Éditions du Seuil, Paris, 1995, (484); popis stereotypního pracovního dne u pásu
- Émile Zola, *La Bête humaine*, 1890, (327); mechanik se snaží přijít na to, proč bylo třeba lokomotivu více promazat

Studenti po přečtení obou textů podtrhnou pasáže, které jsou si podobné i ty, které se od sebe liší. Poté analyzují v obou úryvcích dobu děje, povolání, pracovní gesta, pocity pracovníků a nakonec člověka a stroj (přirovnání stroje ke zvířeti u Zoly, přemýšlení nad tím, ke komu by se dal přirovnat pracovník v textu A. Kristofa). Nakonec vymyslí vhodný název pro oba úryvky.

Lekce 3 – Ženy v práci, cíl: typy profesí

- Pascal Lainé, *La Dentellière*, Éditions Gallimard, 1974, (428); představy Pomme, pomocné síly v kadeřnictví, o svých klientkách

Po přečtení studenti v textu vyhledávají: nejvíce užívaný slovesný čas, slohový postup, profesi hlavní hrdinky, její chování. Chování hlavní hrdinky okomentují, popíší, jak na ně působí. Poté v textu zkoumají, jakým způsobem jsou představeny jednotlivé

---

⁵¹ MASSACRET, E. *Café crème 4, perfectionnement*, s. 3 - 5

klientky, zda pozitivně či negativně. Následně analyzují přirovnání: najdou je v textu a vysvětlí je. Stejně tak vysvětlí i význam dalších uvedených slovních spojení, u jednoho z nich určí, k jaké historické události odkazuje. Dále vysvětlují významové odstíny tří synonym použitím ve větě a určují, které z nich je nejhanlivější. Poté hledají kořen slova „sanguinolaient“, ve větách použijí další jazykové jednotky vytvořené od stejného základu. V písemném projevu, v rozsahu 4 až 5 řádků, se stylizují do Pomme, která mluví o svém zaměstnání a vztahu ke klientkám. Nakonec pro ni vymyslí jinou profesi a popíše její úkoly stejným způsobem jako autorka v rozsahu 10 řádků.

Modul 2 – Občanství

Lekce 8 – Politika, cíl: politická diferenciacce, volby

- Honoré de Balzac, *Le Député d'Arcis*, 1847, (323); popis Simona Gigueta

Nejdříve studenti vymýšlí název úryvku. Poté se zabývají popisem hlavního hrdiny, zkoumají jakým způsobem je popsán, jaké pocity chtěl autor u čtenářů vzbudit a nakonec hledají, zda lze z textu vyčíst postoj autora k popisované osobě. Poté ve skupinkách po dvou hrají role Achilla, který radí Simonovi, jak uspět ve volbách a Simona, který ospravedlňuje své chování a způsoby.

- Philippe Alexandre, *Paysages de campagne*, Éditions Bernard Grasset, 1988, (208); vzpomínka na volební kampaň Fr. Mitteranda

Studenti porovnávají v obou textech popisovanou událost, dobu a chování politika vůči voličům. Následně vysvětlují metaforu použitou v textu a poté vyhledávají, jaké metafory se užívají v dalších situacích spojených s politickou činností.

Modul 3 – Volný čas

Lekce 11 – Panorama zábavy, cíl: zábava, hry, kulturní vyžití Francouzů

- Marcel Pagnol, *Marius*, jednání III., scéna 1., Éditions de Fallois, collection Fortunio, 1998, (893); večer strávený hrou v karty

Studenti v textu vyhledávají informace týkající se díla (název, žánr, místo děje), postav (kdo jsou a kde se nachází), komické stránky díla (slovní hříčky, gesta). Poté celou scénu zahrají. V písemném projevu vymyslí pokračování scény a dodržují instrukce autorů učebnice.

Lekce 13 – Kulturní tradice, cíl: svátky a kultura

- J.-M. G. Le Clézio, *Hai*, Éditions d'art Albert Skira, 1971, (336); popis toho, co by se stalo s příchodem ticha
- Thierry Jonquet, *La vie de ma mère !*, Éditions Gallimard, (335); hlavní hrdina skládá básně jedné slečně, která se ale nevrátí po prázdninách do školy

Studenti po přečtení obou úryvků diskutují o rozdílnosti ukázek a vysvětlují, který text je jim bližší. Po druhém přečtení prvního textu vyhledávají: opaky, slovní zásobu ničení, světla, hmoty, hudby a v rozsahu 5 či 6 vět vymyslí jiné pokračování textu, přičemž nezmění autorův styl. Následně si znovu přečtou druhou ukázkou a najdou všechny hovorové výrazy. Nakonec přepíší první tři odstavce do spisovné francouzštiny.

4.2.20.1 Café crème 4, perfectionnement, pracovní sešit

Lekce 1, cíl: gramatika

- Eugène Dabit, *L'Hôtel du Nord*, 1930, (149); popis ubytovaných zaměstnanců, jejich nechuti ráno vstávat a touhy po nočním usínání.

Studenti přepíší text ukázky, používají imperfektum.

4.2.21 ON Y VA !⁵²

Učebnice vydaná v nakladatelství Leda v Praze roku 2009 je druhým, opraveným vydáním. Obracejí se na studenty ve věku 15 – 19 let, mohou ji však používat i studenti, kteří do věkové kategorie nespádají. Částečně je vhodná i pro kurzy pro dospělé či pro samouky. Přípravuje studenty na zkoušku A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Publikace se zaměřuje zejména na komunikativní kompetenci a realie frankofonních zemí. Je rozdělena do 12 lekcí, které se dále člení na oddíly (A – D). K základním lekcím jsou připojeny 4 lekce opakovací. Na konci učebnice je vysvětlena gramatika a nachází se zde i česko-francouzský a francouzsko-český slovníček.

Sadu doplňují:

---

⁵² TAIŠLOVÁ, J. *ON Y VA ! 1*, s. 3

- pracovní sešity A a B
- zvukové nahrávky
- metodická příručka pro učitele

Lekce 3

- Jacques Prévert, *Paroles*, Page d'écriture, (52); žák si touží hrát venku, nechce sedět ve škole
Ve starém vydání se studenti učí báseň zpaměti, v novém vydání není žádné cvičení.

Lekce 4

- Maurice Carême, *Poèmes pour petits enfants*, Formulette, (22); báseň
Ve starém vydání se studenti učí báseň zpaměti, v novém vydání není žádné cvičení

Opakovací lekce č. 3

- Jacques Charpentreau, *La ville enchantée*, Les antennes de télévision, (32); báseň
V přepracovaném vydání není k básni žádné cvičení. Ve starém vydání je báseň otištěna v 10. lekci a žáci se ji mají naučit zpaměti.

Lekce 12

- J. Brusse, *Au revoir, Paris*, (59); básník se loučí s Paříží
Studenti se báseň učí nazpaměť.

4.2.22 ON Y VA ! 2⁵³

Druhé a doplněné vydání učebnice vyšlo v nakladatelství Leda v Praze v roce 2009. Je určeno nejen pro středoškolské, ale i pro starší studenty, kteří již mají znalosti na úrovni A1. Tento díl je připravuje k dosažení jazykové úrovně A2 a studenti již nabývají znalosti na úrovni B1.

---

⁵³ TAIŠLOVÁ, J. *ON Y VA ! 2*, s. 3 - 5

10 základních lekcí, rozdělených na oddíly A – D, je doplněno o 5 lekcí opakovacích. Oddíly A – C slouží k osvojení nového učiva, poslední je věnován reáliím frankofonních zemí a míra využití této části záleží pouze na učiteli. Na konci učebnice je věnován prostor gramatice, student tu nalezne shrnutí gramatiky z prvního i druhého dílu. Následuje transkripce nahrávek a česko-francouzský i francouzsko-český slovníček.

Komplexní řadu tvoří:

- učebnice
- pracovní sešity A a B
- zvukové nahrávky
- metodická příručka pro učitele

Opakovací lekce č. 2

- Jacques Prévert, *Paroles*, Le cancre, (95); báseň
- Paul Fort, *Le soleil couchant*, (32); báseň
- Jacques Prévert, *Paroles*, Pour faire le portrait d'un oiseau, (81); báseň

Ve starém vydání se básně nachází na konci základních lekcí a žáci se učí všechny básně nazpaměť. V novém vydání není k básním žádné cvičení, ale jsou nahrané na CD.

Opakovací lekce č. 4

- Paul Fort, *Ballades françaises*, La ronde autour du monde, (58); sjednocení všech obyvatel planety

Studenti básně poslouchají na CD, ve starém vydání se ji učí nazpaměť.

- Eugène Guillevic, *Terraqué*, (26); báseň

Studenti debatují o významu básně, o její hlavní myšlence.

Opakovací lekce č. 5

- Guillaume Apollinaire, *Calligrammes*, (přibližně 46, 40, 99); grafické básně

Studenti mají básně uvedené v rámci reálií, nepracují s texty, ale se znalostmi, jež mají o francouzské literatuře, jmenují francouzské autory a romány. Dále vyhledávají, kteří čeští autoři během svého života pobývali ve Francii.

4.2.22.1 ON Y VA ! 2A, pracovní sešit

Lekce 3

- Robert Desnos, *Conte de fée*, (65); milostná lyrika

Studenti se básně naučí zpaměti, pak text zakryjí a básně přepíší.

4.2.22.2 on y va ! 2B, pracovní sešit

V pracovním sešitě nejsou žádné ukázky z umělecké literatury.

4.2.23 ON Y VA ! 3, učebnice⁵⁴

Třetí díl francouzštiny pro střední školy vydalo nakladatelství Leda v Praze, v roce 1998. Tato publikace je určena pro středně pokročilé studenty a připravuje je na zkoušku B1.

Učebnice je rozdělena do deseti lekcí po třech částech A – C. V prvních dvou je probíráno nové učivo, které vrcholí konverzací i písemnými pracemi. Cílem části C je „*rozvíjet intelektuální, etické, emocionální a estetické složky osobnosti studujících*“⁵⁵. Ti zde pracují s literárními texty autorů, o nichž si autorka myslí, že by měli být nezbytnou součástí vzdělání studentů.⁵⁶ Práce s touto částí učebnice je dobrovolná. Autorka neuvádí doprovodné aktivity, ale vybízí učitele, aby vytvořili příjemnou atmosféru, která by ve studentech vzbudila touhu číst umělecké texty.

Soubor třetí řady je doplněn o:

- pracovní sešity A a B
- CD
- metodická příručka pro učitele.

Lekce 1

- Jean de La Bruyère, *Les Caractères*, Un homme universel, (223); popis chování Arriase, který všechno zná a všude byl

---

⁵⁴ TAIŠLOVÁ, J. *ON Y VA ! 3*, s. 9 - 11

⁵⁵ TAIŠLOVÁ, J. *ON Y VA ! 3*, s. 9

⁵⁶ v analýze uvádím pouze ty autory, jejichž text není adaptovaný

- Nicolas de Chamfort, *Maximes et pensées*, (93); průpovídky o lidech, společnosti

Lekce 4

- Charles Baudelaire, *Petits Poèmes en prose*, N'importe où hors du monde, (374); o touze nacházet se tam, kde zrovna nejsme

Lekce 5

- Anthelme Brillant-Savarin, *Aphorismes du professeur pour servir de prolégomènes à son ouvrage et de base éternelle à sa science*, (349); aforizmy z oblasti gastronomie

Lekce 6

- Théophile Gautier, *Premières Poésies*, Bruit d'hiver, (28); báseň
- Clod'aria, *Les vieux*, Hiver, (69); báseň
- Gérard de Nerval, *Odelettes*, Les papillons, (61); báseň
- Pierre Reverdy, *Œuvres complètes*, Souffle, (29); báseň

Lekce 7

- Guillaume Apollinaire, *Alcools*, Le Pont Mirabeau, (133); báseň

Lekce 8

- Norbert Dodille, *Les Carnets de Norbert Dodille*, Baisers pragois, (318); rozdíl mezi Francouzi a Čechy

Lekce 9

- Bernard Clavel, *Célébration du bois*, En retard d'un siècle, (242); autobiografický román – dětství bez elektřiny

Lekce 10

- Jean-Jacques Rousseau, *Les Confessions*, Voyages à pied, (236); popis přírody a autorových pocitů při nočním výletu

4.2.23.1 ON Y VA ! 3A, pracovní sešit

V pracovním sešitě nejsou použity umělecké texty

4.2.23.2 ON Y VA ! 3B, pracovní sešit

Lekce 6

- Blaise Pascal, *Pensées*, (83); úvaha o životě

Studenti seřadí věty tak, jak mají následovat za sebou. Na základě poslechu si dělají poznámky o autorovi a odpoví na otázku, kdo to byl Blaise Pascal. Nakonec si znovu přečtou úryvek z jeho díla a debatují s ostatními, zda sdílí autorův názor.

Lekce 7

- Norbert Dodille, *Les Carnets de Norbert Dodille*, (493); turisté v Praze

Studenti čtou text společně s nahrávkou, napodobují melodii. Poté přeloží část textu.

Lekce 9

- Alphonse Daudet, *Lettres de mon Moulin, Les vieux*, (231); popis, autor přichází navštívit rodiče svého přítele

Studenti nejdříve poslouchají text, přičemž mají zavřený sešit. Poté si text potichu čtou, v případě neznalosti klíčových slov mohou použít slovník. V dalším cvičení najdou v textu uvedené přeložené české věty. Následně najdou všechna slovesa, uvedou v jakém čase či způsobu jsou užitá. Ve francouzštině vysvětlí význam několika vět z textu. Na to si opíší do pracovního sešitu věty, které se jim zalíbily. Opět poslouchají text, tentokrát s předlohou, následně ho přečtou nahlas a snaží se napodobit dikci mluvčího. Potřetí poslouchají a zároveň text čtou. Poté ukázkou přeloží a svůj překlad porovnají s překladem uvedeným v klíči ke cvičením. Nakonec ukázkou převypráví i přepíše.

Nové cvičení je zaměřeno na literární znalosti. Studenti spojují autora, jeho dílo a dobu, ve které tvořil. Následně si vyberou spisovatele žijící v 19. či 20. století a napíše o nich vše, co ví. Vytvoří také seznam četby francouzských děl. Nakonec uvedou jména laureátů na Nobelovu cenu

Lekce 10

- Jean-Jacques Rousseau, *Rêveries d'un Promeneur solitaire*, (280); popis atmosféry při večerním rozjímání na břehu jezera
Studenti nejdříve text poslouchají, poté ho čtou.

4.2.24 ON Y VA ! Aimez-vous lire ?⁵⁷

Čtvrtý díl učebnice vyšel v nakladatelství Leda v Praze roku 2001. Je určen pro české, středně pokročilé studenty francouzštiny.

Kniha je rozdělena na tři části, každý oddíl se zabývá literární tvorbou určité epochy, od středověké až po současnou literaturu. Texty jsou rozděleny podle obtížnosti a jejich využití záleží jak na profesorech, tak na samotných studentech. Pomocí uměleckých textů žáci dále prohlubují své jazykové a komunikativní kompetence, využívají již získané gramatické znalosti, pracují s řadou slovníků a encyklopedií, rozvíjí se po stránce estetické, emocionální aj.

Součástí celé sady jsou:

- Mini-encyklopédie des cultures
- Grammaire
- Connaître le monde francophone
- Écouter et comprendre
- pedagogický průvodce

Od středověku do 16. století

- Charles d'Orléans, *Rondeaux*, *Le temps a laissé son manteau*, (70); báseň

Nejdříve studenti vyjmenují názvy 4 ročních období, poté najdou ty, o kterých se mluví v básni. Následně vyhledají lexikální jednotky související s časem a s přírodou. Podtrhnou verš, který se opakuje a určí, jakou myšlenku sděluje. Poté se pokusí tuto myšlenku vyjádřit jinak. Báseň se naučí nazpaměť a nakonec si povídají o autorovi, jeho životě.

- François Villon, *Poésies diverses*, *Ballade des menus propos*, (174); báseň

Studenti porovnají originál s překladem básně. Poté se zabývají výslovností a významem archaizmů. Poté hledají verše odpovídající českému překladu a verš, který

---

⁵⁷ TAIŠLOVÁ, J. *ON Y VA ! Aimez-vous lire ?*, s. 7-8

nese hlavní myšlenku. Následně diskutují o tom, zda báseň působí spíše smutně či vesele. Dohromady si povídají o autorovi, jeho dalších dílech, o knize Jarmily Loukotkové.

- Marguerite de Navarre, *L'Heptaméron*, (442); příběh nevěrného muže

Nejdříve studenti hledají významové rozdíly u slov se stejným slovotvorným základem. Poté provádí slovotvorný rozbor, hledají antonyma, k adjektivům přiřazují vhodná podstatná jména. Následně vytváří seznam charakterových vlastností osob, dělí je na vlastnosti kladné a záporné. Uvádí všechny slovní obraty ke slovesu „tomber“. Další práce spočívá v analýze slovesných časů a způsobů užitých v posledním odstavci. Poté doplňují předložky do slovních spojení a tato pak používají ve větách. Dále uspořádají zpřeházené věty tak, jak jdou za sebou. Poté odpovídají na otázky k textu (akce, postavy). Následně vypráví příběh v přítomném čase a pak v minulém. Text pozmění tak, aby vypravěčem byla farmářka a vymyslí si dialog mezi farmářkou a manželkou i mezi manželi. Vymyslí vlastní název pro ukázkou. Nakonec napíší stručný obsah úryvku a přidají k němu vlastní názor.

Klasicismus

- René Descartes, *Discours de la Méthode, 1re partie*, (425); autor popisuje, jak po letech strávených u knih, začal hledat pravdu v opravdovém světě

Nejdříve studenti zjednoduší příliš dlouhé věty. Poté přeloží do češtiny řádky 15 – 20. Následně ústně, pak písemně, vyjádří v češtině hlavní myšlenku úryvku. Pro splnění dalšího úkolu vypracují referát o autorovi. Nakonec debatují o filozofii, jejich vztahu k ní i o českých filozofech.

- Jean de La Fontaine, *Fables, Le Chêne et le Roseau*, (221); bajka

Studenti vysvětlují význam vybraných slov ve francouzštině, nalézají antonyma, provádí slovotvorný rozbor. Poté vysvětlují ve francouzštině význam českého slova „těžký“, to vše ve větách. Na mapě najdou Kavkaz a jeho nejvyšší horu. Následně odpovídají na otázku, kde se příběh odehrává, jaká je počáteční situace a v textu označí větu, která vyjadřuje zlom ve vyprávění. Poté bajku rozdělí podle postav a panující atmosféry. Následně bajku převypráví a vysvětlí morální poučení. Znají-li další autorovy bajky, převypráví je také. Nakonec debatují o Rousseauově výroku, který říká, že morální poučení v bajkách jsou pro děti nepochopitelná a matoucí.

- Molière, *Les Fourberies de Scapin*, jednání II., scéna VII., (1152); dialog, shánění výkupného

Nejdříve studenti vysvětlují významový rozdíl v užití přídavného jména „pauvre“ před a za podstatným jménem. Poté mění pořádek slov ve větě podle současných pravidel. Následně charakterizují hlavní i vedlejší postavy, hledají větu, která se opakuje a určují, jaký účinek má toto opakování na čtenáře. V textu vyhledají všechna pojmenování pro Turka. Vlastními slovy vyjádří hlavní myšlenku ukázky. Část scénky zdramatizují. V dalším cvičení uvádí český název této hry, další Molièrovovy hry. Charakterizují postavy Molièrových her, které se staly literárními typy a porovnávají je s literárními typy z české dramatické tvorby ze 17. století.

- Madame de Sévigné, *Correspondance I*, (445); osobní korespondence

Nejdříve studenti hledají podobně vystavěné věty a určují, jaký účinek tak vzniká. Poté odpovídají na otázky týkající se dopisu. Dále se zabývají četností výskytu osobního zájmena já a identifikují osoby, o kterých autorka dopisu píše. Následně shrnou obsah dopisu do jedné věty a určí, jakou úlohu hraje zbytek původního dopisu. Poté dopis přečtou a zahrají. Nakonec si připraví referát na téma osobní korespondence v české literatuře.

- François, duc de La Rochefoucauld, *Réflexions ou Sentences et Maximes morales*, (193); mravní zásady

Studenti vysvětlí vlastními slovy význam mravních zásad. Najdou tento žánr také v české literatuře.

Osvícenství

- Voltaire, *Candide ou l'Optimisme*, (367); pan Martin popisuje Francii a její obyvatele

Studenti určí žánr ukázky, vyhledají jména všech postav, zjistí, kde se příběh odehrává, popíší, jak si představují hlavní hrdiny. Dále zjišťují, kdy bylo dílo napsáno, zda je příběh původní a jaké úmysly měl autor při jeho psaní. Následně odpovídají na otázky, odpovědi doplňují, upřesňují. Nakonec shrnou rozhovor mezi hrdiny ukázky.

- Denis Diderot, *Encyklopédie ou Dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers*, 1751 – 1772, (568); autorita

Studenti vyhledají v textu všechna mezinárodní slova a přidají k nim z nich odvozená slova česká. Poté vysvětlují významový rozdíl při použití „quelque“ před a za podstatným jménem. Dále hledají v textu 5 klíčových vět, překládají prvních 9 řádků a nakonec úryvky shrnou, nejdříve česky a poté francouzsky.

- Montesquieu, *Lettres persannes*, 1712, (388); změna módy

Nejdříve studenti odpovídají na otázky týkající se formální stránky dopisu (kdo píše, kdy, odkud ...). Poté se zabývají otázkou, jaký záměr autor dopisu sledoval. V textu vyhledávají výrazy času a rychlých změn ve světě módy, důsledky těchto změn nejen na vzhled žen, ale i na architekturu a z toho vyplývající účinek. Nakonec přečtou větu, ve které jsou Francouzi nejvíce kritizováni. Dále studenti porovnají nynější módu s tou, která je popsána v dopise, vytvoří stručné résumé celé debaty. Nakonec napíší dopis francouzskému příteli, ve kterém okomentují módní přehlídku.

- Beaumarchais, *Le Barbier de Séville*, 1775, jednání I., scéna II., (918); dialog, Figaro vypráví, co předcházelo jeho cestě do Sevilly

Studenti úryvek žánrově zařazují, odpovídají na otázky týkající se postav, dění na scéně, Figarových předchozích zaměstnání. Dále se zabývají dobou, ve které dílo vzniklo, charakterizují politickou situaci. Hledají, komu bylo dílo určeno a s jakým záměrem. Poté diskutují o tom, co se jim na úryvku líbilo a co ne, o dalších autorových hrách, které viděli či četli. Následně shrnou Figarovo počínání, přičemž používají slovní zásobu uvedenou v učebnici. Analyzují slovesné způsoby, vyhledávají příčestí. Nakonec se naučí část textu nazpaměť a scénku zahrají.

19. století

- Stendhal, *Le Rouge et le Noir*, 1930, (618); paní de Rênal nachází přede dveřmi budoucího učitele svých dětí

Studenti představují hlavní i vedlejší hrdiny úryvku. Místo a trvání děje se snaží vyjádřit jedním slovem. Popisují svou představu hlavních postav, podle informací z textu namalují jejich portrét. Poté vymýšlí důvody, proč Julián přišel do domu paní de Rênal a líčí panující atmosféru během jejich rozprávění. V pěti větách shrnou obsah ukázky. Poté roztrídí slovesa podle slovesného času či způsobu, určí, který čas/způsob převládá a proč. Jestliže studenti viděli film, vypráví další pokračování příběhu, jestliže ne, vymýšlí si ho. Nakonec si vymyslí dialog mezi autorem a ilustrátorem, který má zobrazit tuto scénu, dialog zahrají před ostatními.

- Honoré de Balzac, *Le Père Goriot*, (275); rady Rastignakovi

Nejdříve studenti vybírají z nabídky, k čemu by ukázkou zařadili. Poté charakterizují hlavní postavy i jejich role. Představí společnost nejprve tak, jak ji vidí vikomtesa a poté vytvoří její opak, který porovnají se současnou společenskou situací. Dále diskutují o způsobech úspěchu ve společnosti 19. i 21. století. Ve skupinkách

hledají 5 slov, která by nejlépe vystihla Balzakovu dobu. Ústně, poté písemně shrnou úryvek. Debatují o životě a díle autora, připraví si referát. Poté představují české realisty a snaží se přijít na odpověď, proč je Jakub Arbes označován za českého Balzaka.

- Victor Hugo, *Les Travailleurs de la mer*, 1866, (254); popis chobotnice

Studenti určí žánr textu, první dojem z četby. Poté si znovu přečtou první odstavec a vysvětlí, proč autor opakovaně používá zápor. Dále hledají v úryvku všechny lexikální jednotky vztahující se k popisu chobotnice, objekt, se kterým je srovnávána a nejpůsobivější metoforu. Další lexikální jednotky, které mají najít, jsou slovesa popisující lov kořisti. Pak rozdělují informace z textu na známé a nové, používají formulace „je savais“ a „j'ai appris“. Nato pracují s encyklopedií a popíší chobotnici. Nakonec vypracují o autorovi referát, diskutují o jeho díle, o nápisu na náhrobní desce a za úkol si mají přečíst knihu Fr. Kožíka *Největší z pierotů*.

- Gustave Flaubert, *Madame Bovary*, (343); popis prázdných, nudných dnů

Nejdříve studenti vyjadřují své první dojmy z četby. Poté vyhledávají věty popisující smutek, zoufalství, naděje. Diskutují o tom, jak si Emma svůj život představovala, čeho všeho a proč, se v tomto období smutku vzdává. Následně převypráví příběh a jestliže román znají, převypráví ho až do konce. Nečetli-li ho, vypyřádají se profesora. Nakonec si vypráví o autorovi a hledají podobnou hrdinku v české literatuře.

- Paul Verlaine, *Poèmes saturniennes*, *Chanson d'automne*, 1866, (47); báseň

Studenti báseň recitují, poté se pokusí o vlastní překlad. Za domácí úkol si přečtou Verlainovou *Záhadnou lunu*.

- Jean Arthur Rimbaud, *Poésies*, *Ma bohème*, 1868 – 1870, (116); báseň

- Jean Arthur Rimbaud, *Illuminations*, *Aube*, 1866, (170); báseň

Studenti porovnávají básně s překlady. Poté si vytvoří seznam obrazů, které jsou neočekávané, nejhezčí a porovnájí ho se seznamy spolužáků. Následně přednáší básně. Nakonec je jim doporučena další literatura a téma na referát.

- Émile Zola, *Thérèse Raquin*, 1867, (588); setkání s Laurentem

Studenti analyzují hlavní postavy – jejich jména, kdo mluví o kom. Poté shrnou informace o návštěvníkovi, které o něm prozradila Kamila. Následně představí ty, jež se dozvěděli z Laurentova vyprávění, připojí i reakci Kamiliny rodiny. V textu vyberou informace, které o Laurentovi předává vypravěč. Charakterizují všechny postavy. Potom roztrídí slovesa podle užitého slovesného času a způsobu, vyvodí ze svého

pozorování závěry. Všechny věty s přechodníkem přeformulují tak, aby ho nemuseli použít. Jako téma na referát představí naturalizmus v české literatuře.

20. století

- Marcel Proust, *Contre Sainte-Beuve*, 1908 – 1909, (350); zachycení vzpomínky
Studenti si navzájem sdělují dojmy z četby, vymýšlí nový název pro úryvek. Poté vypočítávají autorovy zážitky a odpovídají na otázky s nimi spojené. Dále se zabývají slovesnými časy a způsoby, vyhledávají příčestí a pozměňují věty tak, aby příčestí vynechali, v ukázce podtrhnou slovesný opis a vysvětlí jeho funkci. Při větěném rozboru určí druhy vedlejších vět, zjednoduší podmínkovou větu. Lexikální rozbor spočívá v nalezení lexikálních jednotek z okruhu stromů, potravy a pocitů. Seznam doplní o další slova, která se v textu nemusí vyskytovat.

- Alain-Fournier, *Le grand Meaulnes*, 1913, (556); příchod Augustina na panství
Studenti vyhledají všechny postavy, které se nachází v ukázce. Najdou na mapě, kde se příběh odehrává a určí dobu děje. Dále popíší region, panující atmosféru. Najdou v textu věty, které vyjadřují Augustinovy pocity. Shrnou rozhovory dětí a řeknou, co na nich hlavní hrdina shledává zvláštního. V případě, že četli knihu, vypráví její obsah ostatním. Nakonec diskutují o životě a díle autora.

- Guillaume Apollinaire, *Calligrammes*, 1918, (19); grafická báseň
Studenti vyjadřují svůj názor na grafické básně. Sami pak vytvoří nějaký kaligram. Nakonec seznámí ostatní se životem a tvorbou Apollinaira.

- Tristan Tzara, *Manifestes dada*, (354); teorie dadaizmu

- André Breton, *Manifestes du surréalisme*, (98); teorie surrealizmu

Studenti nejdříve vytvoří dadaistickou báseň podle návodu. V češtině pak napíší, jak jsou charakterizovány oba směry jejich autory. Vytvoří referát na oba literární směry, porovnají český a francouzský surrealismus. Další námět na referát představuje surrealismus v českém malířství.

- Jules Romains, *Knock ou le Triomphe de la médecine*, scéna IV, 1924, (834);
Paní v černém u lékaře

Nejdříve studenti zvolí synonyma či opiší významy uvedených slov. V textu naleznou všechna slova patřící do lexikálních polí lidského těla, nemocí a domácích zvířat. Po hlasitém čtení textu objasní, v čem je úryvek posměšný a vytvoří charakteristiku jednotlivých postav. V úryvku najdou scénické poznámky a osvětlí jejich funkci. Ve skupinkách se naučí část hry nazpaměť a zahrají ji před ostatními. Poté

diskutují o životě a díle spisovatele. Nakonec si vzpomenou na českou tvorbu, ve které je hlavní postava lékař a zkráceně převypráví její obsah.

- André Gide, *Si le grain ne meurt*, 1926, (369); ranní dohadování při snídani

Prvním úkolem studentů je vysvětlit ve francouzštině významy vybraných sousloví. Následně vyhledávají hlavní postavu i postavy vedlejší, vytvoří portrét hlavního hrdiny, určí vypravěče, najdou věty, ve kterých se maminka staví proti mínění babičky. Z textu dále poznají, jaký vztah měl autor k babičce. Dále vytvoří seznam lexikálních jednotek z oblasti potravin a známých, českých či francouzských, jídel. Nakonec napíše úvahu na mezigenerační vztahy.

- Henri Michaux, *La nuit remue*, 1935, (441); noční dobrodružství v kouzelném světě

Nejdříve studenti vyhledávají lexikální jednotky z oblasti sportu, vymýšlí antonyma – užívají je ve větách, doplňují předložky do vět, překládají věty do češtiny a ve francouzštině přeformulují vybrané věty. Poté převypráví příběh ve 3. osobě singuláru a vysvětlí, co činí text humorným. V dalším úkolu pozmění téma vypravování a shrnou v minulém čase spolužákův příběh. Následně debatují o sportu a o myšlenkách, které je napadají po přečtení určitých slov. Nakonec vytvoří příběhy v komiksově podobě.

- Marcel Aymé, *Les Contes du chat perché*, 1939, (1601, 229); bílý vůl se místo práce vzdělává, hrozí mu porážka

Studenti odůvodní užití slovesných časů a způsobů vybraných vět, vysvětlí rozdíl v pravopise, své mínění dokáží ve větách. Vzpomenou si na pravidlo tvoření přičestí. Poté najdou všechny přechodníky, určí, zda-li se jedná o přechodník přítomný či minulý a zároveň stanoví, co vyjadřuje (prostředek, způsob, podmínku). Věty s přechodníkem přemění tak, aby ho nemuseli použít. Dále v textu vyberou všechny fantaskní jevy, vymyslí si odstavec, který by předcházel úryvku. Příběh převypráví a ke třem větám namalují ilustrace.

- Jean-Paul Sartre, *Le Mur*, 1939, (940); noc před popravou

Nejdříve studenti určí téma dialogu, postavy a jejich vztahy mezi nimi, místo a čas děje. Poté si vysvětlí pojem existencialismus a dají dohromady své znalosti o tomto literárním směru. Následně v textu vyhledávají větu, která prozrazuje Sartrovu filozofii. Dále diskutují o tom, která myšlenka z úryvku na ně nejvíce zapůsobila. Ve třech větách, ústně i písemně, shrnou obsah textu. Poté přeloží vybrané věty do češtiny a své výsledky porovnávají. Dále vytvoří seznam užitých slovesných časů

a způsobů, odvodí podstatné jméno od slovesa či naopak, vymyslí synonyma. Na to se zabývají frazeologizmy se slovem „âge“ a ve francouzštině vysvětlí vybrané výrazy. Nakonec vymýšlí krátké věty s francouzskými ekvivalenty k českému slovu „starší“.

- Colette, *Journal à rebours*, 1941, (231); atmosféra ve školní třídě

Po poslechu studenti text žánrově zařadí, určí vypravěče, téma. Následně představují, co se jim na úryvku líbilo, případně nelíbilo, vysvětlují název díla. Po vlastním čtení vyhledávají lexikální jednotky týkající se smyslů. Odpoví na otázku, kdo je slečna Fanny a najdou výrazy, které ji charakterizují. Následně se zabývají dobou a místem příběhu i pocity, které v nich zůstaly po přečtení ukázky. Věty, které se jim zalíbily nejvíce, se naučí nazpaměť a přednesou je před třídou.

- Albert Camus, *L'Étranger*, 1942, (591); příprava na vraždu

Po přečtení studenti líčí své dojmy a text žánrově zařazují. Poté zjistí, jak se jmenuje hlavní hrdina, kde se odehrává scéna, jaký je dekor, jakou roli hraje slunce, moře a fyzická stránka Mersaultovy osobnosti, proč se Mersault nezastaví před svým činem a zda-li se za něj cítí odpovědný. Dále se zabývají tím, je-li popis spíše reálný či subjektivní. Poté vyjmenují a ukáží na sobě části těla. Vymyslí další výrazy, které obsahují slovo „demie“. Provedou slovtvorný rozbor několika lexikálních jednotek. Rozdělí slovesa podle slovesného času a způsobu, vyjádří jinak vybraná sousloví. Na to vypráví příběh ve 3. osobě v přítomném čase. Zjistí, jak zní první věta románu, seznámí se s životem a dílem spisovatele, představí si filozofický směr existencialismus a nakonec k tomuto směru přiřadí české autory.

- Paul Éluard, *Poésie et Vérité*, Liberté, 1942, (374); báseň

Studenti sepíší své první dojmy z básně a porovnají je s ostatními. Poté se zabývají tím, kdo, kdy a ke komu promlouvá. Dále odůvodňují, proč se jedná o litanii, hledají refrén a sloku, která se liší od ostatních. Také vysvětlují umístění slova Svoboda na konci básně. Následně hledají francouzské verše odpovídající českému překladu, poté báseň sami přeloží, část se naučí nazpaměť a zarecitují ji. Stejným způsobem jako autor vytvoří vlastní báseň.

- Vercors, *La Silence de la mer*, 1941, (689); ubytování německého vojáka

Nejdříve studenti hledají slova odvozená od stejného základu. Poté hledají významy 2 slov, vytváří věty. Následně příběh časově i místně situují, vyhledávají hlavní postavy, charakterizují atmosféru. Vytváří portrét německého vojáka, analyzují jeho promluvu a chování, vztah k francouzským majitelům domu. Následně třídí přídavná jména na ta, která popisují fyzické vlastnosti a na ta, která se týkají osobnosti.

Nakonec diskutují o životě během okupace ve Francii i v Čechách, najdou autory píšící o této době a připomenou si události v Lidicích, Ležákách a v městečku Oradour.

- Antoine de Saint-Exupéry, *Le Petit Prince*, 1943, (320); různé úryvky
Nejsou uvedena cvičení.

- Jacques Prévert, *Histoires*, 1946, (149); matematicky neuskutečnitelné sčítání

Studenti popisují své první dojmy z četby a vysvětlují, v čem spočívá humorná stránka básně. Dále určují téma úryvku, hlavní postavy a místo děje. Do textu doplní předložky. Třemi obrázky ilustrují ukázkou, pozmění dialog, scénu zahrají. Nakonec vypráví příběh pomocí nepřímé řeči, přičemž se snaží zachovat humornou stránku vyprávění.

- Raymond Queneau, *Exercices de style*, 1947, (1410); jeden příběh pokaždé jinak
Studenti dokončují příběh.
- Eugène Ionesco, *Les Chaises*, 1951, (914); příchod neviditelné dámy

Nejdříve studenti řeknou, kde se příběh odehrává, poté popíší dekor. Rozdělí postavy na dvě skupiny podle jejich charakteristického znaku a spočítají je. Na to diskutují o nezbytnosti scénických poznámek. Ty, které je možno odstranit, odstraní. Dále hledají všechny významy uvedených slov, vytváří krátké věty. Najdou v textu všechny předložky „en“, určí jejich funkci. Přečtou si autorovu připomínku ke hře a snaží se ji objasnit. Vysvětlují, v čem je hra absurdní. Ve skupinkách čtou, později zahrají hru. Následně debatují o tom, co by řekli světu, kdyby chtěli předat lidstvu podobný vzkaz jako Ioneskova postava. Poté se baví o absurdním divadle, zda ho mají rádi, jaké autory a hry znají. Hledají příklady v české i francouzské literatuře, definují pojem absurdní divadlo. Nakonec si vypráví o poslední návštěvě v divadle.

- Samuel Beckett, *En attendant Godot*, 1952, (431); poslední scéna hry

Studenti definují místo a čas děje, ke komu promlouvají postavy na scéně, o kom mluví, jaké mají mezi sebou vztahy. Poté spočítají repliky, popíší jejich délku. Část textu přepíší do nepřímé řeči. Ve scénický poznámkách vyzorují, jaké slovo se nejčastěji opakuje, popíší scénu. Dále odpovídají na otázku, zda-li se jedná o tragédii či komedii, v čem stkví absurdita hry a odpovídají-li slova činům, přičemž vše dokazují na příkladech. Doplnují řadu sloves, rozdílů významu vysvětlují na příkladu.

- Nathalie Sarraute, *Tropismes*, 1939, 1955, (209); řeči = doména žen

Nejprve studenti vyjadřují své první dojmy z četby a vyhledávají slovesa tvořící zápletku. Dále najdou v textu opakovací figury a zamýšlí se nad účinkem, kterého mají dosáhnout. Vytvoří seznam všech sloves, třídí je do skupin, určí jejich funkci v textu.

Úryvek přepíše do přítomného času. Text rozdělí na pasáže podle kritéria mluvený a psaný jazyk. Poté ho přečtou nahlas (němá e, vázání ...). Ukázkou zinscenují. Následně doplní do textu chybějící slova. Text pozmění tak, aby 2. věta zněla: Ach! tento život byl příšerný!, vytvoří novou inscenaci hry. Nakonec přepíše příběh naposledy, tentokrát po vzoru skupiny autorů OUlipo.

- Alain Robbe-Grillet, *Instantanés*, 1955, (549); divadelní zkouška

Studenti připraví scénu tak, jak je popsána v ukázce. Plní stejné příkazy jako herec. Poté ve skupinkách vymýšlí různé pokračování. Následně seznamují své spolužáky s novým románem, jeho charakteristickými rysy, jež dokazují na příkladech z úryvku, představují spisovatele tohoto proudu, jejich tvorbu. Dále si vyhledají úplný text a najdou pasáže, které jsou v učebnici vynechané. Nakonec se zamyslí, kteří čeští spisovatelé zavedli do literatury podobné postupy.

- Charles de Gaulle, *Mémoires de guerre*, 1956, (671); návrat de Gaulla

Nejdříve studenti na mapě zakreslí generálovu cestu Paříží. Poté zjišťují informace o osobnostech zmíněných v textu, povídají si o památkách, kolem kterých autor prochází. Dále vytvoří slovtvorný rozbor vybraných slov a vysvětlí jejich význam. V textu vyhledají výrazy označující velké množství lidí, slova 3 stejných lexikálních polí, věty odpovídající českému překladu. Písemně přeloží několik řádků, text rozdělí do 3 odstavců a pro každý vymyslí vhodný název. Nakonec diskutují o Ch. de Gaullovi, o historii Paříže, o Francii za 2. světové války a o české literatuře zobrazující tuto válku.

- Pierre Daninos, *Vacances à tous prix*, 1958, (246); rada, kudy jet dál

Studenti text poslouchají, aniž by ho četli. Společně dají dohromady informace, které si zapamatovali a převypráví historku. Poté text přečtou nahlas, příběh převypráví v nepřímé řeči, mění slovesa, zachovávají humor. Vybrané věty přeformulují, význam musí být zanechán. Nakonec vytvoří seznam vět vyjadřujících směr cesty, porovnájí ho s výtvyry spolužáků.

- Marcel Pagnol, *Le Château de ma mère*, 1958, (588); dopis od kamaráda

Studenti porovnávají dopis s jeho překladem, poté opraví všechny chyby ve francouzské verzi. Nakonec přeloží zbytek textu a porovnájí svůj výtvyr s dílem E. Musilové.

- Louis Aragon, *Elsa*, Je vais te dire, 1959, (394); báseň

Nejdříve studenti do básně doplní interpunkci. Poté najdou verše, které se opakují, dále verše, které je nejvíce zasáhly. Báseň se naučí nazpaměť a zarecitují ji.

- Jean Cocteau, *À croquer ou l'Ivre de cuisine*, Sans titre, 1991, (180); příkazy, jak se chovat u stolu

Úkolem studentů je přeložit text a zdůraznit rozdíly pro vyjádření té samé věci v obou jazycích. Poté si představí situaci, která zapříčinila toto napomínání. Dále si vymyslí další domluvy. Nakonec si vymyslí vlastní text po vzoru autora, připojí název.

- Marguerite Yourcenar, *Les Nouvelles orientales*, 1938, 1963, (274); popis nadpřirozených bytostí

Studenti si ve skupinkách rozdělí role učitele a žáků. Student-učitel si připraví pro studenty-žáky otázky, aby se přesvědčil, že porozuměli textu.

- Raymond Devos, *Le Plaisir des sens*, 1956 – 1968, (399); jednosměrné ulice

Studenti se zabývají humorem vzniklým homofony a hrou se slovy, text přečtou nahlas.

- Georges Perec, *Les Choses*, 1965, (398); soubor otázek pokládaných veřejnosti

Studenti se svěřují s prvními dojmy po četbě. Poté se zabývají výčtem, jako metodou psaní a zkoumají jeho účinek. Dále zjišťují, je-li seznam otázek kompletní a dají-li se nějak rozdělit. Následně zkoumají komickou a zároveň i tristní stránku příběhu, uvádí příklady. Diskutují o práci v reklamní agentuře, o tom, co je napadá, když se řekne konzumní společnost, zda a jak se podíleli na průzkumu společnosti, jaké téma a skupinu lidí by si pro vlastní průzkum vybrali. Nakonec nějaký výzkum zorganizují.

- Oulipo, *la Littérature potentielle*, (179); metoda S + 2, S + 5, S + 4

Úkolem studentů je vytvořit text podle návodu.

- Robert Sabatier, *Trois sucettes à la menthe*, 1972, (332); důležitost výběru budoucího povolání

Studenti vyhledávají téma úryvku, jména hlavních postav, místo děje, charakter Oliviera, jeho vztah ke strýčkovi, jeho sny o budoucím povolání, zkušenosti strýce. Poté vysvětlí význam vybrané věty, zamyslí se nad strýčkovým uvažováním. Dále představují vlastní plány do budoucna, plány svých známých a jejich případný úspěch či neúspěch. Následně vytvoří seznam povolání, která znají. Nakonec vytvoří tabulku, do které zaznamenají, jakým způsobem by chtěli pracovat, co to obnáší a jaká profese tomu odpovídá.

- Anne Philipe, *Spirale*, 1976, (414); angažovaná lyrika

Studenti představí hlavní myšlenku básně. Poté vyhledávají, jaké země se řadí k nejchudším na světě. Báseň čtou nahlas, soustředí se na výslovnost a intonaci. Překládají do češtiny matematické úkony, čtou zlomky a rovnice.

- Patrick Mondiano, *Livret de famille*, 1977, (529); rodinné večery za okupace

Nejdříve studenti text žánrově zařazují, určují vypravěče, téma úryvku, popisované období, následky zkoumání fotografie, charakterizují atmosféru Paříže za okupace. Text rozdělí na pasáže odehrávající se v minulosti a v současnosti. Rozhodnou, které informace jsou vymyšlené a které pravdivé. Poté rozdělí slovesa podle slovesného času a způsobu. Následně diskutují o životě svých prarodičů za světové války. Nakonec popíší osobu, o které téměř nic neví, zbytek informací potřebných k úplnému popisu si vymyslí.

- Jean Tardieu, *Le Professeur Fræppel*, 1978, (452); „matematické úlohy“

Studenti vysvětlují, v čem spočívá humorná stránka díla.

- Marguerite Duras, *L'Amant*, 1984, (912); hlavní hrdinka se svěruje milenci se svým trápením

Studenti se dělí o své první dojmy z četby. Poté text porovnávají s hudební skladbou. Následně vymezují místo a čas děje, popisují matku hlavní hrdinky, diskutují o vztahu mezi milenci. Nakonec je jim doporučeno přečíst si poslední autorčino dílo.

- Jean-Marie Gustave Le Clézio, *Le chercheur d'or*, 1985, (1276); popis přírodní katastrofy

Studenti uvádí téma povídky, vypravěče a místo děje. Poté vyhledávají lexikální jednotky vztahující se k hluku, ničení, děsu vypravěče. Následně vybírají věty, které jim připadají nejpůsobivější. Text rozdělují na části a vymýšlí k nim patřičné názvy. Na to převypráví příběh. Na mapě najdou ostrov Maurice a ostatním předají všechny znalosti, které o něm mají. Dále se zabývají jednotlivými etapami cyklonu a obdobím, kdy škodí nejvíce. Nakonec napíší podobnou hrůzostrašnou historku, kterou sami zažili.

- Annie Ernaux, *Une femme*, 1987, (572); vztah mezi matkou a dcerou

Úkolem studentů je přeložit vybrané úryvky a svou práci porovnat s prací překladatelky.

5 Typologie cvičení

Jak už bylo uvedeno, čtení umělecké literatury je taktéž nedílnou součástí výuky cizích jazyků. A poněvadž analýza vybraných učebnic dokázala, že ve většině případů bylo s literárním textem dále pracováno, zabývala jsem se i otázkou, jaká doprovodná cvičení autoři učebnic použili a jaké kompetence tak mohl student dále rozvíjet.

5.1 Cvičení rozvíjející komunikativní kompetence studenta

Čtení v cizím jazyce představuje jednu ze základních složek komunikativní kompetence. Po studentovi se chce, aby určitý text nejen přečetl, ale taktéž v něm dokázal najít požadované informace a následně je použil, dále zpracoval.

Student tak na základě zadaných instrukcí využívá různé strategie čtení. Jelikož se ale může stát, že dojde k mylné interpretaci textu z důvodu všelijakých neznalostí, je vhodné připravit cvičení takovým způsobem, aby byly potenciální překážky včas odstraněny.

Proto jsem se rozhodla, že budu aktivity uvedené v učebnicích klasifikovat tak, jak je ve svých pracích člení Radko Purm a Hana Kylvoušková, na: cvičení přípravná (průpravná), cvičení související s vlastní četbou a potextová cvičení. Budu se tedy zabývat otázkou, nakolik a jakým způsobem je umělecký text v analyzovaných učebnicích využíván právě z tohoto hlediska.

5.1.1 Přípravná (průpravná) cvičení

Podle Purma se v těchto cvičeních věnujeme technice čtení, kdy si žák uvědomuje současně grafickou podobu a zvukovou realizaci hlásek. Následně je v této fázi nutno porozumět užitému jazykovému materiálu, k čemuž slouží gramatická a lexikální cvičení. Je to taktéž vhodná doba pro trénink odhadu významové stránky lexikální jednotky, buď pomocí kontextu či práce se slovníkem. Student se má již na počátku svého jazykového vzdělávání naučit využít globální význam textu a ne „lopotit se“ s každou lexikální jednotkou zvlášť.

Na učiteli je, aby studenty seznámil s textovým a situačním kontextem uměleckého díla, navodil patřičnou motivaci k jeho přečtení a zároveň minimalizoval možné překážky interpretace, zejména v lexikální práci s textem, tzn. vybral z textu ta slova, která jsou pro žáky neznámá a na nich s nimi procvičoval jejich zdokonalování se v odhadu významu nových slov, popř. zefektivnil jejich práci se slovníkem.⁵⁸

Kyloušková uvádí, že nezbytnou součástí přípravy na čtení je vytvoření kladného emocionálního prostředí, ve kterém by se student cítil se svou četbou dobře a kde by nebyl svazován typicky školním prostředím či omezeným prostorem školní lavice, čímž by mu i povinná školní četba navodila představu čtení si pro radost. I tato autorka zdůrazňuje potřebu pomoci při prvotních obtížích studenta tváří v tvář uměleckému dílu. Navrhuje nejprve jeho seznámení s autorem a prostředím textu, což mu umožní vytvářet nezbytné hypotézy o příběhu, které v průběhu četby potvrzují či vylučují. Dále se zabývá postupy práce s neznámou slovní zásobou a to zejména u slov klíčových i slov z oblasti lingvostylistiky, kdy se studenti snaží přijít na význam frazeologizmů, moderních obrátů, jejichž užití je vymezeno dobou, či specifických pojmenování, které jsou typické právě pro danou společnost. Nakonec se věnuje práci s paratextovými odkazy, doporučuje profesorům, aby do své přípravy zařadili úkoly, na něž najdou studenti odpovědi v obsahu, v předmluvě, ve věnování i na přebalu knihy, atd.⁵⁹

5.1.2 Cvičení související s vlastní četbou

Podle Purma v této etapě student využívá různé techniky vyhledávání informací v textu. Aby mohl pro zvládnutí úkolu správně využít své kompetence, musí být i zadání aktivity jasně zformulované. Čtení představuje pro Purma cíl i prostředek splnění komunikativního cíle ve vyučování. Čtením nejenže si student osvojuje gramatická, lexikální a ortografická pravidla cizího jazyka, ale zároveň jeho prostřednictvím vytváří své vyjadřovací dovednosti. Čtení přispívá i ke zvládnutí poslechových cvičení a písemného projevu, formuje studentovo chápání členění textu.

Radko Purm vymezuje následující typy čtení:

- orientační čtení: student se zaměřuje pouze na 10 – 15 % obsažené informace, v textu hledá, letným pohledem, hlavní téma. S tímto čtením úzce souvisí čtení

⁵⁸ PURM, R. *Formování komunikativní kompetence ve čtení cizojazyčných textů*, s. 252-258

⁵⁹ KYLOUŠKOVÁ, H. *Jak využít literární text ve výuce cizích jazyků*, s. 41-42

vyhledávací. Student ví, že daná informace je v textu obsažena, a hledá ji co nejrychleji. Vyhledává např. věk hlavní postavy, údaje o rozloze atd.

- informativní čtení: instrukce k textu vyžadují globální pochopení jeho hlavní myšlenky, student pracuje se 75 % obsahu. Na základě zběžné četby uvádí např. hlavní fakta, odpovídá na otázky k obsahu textu atd.
- studijní čtení je pro žáka nejnáročnější. Student musí porozumět textu se všemi jeho podrobnostmi, pracuje s celým obsahem, žádná informace nesmí být vynechána. Jedná se o pomalé, podrobné čtení, student se mnohdy v textu vrací zpět, aby lépe porozuměl obsahu, je mnohdy čtení doplněno o práci se slovníkem. Student vytváří osnovy, vysvětluje jevy, zdůvodňuje vlastní názor aj.

Purm ovšem zdůrazňuje, že student nabývá těchto čtecích strategií až zhruba kolem třetího roku studia daného jazyka. Před jejich získáním, a to už v počátcích vzdělávacího procesu, v podstatě hned poté, co se naučí číst v cizím jazyce, mají být studenti vedeni zejména k dosažení dovednosti tichého čtení textu s pochopením. S textem pracují na základě syntetické metody, vyhledávají základní otázky obsažené v textu, snaží se pochopit obecný význam bez využití překladu.

Tuto dovednost student trénuje paralelně s nácvikem hlasitého čtení, se kterým souvisí analytická práce s textem. Studenti text překládají do mateřského jazyka, přičemž je pokládán důraz na souběžně probíhající procvičování již osvojených gramatických poznatků či lexikální zásoby. Analytická práce s textem vyžaduje úplné pochopení textu. Předchází práci syntaktické, je předpokladem jejího úspěchu.

Pro kontrolu využití správné strategie a porozumění textu zmiňuje autor např. tyto aktivity.

Jedná se o kontrolu porozumění textu pomocí otázek typu kde? kdo? co? kdy? jak? proč?, nebo otázky zjišťovací vyžadující odpověď ano – ne. Další variantou možné kontroly jsou požadované písemné či ústní odpovědi na obsah textu. Studenti vymýšlí vlastní nejuvstíženější název nebo ho vybírají z nabídnutých variant, potvrzují informace vyhledáváním jim odpovídající části textu, řadí předložené informace logicky či chronologicky, sestavují osnovy, atd.⁶⁰

Taktéž Kylvoušková uvádí, že při vlastním čtení studenti využívají svých čtecích strategií takovým způsobem, aby zadaný úkol náležitě splnili. Z hlediska komunikativně

---

⁶⁰ PURM, R. *Formování komunikativní kompetence ve čtení cizojazyčných textů*, s. 252-258

praktického vyzdvihuje autorka dva základní typy čtení, a to čtení informační a vyhledávací. Na jejich základě rozděluje vlastní čtení textu na dvě fáze:

- první (informační) čtení: studenti se soustředí na celkové pochopení textu a dále se nezabývají nedůležitými detaily. Četba je rychlá, vyžaduje po studentech shromáždění základních informací. Učitelé kontrolují pochopení obsahu úkoly typu: převyprávění příběhu, pokládáním otázek týkajících se hlavních postav, místa a času děje atd.

Je to velice důležitá fáze vlastní práce s textem, neboť na jejím základě budou prováděna následující cvičení.

- druhé čtení je oproti prvnímu, pouze zběžnému přelétnutí textu, o dost pozornější. Studenti by měli být vedeni při plnění zadaných úkolů k používání nové slovní zásoby, kterou získali během práce v průpravných cvičeních. V této fázi student doplňuje vynechané části textu, vybírá správnou odpověď, vymýšlí vhodný název kapitoly, sestavuje osnovu, analyzuje rozhovory postav a jejich dopad na další vyprávění, klade otázky týkající se textu svým spolužákům atd.

Pro snazší výběr čtenářovy strategie Kyloušková zdůrazňuje použít vhodné formulované zadání aktivity. Jen tak je student nasměrován ke správnému čtení a následně mu takováto formulace usnadňuje i pochopení obsahu textu.

Kyloušková taktéž doporučuje, aby učitel poté, co žáci naleznou potřebné informace, ponechal prostor diskuzi o shromážděných faktech. Studenti mohou například komentovat způsob pojmenovávání hlavních postav, představovat hypotézy, které si vytvořili o postavě na základě jejího popisu, přemýšlet o významu dialogů. Taktéž uplatňují své znalosti z hodin české literatury, když text zkoumají z hlediska jeho struktury.⁶¹

Oba autoři se shodují v důležitosti správně zadaného úkolu. Purm se soustředí na typologii čtení podle užitých čtecích strategií. Pro ty využívá jak hledisko komunikativní, tak lingvodidaktické. Kyloušková rozdělila aktivity do dvou fází, které jsou taktéž vymezeny na základě výše zmíněných čtecích strategiích zaměřených pouze na komunikativní hledisko při výuce cizím jazykům.

---

⁶¹ KYLOUŠKOVÁ, H. *Jak využít literární text ve výuce cizích jazyků*, s. 42-45

5.1.3 Potextová cvičení

Podle Purma fáze potextových cvičení, které využívají text k jeho dalšímu zpracování, plynule navazuje na fázi předcházející, spojenou s kontrolou porozumění obsahu. Tato cvičení se zaměřují především na rozvoj ústních a písemných dovedností. Úkolem učitele je podpořit ve studentovi jeho tvůrčí schopnosti takovým způsobem, aby se co nejvíce přiblížily komunikativnímu záměru výuky a student jich byl navíc schopen použít i v praktickém užívání cizího jazyka v reálných situacích.

Kyloušková tuto fázi pojmenovává jako interpretaci přečteného díla. Student se na základě svého estetického prožitku, jazykových a kulturních znalostí dostává tzv. za text, přiřazuje mu celkový smysl a z něj získaným poznatkům vytváří místo ve svém vlastním hodnotovém vnímání.

Oba autoři uvádí podobné či stejné potextové aktivity, které studentům dávají možnost vlastního vyjadřování a kreativity, které ho staví do role aktivního mluvčího. Studenti v této fázi hodnotí situaci a zaujímají vlastní stanoviska, vyjadřují svůj souhlas či nesouhlas s jednáním hlavního hrdiny, čímž se mohou identifikovat s hlavní postavou či jasně odsoudit její postupy, diskutují v širší míře na dané téma, dramatizují probraný text, vymýšlí možné pokračování příběhu, vytváří výpisky atd.

Ve své publikaci Kyloušková navíc nabízí řadu zajímavých potextových aktivit. Studenti např. rekonstruují text na základě seznamu, který obsahuje slova vyskytující se v příběhu. V dalším cvičení se učí rozlišovat funkci slovesného času ve vyprávění. Hledají a následně spojují 2 úryvky téhož díla. Dalším poutavým úkolem může být cenzurování předloženého textu a jeho následné znovubrozování. Podobných cvičení autorka uvádí více.⁶²

5.2 Vlastní typologie cvičení

Kyloušková pro práci s literárním textem preferuje využívání integrálního uměleckého textu. Mnozí odborníci se netají myšlenkou, že vytrhneme-li dílo z jeho kontextu, vzniká tím práce nová, odlišná od verze úplné.

Bohužel hodinové dotace cizojazyčného vyučování ve většině českých škol, především ve školách s odborným zaměřením, obvykle nedovolují zařadit do osnov

---

⁶² KYLOUŠKOVÁ, H. *Jak využít literární text ve výuce cizích jazyků*, s. 45

četbu a s ní související rozbor celého literárního díla, i když se jedná o dílo rozsahově kratší.

Tomuto jsou, podle mého názoru, přizpůsobené i učebnice cizích jazyků. Mnohé z nich literární dílo do výuky zařazují, ale jedná-li se o texty prozaické či dramatické, jsou otištěny pouze v neúplném rozsahu.

Na základě pozorovaných doprovodných aktivit jsem vytvořila vlastní typologii cvičení, neboť neexistuje mnoho českých odborných prací, které by se touto problematikou podrobněji zabývaly.

Podle převažující formy projevu by se všechny aktivity daly rozdělit na:

- mluvená cvičení
- písemná cvičení

Nevylučuje se ovšem případ, kdy psané cvičení bude následně čteno či naopak a spojí se tak obě rozdělení v rámci jedné aktivity. K tomuto případu navíc v praxi dochází velice často a student tak najednou rozvíjí obě kompetence.

V rámci těchto dvou skupin lze podle nejdůležitější složky vytvářející zadání vyčlenit další podskupiny:

- analytická cvičení: studenti dílo žánrově zařazují, sledují výstavbu díla, rytmus básní, zabývají se tezemi autora, rozebírají chování postav, prostředí, ve kterém se postavy ocitají, důsledky jejich jednání, vysvětlují název díla
- doplňovací cvičení: úkolem studentů je doplnit text s mezerami, vyplnit chybějící údaje v tabulce
- doporučená četba
- encyklopedická cvičení: studenti zjišťují veškeré informace o autorovi, díle, spojují názvy děl s odpovídajícími autory, doplňují životopisy autorů, opravují chybné tituly aj.
- fonetická cvičení: studenti čtou a soustředí se přitom na správnou výslovnost, uvědomují si psanou podobu s její zvukovou realizací
- gramatická cvičení: studenti rozlišují užití slovesných časů, odůvodňují jejich užití, doplňují správné gramatické jevy, atd.
- inscenační cvičení: studenti se vžívají do různých rolí, realizují divadelní představení, recitují básně před třídou
- komparativní: studenti porovnávají jednotlivá díla, překlady, svoji práci

- kreativní cvičení: studenti mají za úkol vymyslet konec příběhu, změnit jeho zápletku, napsat vlastní báseň či napodobit autora, přijít na výstižný název, vytvořit osnovu, vymýšlí dekor či scénář filmu na základě ukázky, písemně zpracovávají vlastní podobné zážitky či sepisují a hodnotí příběh. Jejich úkolem není pouze reprodukovat jednotlivé události, ale vytváří něco osobitého, zapojují do činnosti fantazii.
- lexikální a sémantická cvičení: studenti vyhledávají odpovídající výrazy, objasňují významy lexikálních jednotek, vytváří seznam slovní zásoby stejného lexikálního pole, zabývají se synonymy, antonymy, pracují s frazeologizmy, mluvenou a psanou podobou jazyka, spojují výrazy z různých sloupců atd.
- poslechová cvičení: studenti poslouchají zvukový záznam, dělají si poznámky
- reprodukční cvičení: studenti převedou obsah ukázky, vytvoří portrét postavy podle její charakteristiky, odpovídají na otázky týkající se obsahu textu, vybírají správné odpovědi, chronologicky seřazují jednotlivé údaje, zaznamenávají posloupnost jednotlivých etap, přiřazují obrázky k vhodným odstavcům, učí se básně nazpaměť, překládají texty do mateřského jazyka
- řečnická cvičení: studenti diskutují na dané téma, vyjadřují svůj vlastní názor, své dojmy z četby, pokládají si navzájem otázky k textu, porovnávají interkulturní jevy, hodnotí chování hlavních postav, atd.

Ta cvičení, která se budou vyskytovat v učebnicích zřídka, budou v grafu zobrazena pod pojmem různá cvičení.

6 Srovnání učebnic

Výsledkem analýzy učebnic budou informace o rozsahu a počtu ukázek a povaze uměleckého textu v rámci kompletní čtyřdílné sady a jeho další využití ve výuce. Při srovnání jednotlivých publikací se zaměřím nejdříve na všech pět sad francouzských učebnic, poté na dvě sady učebnic českých. Francouzské učebnice budou navíc srovnávány na základě několika hledisek. Budou porovnávány učebnice vydané ve stejném časovém rozmezí i učebnice stejného nakladatelství. Každé sadě budou odpovídat grafy zobrazující rozsah uměleckého textu, v počtu slov i v počtu ukázek, tabulky s informacemi o povaze uměleckého textu a o frekvenci doprovodných cvičení podle mnou vytvořené typologie.

6.1 *Le Nouveau Sans Frontières, Panorama, Café crème*

Tyto učebnice jsou nejstarší z korpusu analyzovaných publikací. *Le Nouveau Sans Frontières* a *Panorama* vyšly v nakladatelství CLE International, *Café Crème* je dílem nakladatelství Hachette FLE.

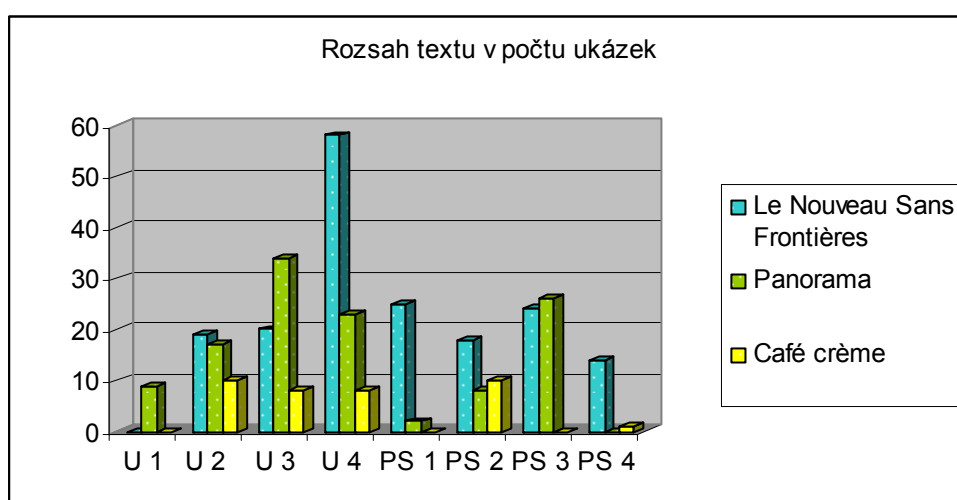
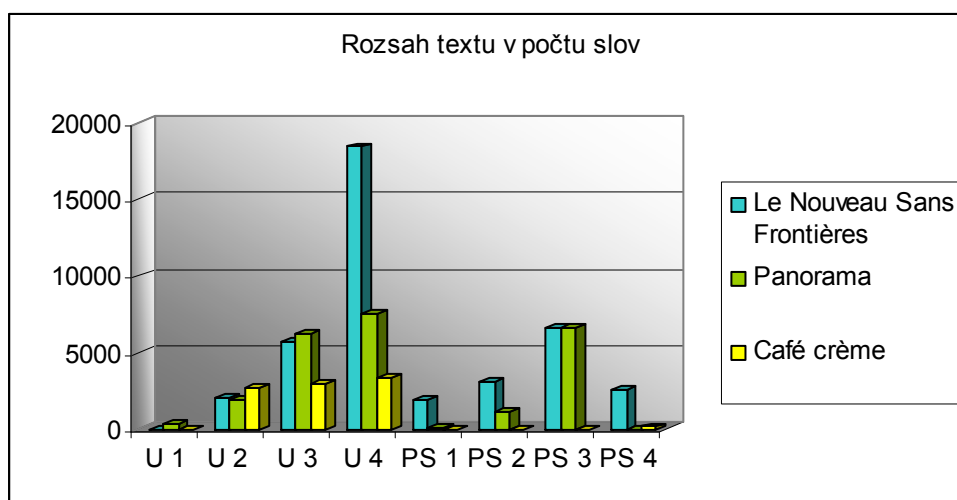
1, rozsah uměleckého textu⁶³

V největším rozsahu jsou umělecké texty zařazeny v učebnicích *Le Nouveau Sans Frontières* (40 449/178), následuje *Panorama* (23 923/109) a nejmenší rozsah mají texty, které se vyskytují v sadě *Café crème* (9 069/27).

---

⁶³ údaje v závorkách odpovídají celkovému počtu slov a počtu ukázek ve všech čtyřech úrovních

Autoři *Le Nouveau Sans Frontières* zařadili co do celkového počtu slov nejbohatší sadu ukázek do třetího dílu pracovního sešitu (6 648/24) a do čtvrtého dílu učebnice (18 422/58). Nižší počet slov v ukázkách se vyskytuje v pracovním sešitu prvního dílu (1 926/25), zde však počet úryvků převyšuje o jeden počet ukázek právě ze třetího dílu pracovního sešitu.

V učebnici *Panorama* je na počet slov v souboru uměleckých textů nejbohatší třetí díl pracovního sešitu (6 588/26) a čtvrtý díl učebnice (7 570/23). S počtem ukázek se ale čtvrtý díl neřadí na první pozici. Nejvíce se jich vyskytuje ve třetím díle učebnice (34). Naopak třetí díl pracovního sešitu zůstává i v tomto případě první.

V učebnici *Café crème* jsou na tom nejlépe co do souhrnného počtu slov shodně čtvrtý díl učebnice (3 334/8) i pracovního sešitu (149). Největší počet ukázek se však soustředí nejen do druhého dílu učebnice (10), ale i do druhého dílu pracovního sešitu (10).

2, povaha uměleckého textu

Ve všech třech sadách lze pozorovat vývoj od jednodušších básní v prvních dílech po delší, zejména prozaické texty, které jsou doplňovány úryvky z divadelních her. Nejvíce je zastoupen žánr prozaický, který je zařazován opakovaně ve větší míře již od druhých dílů. Výjimku tvoří učebnice *Panorama*, v jejímž druhém díle učebnice i pracovního sešitu převažuje básnická tvorba.

Le Nouveau Sans Frontières (A), Panorama (B), Café crème (C)										
učebnice	žánr	počet ukázek			pracovní sešit	žánr	počet ukázek			počet celkem A/B/C
		A	B	C			A	B	C	
U 1	poezie	0	7	0	PS 1	poezie	16	2	0	poezie 51/35/2
	próza	0	0	0		próza	9	0	0	
	drama	0	0	0		drama	0	0	0	
U 2	poezie	11	10	0	PS 2	poezie	4	3	0	próza 101/66/17
	próza	7	3	4		próza	12	5	0	
	drama	1	4	6		drama	2	0	0	
U 3	poezie	5	8	2	PS 3	poezie	3	5	0	drama 26/8/8
	próza	10	21	5		próza	19	18	0	
	drama	5	5	1		drama	2	13	0	
U 4	poezie	9	0	0	PS 4	poezie	3	0	0	
	próza	35	19	7		próza	9	0	1	
	drama	14	4	1		drama	2	0	0	

3, využití textů

Všechny tři sady učebnic mají při práci s uměleckým textem nejsilnější zastoupení v reprodukčních cvičeních tj. těch, pomocí kterých učitel kontroluje žákovo porozumění textu. *Le Nouveau Sans Frontières* se liší od ostatních dvou sad v počtu aktivit na druhém místě, neboť ve větší míře zařazuje cvičení analytická⁶⁴. Na třetí příčce jsou cvičení kreativní. V učebnicích *Panorama* následují na druhém místě cvičení kreativní, na třetím místě cvičení řečnická. V sadě *Café crème* to jsou na druhé příčce taktéž cvičení kreativní, na třetí místo se však řadí cvičení lexikální.

Třetí díl pracovního sešitu učebnice *Panorama* se v počtu slov (6 588/26) téměř vyrovnal hodnotě slov ve třetím díle pracovního sešitu učebnice *Le Nouveau Sans Frontières* (6 648/24). Převyšuje ho nejen v počtu ukázek, ale i v počtu doprovodných aktivit. To je dáno zejména tím, že třetí díl pracovního sešitu věnuje na konci každé lekce značný prostor práci s literárními ukázkami. Poslední úryvek v obou pracovních

⁶⁴ ve 4. díle učebnice jsou cvičení zaměřena na rozbor literárního díla tak, jak jej známe z hodin literární výchovy

sešitech pochází ze stejného díla a pojednává o tomtéž. Ale v učebnici *Le Nouveau Sans Frontières* nejsou, na rozdíl od učebnice *Panorama*, doporučena žádná doplňující cvičení.

Druhý díl učebnice *Café crème* pracuje pouze s dvěma literárními ukázkami, ovšem v mnohem větším rozsahu a autoři tak poskytli studentovi možnost vytvořit si o díle ucelenější představu.

Le Nouveau Sans Frontières (A), Panorama (B), Café crème (C)												
učebnice	cvičení	počet cvičení			počet celkem			počet cvičení			cvičení	pracovní sešit
		A	B	C	A	B	C	A	B	C		
U 1	analytická	0	1	0	90	35	6	5	0	0	analytická	PS 1
	kreativní	0	5	0	80	79	21	5	2	0	kreativní	
	lexikální a sémantická	0	2	0	44	25	13	5	0	0	lexikální a sémantická	
	reprodukční	0	0	0	119	82	46	0	1	0	reprodukční	
	řečnická	0	1	0	51	40	10	0	0	0	řečnická	
	různá	0	1	0	65	54	28	3	1	0	různá	
U 2	analytická	8	2	0				1	1	0	analytická	PS 2
	kreativní	6	16	12				2	5	0	kreativní	
	lexikální a sémantická	5	2	0				3	0	0	lexikální a sémantická	
	reprodukční	9	9	27				11	2	0	reprodukční	
	řečnická	6	3	3				7	1	0	řečnická	
	různá	2	11	12				1	5	0	různá	
U 3	analytická	8	5	3				6	16	0	analytická	PS 3
	kreativní	7	14	3				12	23	0	kreativní	
	lexikální a sémantická	3	2	6				3	13	0	lexikální a sémantická	
	reprodukční	13	23	11				12	36	0	reprodukční	
	řečnická	10	17	4				6	6	0	řečnická	
	různá	3	18	4				4	8	0	různá	
U 4	analytická	58	10	3				4	0	0	analytická	PS 4
	kreativní	47	14	6				1	0	0	kreativní	
	lexikální a sémantická	23	6	7				2	0	0	lexikální a sémantická	
	reprodukční	69	11	8				5	0	0	reprodukční	
	řečnická	20	12	3				2	0	0	řečnická	
	různá	43	10	3				7	0	1	různá	

legenda: zelená čísla: označují nejvyšší počet cvičení v rámci čtyřdílné sady

oranžová čísla: označují druhý nejvyšší počet doprovodných cvičení v rámci čtyřdílné sady

červená čísla: označují třetí nejvyšší počet doprovodných cvičení v rámci čtyřdílné sady⁶⁵

⁶⁵ různá cvičení se nepočítají mezi tři nejvyšší hodnoty, neboť skupinu tvoří několik kategorií cvičení

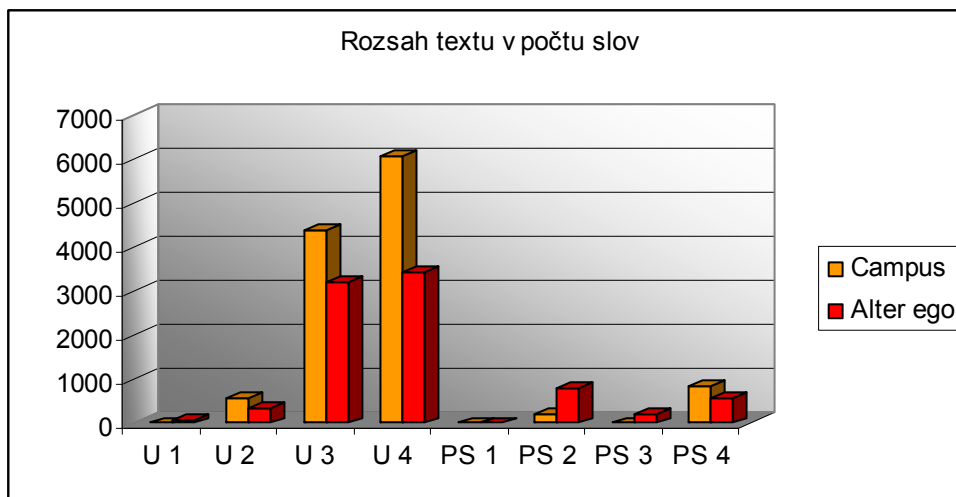
6.2 Campus, Alter Ego

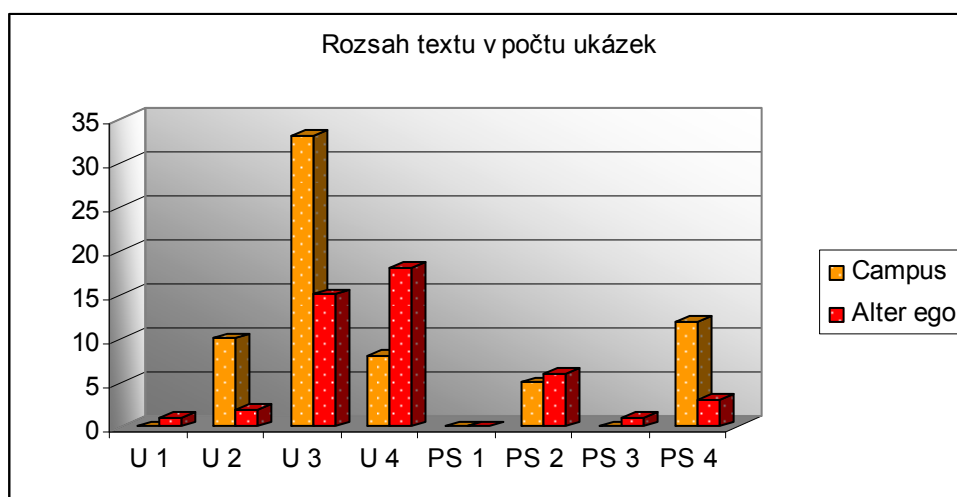
Obě učebnice vyšly v prvním desetiletí 21. století. Campus v nakladatelství CLE International, Alter Ego v nakladatelství Hachette FLE.

1, rozsah uměleckého textu

Učebnice *Campus* (12 030/68) téměř o třetinu převyšují rozsah uměleckých textů v učebnici *Alter Ego* (8 555/45). Největšího počtu slov v sadě učebnic *Campus* dosahuje soubor textů ve čtvrtém díle učebnice (6074/8) i pracovního sešitu (834/12). Nejvíce ukázek je ale taktéž zařazeno do učebnice nižší jazykové úrovně a to do třetího dílu (33). Pouze čtvrtý díl pracovního sešitu si ponechává prvenství jak v počtu slov, tak v počtu ukázek.

V učebnicích *Alter Ego* je celkový počet slov nejvyšší ve čtvrtém díle učebnice (3 187/18) a z pracovních sešitů se jich nejvíce vyskytuje v díle druhém (787/6). Čtvrtému dílu učebnice i druhému dílu pracovního sešitu odpovídá i nejvíce uvedených ukázek.

2, povaha uměleckého textu

V těchto učebnicích jsou literární texty ztelněji zařazovány až ve druhém díle. Tam již převládají texty prozaické nad texty poetickými. V učebnicích *Campus* je nejméně zastoupen žánr dramatický, v sadě *Alter Ego* je v menšině poezie.

Campus (A), Alter Ego (B)								
učebnice	žánr	počet ukázek		pracovní sešit	žánr	počet ukázek		počet celkem A/B
		A	B			A	B	
U 1	poezie	0	1	PS 1	poezie	0	0	poezie 16/6
	próza	0	0		próza	0	0	
	drama	0	0		drama	0	0	
U 2	poezie	4	0	PS 2	poezie	1	2	próza 47/31
	próza	6	2		próza	4	3	
	drama	0	0		drama	0	1	
U 3	poezie	9	2	PS 3	poezie	0	0	drama 5/8
	próza	22	8		próza	0	1	
	drama	2	6		drama	0	0	
U 4	poezie	1	0	PS 4	poezie	1	1	
	próza	6	17		próza	9	1	
	drama	1	1		drama	2	1	

3, využití uměleckého textu

Učebnice *Campus* zdůrazňují při práci s uměleckým textem cvičení na rozvoj kreativity studenta. Následují cvičení analytická a nakonec cvičení lexikální. Čtvrtý díl učebnice, kterým vrcholí žákova jazyková příprava, využívá především složitější texty z ekonomické či politické oblasti.

V učebnicích *Alter Ego* převládají cvičení reprodukční nad kreativními a řečnickými. Sada *Alter Ego* se navíc vyznačuje i tím, že velké množství uměleckých textů z třetího dílu učebnice využívá pro seznámení studenta s tématem lekce, k čemuž ve většině analyzovaných učebnic sloužily uměle vytvořené texty. Rozdíl ve využití textů je mezi sadami znatelný zejména v posledních dílech učebnic. Zatímco v učebnici *Alter Ego* cvičení výrazněji stoupají, učebnice *Campus* se vyznačuje opačným trendem.

Campus (A), Alter Ego (B)									
učebnice	cvičení	počet cvičení		počet celkem		počet cvičení		cvičení	pracovní sešit
		A	B	A	B	A	B		
U 1	analytická	0	0	29	15	0	0	analytická	PS 1
	kreativní	0	2	51	20	0	0	kreativní	
	lexikální a sémantická	0	0	23	14	0	0	lexikální a sémantická	
	reprodukční	0	1	22	55	0	0	reprodukční	
	řečnická	0	0	17	18	0	0	řečnická	
	různá	0	0	32	18	0	0	různá	
U 2	analytická	3	1			4	1	analytická	PS 2
	kreativní	6	1			1	1	kreativní	
	lexikální a sémantická	2	0			0	0	lexikální a sémantická	
	reprodukční	0	4			0	1	reprodukční	
	řečnická	0	0			0	0	řečnická	
	různá	3	1			2	2	různá	
U 3	analytická	11	2			0	0	analytická	PS 3
	kreativní	19	8			0	0	kreativní	
	lexikální a sémantická	6	3			4	0	lexikální a sémantická	
	reprodukční	8	23			0	3	reprodukční	
	řečnická	12	7			0	0	řečnická	
	různá	17	6			1	0	různá	
U 4	analytická	7	11			4	0	analytická	PS 4
	kreativní	10	8			15	0	kreativní	
	lexikální a sémantická	5	9			6	2	lexikální a sémantická	
	reprodukční	11	20			3	3	reprodukční	
	řečnická	4	11			1	0	řečnická	
	různá	3	6			6	3	různá	

legenda: zelená čísla: označují nejvyšší počet cvičení v rámci čtyřdílné sady

oranžová čísla: označují druhý nejvyšší počet doprovodných cvičení v rámci čtyřdílné sady

červená čísla: označují třetí nejvyšší počet doprovodných cvičení v rámci čtyřdílné sady

6.3 *Le Nouveau Sans Frontières, Panorama, Campus*

Všechny tyto již zmíněné učebnice vyšly v nakladatelství CLE International. Budou tedy analyzovány proto, aby byl viditelný vývoj využití uměleckého textu v rámci jednoho vydavatelství.

1, rozsah uměleckého textu

Z diachronního hlediska lze u učebnic pozorovat pokles využití uměleckého textu. Nejstarší metoda, *Le Nouveau Sans Frontières*, vyčleňuje uměleckým textům nejvíce prostoru, následuje *Panorama* a poslední je sada učebnic *Campus*.

2, povaha uměleckého textu

Všechny tyto učebnice jsou si podobné ve výběru žánrů uměleckých textů. Nejméně jsou zastoupeny texty dramatické, následují texty poetické a největší oblibě se těší texty prozaické.

3, využití uměleckého textu

V nejčastěji využívaných cvičeních se shodují *Le Nouveau Sans Frontières* a *Panorama* v reprodukčních aktivitách. Všechny tři sady taktéž téměř nastejno využívají cvičení rozvíjející kreativitu žáků.

6.4 *Alter Ego, Café crème*

Účelem tohoto srovnání je taktéž zobrazení vývoje užívání uměleckého textu ve výuce v učebnicích jednoho nakladatelství.

1, rozsah uměleckého textu

U těchto sad lze sledovat pouze nepatrný úbytek v rozsahu literárních ukázek. Starší z učebnic, *Café crème*, jim poskytuje o něco více prostoru než *Alter Ego*. Přesto je větší počet ukázek zařazen právě do této novější učebnice.

2, povaha uměleckého textu

V obou sadách je stejný princip žánrového obsazení. Nejmenší zastoupení mají tentokrát díla poetická, následují díla dramatická a nejvíce ukázek pochází z děl prozaických. Ty jsou uváděny v mnohonásobně vyšším počtu.

3, využití uměleckého textu

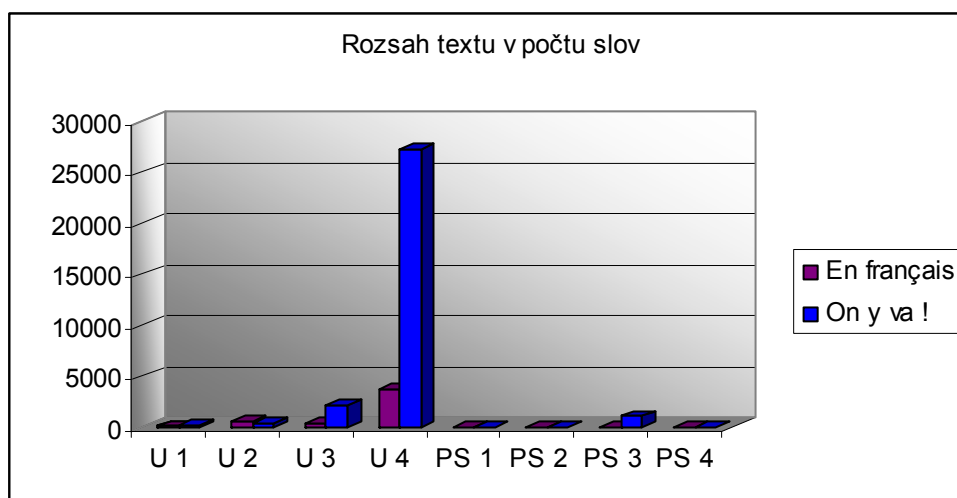
Tyto sady se liší až na třetí příčce doprovodných aktivit. *Café crème* upřednostňuje ve výuce lexikální stránku, *Alter Ego* dává přednost řečnickému projevu. V počtu lexikálních a sémantických cvičení není mezi sadami učebnic téměř žádný rozdíl. K tomu dochází až u cvičení řečnických, jejich počet klesá v učebnici *Café crème* téměř o polovinu.

6.5 *En français, ON Y VA !*

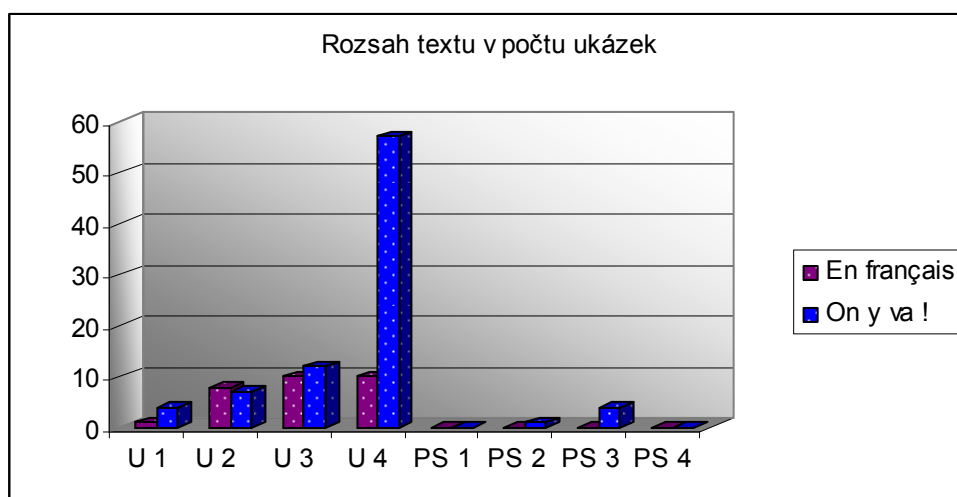
Jedná se o české učebnice vytvořené v 90. letech 20. století těsně po sobě.

1, rozsah uměleckého textu

Mezi učebnicemi je znatelný rozdíl v rozsahu uměleckých textů. Je to způsobeno zejména tím, že učebnice *ON Y VA !* věnuje významnou část čtvrtého dílu pouze práci s literárním textem. Dostává se tak s počtem 31 198 slov před učebnici *En français* (5 298). Rozdíl mezi učebnicemi je znatelný i v pracovních sešitech. V učebnicích *En français* není jediná ukázka v žádném z pracovních sešitů. Učebnice *ON Y VA !* je začleňuje do výuky, sice v menším množství, ale již od druhého dílu.

2, povaha uměleckého textu

Autoři učebnice *En français* zařazovali na stránky učebnic zejména kratší poetická díla. V prvním díle se navíc vyskytují pouze říkadla či uměle vytvořené básně. Umělecký básnický text se objevuje na konci lekce až od druhého dílu, prozaické texty dokonce až od dílu třetího. Taktéž učebnice *ON Y VA !* v prvních třech rocích výuky upřednostňuje básnickou tvorbu. Až teprve ve čtvrtém díle začínají převažovat rozsáhlejší prozaické texty. V obou učebnicích je dramatická tvorba zmíněna velice okrajově.

En français (A), ON Y VA ! (B)								
učebnice	žánr	počet ukázek		pracovní sešit	žánr	počet ukázek		počet celkem A/B
		A	B			A	B	
U 1	poezie	1	4	PS 1	poezie	0	0	poezie 18/31
	próza	0	0		próza	0	0	
	drama	0	0		drama	0	0	
U 2	poezie	8	6	PS 2	poezie	0	1	próza 9/47
	próza	0	0		próza	0	0	
	drama	0	0		drama	0	0	
U 3	poezie	9	8	PS 3	poezie	0	1	drama 2/6
	próza	0	4		próza	0	3	
	drama	0	0		drama	0	0	
U 4	poezie	0	11	PS 4	poezie	0	0	
	próza	9	40		próza	0	0	
	drama	1	6		drama	0	0	

3, využití uměleckého textu

Umělecké texty v sadě učebnic *En français* jsou osamocené, bez doprovodných cvičení. I ve vyšších úrovních nechává autorka učitelé ve využití textu naprostou volnost. Učebnice *ON Y VA !* úryvky aktivitami zpočátku doprovázejí. V prvních vydáních se žáci učí básně nazpaměť, případně je různě obměňují. Tato zadání ovšem v nově vydaných dvou dílech chybí a žáci básně poslouchají na CD. Třetí díl je doplněn o umělecké texty, o kterých si autorka myslí, že mají být součástí výuky, ale práci s nimi považuje za dobrovolnou a texty tak nejsou doplněny, stejně jako v učebnici *En français*, o žádná cvičení. Ve čtvrtém díle *ON Y VA !* jsou nejčastěji využívaná cvičení reprodukční, následují cvičení lexikální a řečnická. Značné jsou i zadání vyžadující

po žácích kreativitu, gramatické znalosti a cvičení podporující v encyklopedických vědomostech. Několikrát jsou studenti vyzýváni k další doporučené četbě českých i francouzských autorů.

En français (A), ON Y VA ! (B)									
učebnice	cvičení	počet cvičení		počet celkem		počet cvičení		cvičení	pracovní sešit
		A	B	A	B	A	B		
U 1	analytická	0	0	0	25	0	0	analytická	PS 1
	kreativní	0	0	0	36	0	0	kreativní	
	lexikální a sémantická	0	0	0	42	0	0	lexikální a sémantická	
	reprodukční	0	4	0	148	0	0	reprodukční	
	řečnická	0	0	0	41	0	0	řečnická	
	různá	0	0	0	96	0	0	různá	
U 2	analytická	0	0			0	0	analytická	PS 2
	kreativní	0	0			0	0	kreativní	
	lexikální a sémantická	0	0			0	0	lexikální a sémantická	
	reprodukční	0	3			0	2	reprodukční	
	řečnická	0	0			0	0	řečnická	
	různá	0	1			0	0	různá	
U 3	analytická	0	0			0	0	analytická	PS 3
	kreativní	0	0			0	0	kreativní	
	lexikální a sémantická	0	0			0	1	lexikální a sémantická	
	reprodukční	0	0			0	8	reprodukční	
	řečnická	0	0			0	1	řečnická	
	různá	0	0			0	7	různá	
U 4	analytická	0	25			0	0	analytická	PS 4
	kreativní	0	36			0	0	kreativní	
	lexikální a sémantická	0	41			0	0	lexikální a sémantická	
	reprodukční	0	131			0	0	reprodukční	
	řečnická	0	40			0	0	řečnická	
	různá	0	88			0	0	různá	

legenda: **zelená čísla:** označují nejvyšší počet cvičení v rámci čtyřdílné sady

oranžová čísla: označují druhý nejvyšší počet doprovodných cvičení v rámci čtyřdílné sady

červená čísla: označují třetí nejvyšší počet doprovodných cvičení v rámci čtyřdílné sady

6.6 Shrnutí

Předchozí srovnání jasně ukázala, že umělecký text měl a stále ještě má v učebnicích francouzštiny své místo.

Na počátku 90. let minulého století byl zařazován do učebnic v hojné míře a to již od prvních dílů. Ke konci století se už ale začíná projevovat tendence let příštích, kdy se většinou autoři uměleckým textům v prvních dílech vyhýbají. Zatímco počet slov v uváděných ukázkách narůstal spolu s úrovní jazykových znalostí studenta, což je

jistě dáno požadavkem porozumění delším textům, počet ukázek dosahoval vrcholu ve druhém či třetím díle. Tiché čtení a porozumění delšímu textu se ve čtvrtých dílech cvičí na jiné než umělecké literatuře.

Situace se v prvním desetiletí 21. století projevuje obdobně. Rozsah uměleckých textů klesá jak v počtu slov, tak v počtu ukázek. Zatímco učebnice *Campus* navazuje na předcházející tendence tj. nezařazování uměleckých textů do prvních dílů a menší výskyt ukázek v díle čtvrtém, učebnice *Alter ego*, která vychází v letech 2006 – 2010, se uspořádáním uměleckých textů podobá nejstarší učebnici z korpusu *Le Nouveau Sans Frontières*. Umělecký text sice používá v mnohonásobně nižším rozsahu, ale uvádí jej již v prvním díle učebnice a počet ukázek stále narůstá.

Nejčastěji využívaná doprovodná cvičení jsou po celých dvacet let stejná. Po studentech se nejvíce žádá reprodukce obsahu, čímž si učitel nejlépe zkontroluje, zda žák textu porozuměl či nikoli. Od poloviny 90. let ale lze pozorovat i nárůst cvičení kreativních. Toto poznání dokazuje, jak se odráží modernizace jazykového vyučování, která si žádá aktivní zapojování studentů ve výuce, do tvorby učebnic.

Z typologie cvičení od R. Purma a H. Kylvouškové sice převládají vlastní čtecí cvičení, což odpovídá předchozímu tvrzení o nejčastěji využívaných doprovodných cvičeních reprodukčních, ale tuto typologii jsem se nakonec rozhodla nezařadit do grafického znázornění. Zejména proto, že ve většině případů neodpovídá práci s textem tak, jak ji autoři představují. V učebnicích totiž není jasně znatelný vývoj od cvičení předtextových přes vlastní čtecí až po potextové aktivity. Mnohdy se nahodile střídají a předtextová práce s textem chybí, dalo by se říci, úplně.

Práce s českými učebnicemi ukázala, dovoluji si říci, pro Čechy klasické perfekcionista pojetí výuky. Učebnice jsou sice stavěny na modelu komunikativního přístupu k výuce francouzštiny a nechávají se ovlivnit moderními trendy, i když ty se do našeho prostředí dostávají se značným zpožděním, stále ale zdůrazňují mechanické učení opakováním stejných struktur. Taktéž jako jedině studentům předávají ve větší míře encyklopedické znalosti nejen o životě a díle autora, ale učebnice *ON Y VA !* i z oblasti mezipředmětových vztahů.

V korpusu je nejvíce zastoupen žánr prozaický. K nejoblíbenějším autorům patří Honoré de Balzac (14)⁶⁶, Georges Perec (11) a o třetí místo se dělí Albert Camus, Marcel Pagnol, Marcel Proust a Jules Romains (9). Z básníků jsou nejčastěji citováni

---

⁶⁶ číslo v závorce uvádí, kolikrát byl autor v korpusu analyzovaných učebnic zmíněn

Jacques Prévert (19), Paul Eluard (11) a Guillaume Apollinaire (10). Nejméně je zastoupena tvorba dramatická. Z dramatiků byli nejčastěji zastoupeni Eugène Ionesco, Molière a Jean Tardieu (7)⁶⁷.

V učebnicích francouzštiny se nejvíce objevují jména autorů tvořících ve dvacátém století. Autoři učebnic ale nezapomínají ani na významné spisovatele století devatenáctého, a tak se studenti opakovaně setkávají s nejvýznamnějšími díly francouzského romantizmu a realizmu. Stejně tak nebyla opomenuta důležitá tvorba klasicizmu či osvícenství. Do novějších učebnic se také začínají výrazněji zařazovat afričtí autoři. Tento krok dokazuje snahu autorů začlenit literární tvorbu z bývalých francouzských kolonií do učebnic. I toto může být možnost, jak se vyrovnat se sociálními problémy ve francouzské společnosti.

---

⁶⁷ stejný počet úryvků u každého autora

Závěr

Diplomovou práci jsem psala za účelem vytvoření určitého přehledu o výskytu uměleckého textu v učebnicích francouzštiny jako cizího jazyka a jeho následné využití ve výuce. Zabývala jsem se hlediskem kvantity i kvality uměleckého textu, vlivem datace a provenience na umístění textu v učebnicích. Důležitá byla i otázka, zda je umělecký text pouhým doplňkem či zda ho lze považovat za plnohodnotnou součást výuky cizím jazykům. Do celého přehledu jsem zařadila jak učebnice původem francouzské, tak učebnice české.

Zvolení čtyřdílných učebnic se zdálo nejvhodnější pro vytvoření korpusu. Pokrývají totiž téměř ve stejné míře rozsah studentových jazykových znalostí. Navíc se u nich očekává větší šíře poskytnutého materiálu vhodného pro analýzu. Vybrané učebnice zastupují tvorbu různých nakladatelství a liší se i datací. Z francouzských učebnic tedy byly zvoleny publikace z nakladatelství Hachette FLE a to: *Alter ego*, *Café crème* a z nakladatelství CLE International korpus doplňují učebnice *Le Nouveau Sans Frontières*, *Panorama* a *Campus*. Česká didaktická tvorba je zastoupena učebnicemi *En Français*, na jejichž vytvoření se podílela nakladatelství SPN, Fraus, Hachette FLE a učebnicemi *On y va !* pocházejících z nakladatelství Leda.

Nejdříve byly analyzovány učebnice *Le Nouveau Sans Frontières*, *Panorama* a *Café crème*, které zobrazují francouzskou didaktickou tradici 90. let 20. století. Vydání prvních dvou dílů učebnice *Le Nouveau Sans Frontières* sice spadá do konce let 80., přesto byly do analýzy zapojeny, už i z toho důvodu, že je nakladatelství CLE International považuje za klasická díla pocházející z jejich dílen. Jak *Le Nouveau Sans Frontières* tak *Panorama* se v menší či větší míře dočkaly nových reedic. Pro tuto práci však byla použita původní vydání.

Dále jsem se zaměřila na učebnice novější, vydané na počátku nového století. Tady byly porovnávány francouzské učebnice *Campus* a *Alter ego*, každá sada pocházející z jiného, výše zmíněného, nakladatelství.

Třetí a čtvrtá série komparace byla zaměřena taktéž na francouzské učebnice. Tentokrát však bylo kritériem pro srovnávání zvoleno hledisko domovského nakladatelství jednotlivých učebnicových sad. Z nakladatelství CLE International byly porovnávány učebnice *Le Nouveau Sans Frontières*, *Panorama* a *Campus*. Zástupci nakladatelství Hachette FLE jsou učebnice *Alter ego* a *Café crème*.

A nakonec přišly na řadu učebnice české. Byly vybrány ty učebnice, které měly nebo mají nejsilnější zastoupení v českém školství. Starší a dnes již méně využívaná učebnice *En français* není aktuálně na českém trhu dostupná ve všech čtyřech úrovních. Čtvrtý díl této učebnice nahrazuje učebnice Extra ! 3 či Forum 2. I přesto byl čtvrtý díl zařazen do prováděné analýzy.

Dalšího zástupce na poli českých učebnic představuje soubor *On y va !* I tyto učebnice už byly reeditovány. V této práci byla analyzována obě vydání, starší i to novější, i když v rámci společné kapitoly.

Žádné další české učebnice nebyly do korpusu zařazeny. Stalo se tak především proto, že nesplňují požadavek počtu čtyř dílů.

Z celkového srovnání vyplývají následující závěry.

Zaměříme-li se na dataci jednotlivých učebnic, lze sledovat v 90. letech 20. století, v nakladatelství CLE International, dosti výrazný pokles výskytu uměleckého textu, jak v počtu slov, tak v počtu ukázek. Tento klesající trend potvrzuje taktéž učebnice *Café crème* vydaná na konci 90. let 20. století v nakladatelství Hachette FLE.

Opačnou tendenci mají učebnice české. *En français*, která se časově řadí mezi učebnice *Le Nouveau Sans Frontières* a *Panorama*, tedy učebnice s klesajícím, přesto dosti vysokým počtem uměleckých textů, je co do počtu slov nejchudší klenotnicí umělecké literatury. V počtu ukázek se pak řadí na předposlední místo, před učebnicí *Café crème*. Druhá, mladší z českých učebnic, *On y va !* vyšla na přelomu století, v době, kdy dochází k poklesu užívání uměleckého textu v analyzovaných metodách, a přitom se řadí na druhou pozici v počtu slov a na třetí v počtu ukázek.

V rámci jednotlivých nakladatelství je situace nejprůhlednější v CLE International (*Le Nouveau Sans Frontières*, *Panorama*, *Campus*). Jejich učebnice jasně ukazují pokles počtu slov i ukázek umělecké literatury. V nakladatelství Hachette FLE (*Café Crème*, *Alter ego*) je rozdíl v rozsahu zveřejněných úryvků zanedbatelný. Téměř o 50% se však zvýšil počet ukázek.

Z hlediska kvality uměleckého textu nedochází u analyzovaných učebnic k výraznějším výchytkám. Odlišuje se však učebnice *En français*, která se vyhýbá doprovodným aktivitám.

Pouze učebnice *Café crème* a *Campus* lišící se datací i nakladatelstvím, nezařadily literární texty do prvních dílů. Jedině v učebnici *Panorama* se vyskytují texty

v začátečnické úrovni jak v učebnici, tak v pracovním sešitě. Ostatní učebnice uvádí ukázky buď v prvním díle učebnice, nebo v prvním díle pracovního sešitu.

Z doprovodných cvičení vedou aktivity reprodukční, odlišují se pouze učebnice *Campus*. Na druhém místě se nejčastěji objevují aktivity analytické u učebnic z nakladatelství CLE International, výjimku tvoří učebnice *Panorama*, a kreativní cvičení u učebnic nakladatelství Hachette FLE. Na třetím místě nedošlo ke shodě v rámci nakladatelství, ani v rámci časového zařazení. Ukázalo se ale, že se střídají cvičení řečnická s aktivitami lexikálními. Výjimku tvoří pouze učebnice *Le Nouveau Sans Frontières*.

Co se týče typologie aktivit podle R. Purma a H. Kylouškové, používají všechny učebnice s výjimkou učebnice *Campus* nejčastěji vlastní čtecí cvičení. Přípravná cvičení se nevyskytují téměř vůbec a těch několik málo exemplářů je tak označeno pouze proto, že jim jsou nejbližší, i když mnohdy v učebnicích přicházejí až po vypracování vlastních čtecích cvičení. Přípravná fáze je tedy pouze v rukou samotného učitele a odvíjí se od jeho časových možností a spolupráce studentů.

Nemyslím si, že bychom mohli definitivně říci, že se umělecký text stal plnohodnotnou součástí výuky francouzskému jazyku. Některé díly tomu byly svým pojetím velice blízko. Lze zmínit například čtvrtý díl učebnice *Le Nouveau Sans Frontières*, který na literárních stránkách vyžadoval podrobný literární rozbor. Výjimečný byl i druhý díl učebnice *Café crème*, který se více věnoval pouze dvěma uměleckým textům. Novinkou bylo i užívání uměleckého textu namísto vstupních uměle vytvořených dokumentů v učebnici *Alter ego*. Přesto stále ve většině učebnic převládá jednostranné využití umělecké literatury.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Primární literatura

- BERTHET, A., HUGOT, C., KIZIRIAN, V., SAMPSONIS, B., WAENDENDRIES, M. *Alter Ego 1 – Livre élève*. Paris: Hachette FLE, 2006.
- BERTHET, A., HUGOT, C., KIZIRIAN, V., SAMPSONIS, B., WAENDENDRIES, M. *Alter Ego 2 – Livre élève*. Paris: Hachette FLE, 2006.
- BERTHET, A., HUGOT, C., SAMPSONIS, B. *Alter Ego 1 – Cahier d'activités*. Paris: Hachette FLE, 2006.
- BERTHET, A., HUGOT, C., SAMPSONIS, B. *Alter Ego 2 – Cahier d'activités*. Paris: Hachette FLE, 2006.
- COURTILLON, J., GUYOT-CLÉMENT CH. *Campus 4, méthode de français, cahier d'exercices*. Paris: CLE International, 2005.
- COURTILLON, J., GUYOT-CLÉMENT CH. *Campus 4, méthode de français*. Paris: CLE International, 2005.
- DAILL, E., TREVISIOLE, P. *Alter Ego 3 – Cahier d'activités*. Paris: Hachette FLE, 2007.
- DELAISNE, P., MCBRIDE, N., TREVISI, S. *Café crème 3 – cahier d'exercices*. Paris: Hachette FLE, 1998.
- DELAISNE, P., MCBRIDE, N., TREVISI, S. *Café crème 3 – Livre élève*. Paris: Hachette FLE, 1998.
- DI GIURRA, M. B. *Café crème 1 – cahier d'exercices*. Paris: Hachette FLE, 1997.
- DI GIURRA, M. B., CANELAS, J., DELAISNE, P., PONS, S., TREVISI, S. *Café crème 2 – Livre élève*. Paris: Hachette FLE, 1997.
- DI GIURRA, M. B., DELAISNE, P., TREVISI, S. *Café crème 2 – cahier d'exercices*. Paris: Hachette FLE, 1997.
- DI GIURRA, M. B., JENNEPIN, D., KANEMAN-POUGATCH, M., TREVISI, S. *Café crème 1 – Livre élève*. Paris: Hachette FLE, 1997.
- DOLLEZ, C., PONS, S. *Alter Ego 3 – Livre élève*. Paris: Hachette FLE, 2007.
- DOLLEZ, C., PONS, S. *Alter Ego 4 – Livre élève*. Paris: Hachette FLE, 2007.
- DOMINIQUE, P., GIRARDET, J., VERDELHAN, M., VERDELHAN, M. *Le Nouveau Sans Frontières 1 – Livre élève*. Paris: CLE International, 1988.
- DOMINIQUE, P., GIRARDET, J., VERDELHAN, M., VERDELHAN, M. *Le Nouveau Sans Frontières 2 – Livre élève*. Paris: CLE International, 1989.
- GIRARDET, J. *Le Nouveau Sans Frontières 3 – Arts, Culture, Littérature*. Paris: CLE International, 1993.
- GIRARDET, J. *Panorama de la langue française 4 – Livre élève*. Paris: CLE International, 1998.
- GIRARDET, J., CRIDLIG, J.-M. *Panorama de la langue française 1 – Livre élève*. Paris: CLE International, 1996.
- GIRARDET, J., CRIDLIG, J.-M. *Panorama de la langue française 1 – Cahier d'exercices*. Paris: CLE International, 1996.
- GIRARDET, J., CRIDLIG, J.-M. *Panorama de la langue française 2 – Livre élève*. Paris: CLE International, 1996.
- GIRARDET, J., CRIDLIG, J.-M. *Panorama de la langue française 2 – Cahier d'exercices*. Paris: CLE International, 1996.
- GIRARDET, J., CRIDLIG, J.-M., DOMINIQUE, P. *Le Nouveau Sans Frontières 3 – Livre élève*. Paris: CLE International, 1990.
- GIRARDET, J., CRIDLIG, J.-M., DOMINIQUE, P. *Le Nouveau Sans Frontières 3 – Cahier d'exercices*. Paris: CLE International, 1990.

- GIRARDET, J., FREROT, J.-L. *Panorama de la langue française 3 – Livre élève*. Paris: CLE International, 1997.
- GIRARDET, J., GRAND-CLEMENT, O. *Panorama de la langue française 3 – Cahier d'exercices*. Paris: CLE International, 1997.
- GIRARDET, J., PÉCHEUR, J. *Campus 1, méthode de français*. Paris: CLE International, 2002.
- GIRARDET, J., PÉCHEUR, J. *Campus 2, méthode de français*. Paris: CLE International, 2006.
- GIRARDET, J., PÉCHEUR, J., DURANTON, L., GARNAUD CH. *Campus 1, méthode de français, cahier d'exercices*. Paris: CLE International, 2006.
- GIRARDET, J., PÉCHEUR, J., DURANTON, L., GARNAUD, CH. *Campus 2, méthode de français, cahier d'exercices*. Paris: CLE International, 2006.
- MASSACRET, E., MOTHE, P. *Café crème 4 – cahier d'exercices*. Paris: Hachette FLE, 2000.
- MASSACRET, E., MOTHE, P., PONS, S. *Café crème 4 – Livre élève*. Paris: Hachette FLE, 1999.
- PÉCHEUR, J., COSTANZO E., MOLINIÉ M. *Campus 3, méthode de français*. Paris: CLE International, 2003.
- PÉCHEUR, J., COSTANZO E., MOLINIÉ M., DURANTON L., GARNAUD CH. *Campus 3, méthode de français, cahier d'exercices*. Paris: CLE International, 2006.
- PLUM, CH., DOMINIQUE, P., GIRARDET, J. *Le Nouveau Sans Frontières 2 – Cahier d'exercices*. Paris: CLE International, 1989.
- TAIŠLOVÁ, J. *ON Y VA! 1*. Praha: Leda, 1999.
- TAIŠLOVÁ, J. *ON Y VA! 2 Pracovní sešit 2A, 2B*. Praha: Leda, 1997.
- TAIŠLOVÁ, J. *ON Y VA! 2*. Praha: Leda, 1997, 2009.
- TAIŠLOVÁ, J. *ON Y VA! 3 Pracovní sešit 3A, 3B*. Praha: Leda, 1998.
- TAIŠLOVÁ, J. *ON Y VA! 3*. Praha: Leda, 1998.
- TAIŠLOVÁ, J. *ON Y VA! Aimez-vous lire ? (Textes littéraires)*. Praha: Leda, 2001.
- TAIŠLOVÁ, J. *ON Y VA! Pracovní sešit 1A, 1B*. Praha: Leda, 1996, 2009.
- TAIŠLOVÁ, J., BARANOVÁ, E., CLUSE, J.-M. *En français 1*. Praha, Paris: SPN / Hachette FLE, 1991.
- TAIŠLOVÁ, J., BARANOVÁ, E., CLUSE, J.-M. *En français 1 – Cahier d'exercices*. Praha, Paris: SPN / Hachette FLE, 1991.
- TAIŠLOVÁ, J., BARANOVÁ, E., CLUSE, J.-M. *En français 2 – Cahier d'exercices*. Plzeň, Paris: Fraus / Hachette FLE, 1995.
- TAIŠLOVÁ, J., BARANOVÁ, E., CLUSE, J.-M. *En français 2*. Plzeň, Paris: Fraus / Hachette FLE, 1995.
- TAIŠLOVÁ, J., BARANOVÁ, E., CLUSE, J.-M. *En français 3 – Cahier d'exercices*. Praha, : SPN / Hachette FLE, 1993.
- TAIŠLOVÁ, J., BARANOVÁ, E., CLUSE, J.-M. *En français 3*. Praha, Paris: SPN / Hachette FLE, 1993.
- TAIŠLOVÁ, J., BARANOVÁ, E., CLUSE, J.-M. *En français 4 – Cahier d'exercices*. Plzeň, Paris: Fraus / Hachette FLE, 1996.
- TAIŠLOVÁ, J., BARANOVÁ, E., CLUSE, J.-M. *En français 4*. Plzeň, Paris: Fraus / Hachette FLE, 1996, 1995.
- VERDELHAN, M., VERDELHAN, M., DOMINIQUE, P., GIRARDET, J. *Le Nouveau Sans Frontières 1 – Cahier d'exercices*. Paris: CLE International, 1988.

Sekundární literatura

Publikace

- Bílá kniha – národní program rozvoje vzdělávání v České republice.* Praha: Tauris, 2001
- HRABÁK, J., ŠTĚPÁNEK, V. *Úvod do teorie literatury.* Praha: SPN, 1987.
- KYLOUŠKOVÁ, H. *Jak využít literární text ve výuce cizích jazyků.* Brno: Masarykova univerzita, 2007
- PEYTARD, J. *Littérature et classe de langue, français langue étrangère.* Paris: Crédif/Hatier, 1982.
- Společný evropský referenční rámec pro jazyky. Jak se učíme jazykům, jak je vyučujeme a jak v jazycích hodnotíme.* Olomouc: Univerzita Palackého, 2006.

Články

- Hříbková, R. Umělecký text ve výuce cizího jazyka. In *Cizí jazyky*, 1999/2000, r. 43, č. 3, s. 80-81.
- Kostelníková, M. Práce s literaturou při výuce cudzích jazykov. In *Cizí jazyky*, 1998/1999, r. 42, č. 7-8, s. 121-122.
- PERCLOVÁ, R. Čtení s porozuměním – interakční proces. In *Cizí jazyky*, 1996/1997, r. 40, č. 3-4, s. 42-44.
- PURM, R. Čtení v cizím jazyce. In *Cizí jazyky*, 1993/1994, r. 37, č. 5-6, s. 163-169.
- PURM, R. Formování komunikativní kompetence ve čtení cizojazyčných textů. In *Cizí jazyky*, 1993/1994, r. 37, č. 7-8, s. 252-258.

Internetové zdroje

- Oficiální stránky Francouzské aliance v Paříži – <http://www.alliancefr.org/>
- Oficiální stránky MŠMT ČR – <http://www.msmt.cz/>
- Oficiální stránky nakladatelství CLE International – <http://www.cle-inter.com/>
- Oficiální stránky nakladatelství Didier – <http://www.editionsdidier.com/>
- Oficiální stránky nakladatelství FRAUS – <http://www.fraus.cz/>
- Oficiální stránky nakladatelství Hachette Livre – <http://www.hachette.com/>
- Oficiální stránky Výzkumného ústavu pedagogického – <http://www.vuppraha.cz/>

Příloha č. 1: Abecední seznam citovaných autorů sestavený na základě analýzy všech učebnic

autor	název	počet slov	typ
Achard	<i>Si tous les gars du monde</i>	47	EnFR U3
Alain Fournier	<i>Le Grand Meaulnes</i>	305	LNSF PS3
Alain-Fournier	<i>Le grand Meaulnes</i>	556	ONU4
Alain-Fournier	<i>Le Grand Meaulnes</i>	103	LNSF PS1
Alain-Fournier	<i>Le Grand Meaulnes</i>	153	LNSF U2
Alain-Fournier	<i>Le Grand Meaulnes</i>	247	PU3
Alexakis	<i>Les Mots étrangers</i>	211	AEU3
Alexandre	<i>Paysages de campagne</i>	208	CCU4
Allais	« <i>Complainte amoureuse</i> »	61	AEPS4
Anouilh	<i>Antigone</i>	769	LNSF PS3
Anouilh	<i>Antigone</i>	309	PU4
Anouilh	<i>Antigone</i>	392	LNSF U3
Apollinaire	<i>Alcools</i>	70	PU3
Apollinaire	<i>Alcools, Le Pont Mirabeau</i>	133	ONU3
Apollinaire	<i>Alcools, Mai</i>	143	LNSF PS3
Apollinaire	<i>Calligrammes,</i>	46, 40, 99	ONU2
Apollinaire	<i>Calligrammes</i>	19	ONU4
Apollinaire	<i>Calligrammes</i>	17	PU3
Apollinaire	<i>Galligrammes</i>	7	LNSF PS3
Apollinaire,	<i>Le Pont Mirabeau</i>	133	LNSF PS1
Apollinaire,	<i>Poèmes retrouvés</i>	220	CU4
Apollinaire,	<i>Poèmes retrouvés</i>	30	LNSF PS1
Aragon	<i>Elsa, Je vais te dire</i>	394	ONU4
Aragon	<i>Le Paysan de Paris</i>	402	CPS4
Aragon	<i>Les Yeux d'Elsa</i>	107	PPS3
Aragon	<i>Le Mouvement perpétuel</i>	21	LNSF PS1
Arrabal	<i>Pique-nique en campagne</i>	507	LNSF PS2
Aymé	<i>Le Passe-Muraille</i>	121	PU2
Aymé	<i>Les Contes du chat perché</i>	1830	ONU4
Balzac	<i>La Cousine Bette</i>	130	LNSF PS3
Balzac	<i>La Cousine Bette</i>	329	LNSF PS3
Balzac	<i>La Cousine Bette</i>	71	PPS2
Balzac	<i>La Vieille Fille</i>	292	PU3
Balzac	<i>Le Député d'Arcis</i>	323	CCU4
Balzac	<i>Le Père Goriot</i>	275	ONU4
Balzac	<i>Les Chouans</i>	218	LNSF PS3
Balzac	<i>La Peau de chagrin</i>	37	CU2
Balzac	<i>La Peau de chagrin</i>	37	CPS2
Balzac	<i>Le Lys dans la vallée</i>	40	LNSF PS2
Balzac	<i>Le Lys dans la vallée</i>	294	LNSF U3
Balzac	<i>Le Père Goriot</i>	31	LNSF PS1
Balzac	<i>Le Père Goriot</i>	102	LNSF U2
Balzac	<i>Le Père Goriot</i>	73	LNSF U2
Barjavel	<i>Ravage</i>	241	AEU4

Barjavel	<i>Ravages</i>	443	LNSF U3
Barrico	<i>Soie</i>	251	PU4
Barthes	<i>Fragments d'un discours amoureux</i>	109	CU3
Baudelaire	<i>Les Fleurs du Mal</i>	134	LNSF PS3
Baudelaire	<i>Les Fleurs du mal</i>	60	PU3
Baudelaire	<i>Petits Poèmes en prose, N'importe où hors du monde</i>	374	ONU3
Baudelaire	<i>Fleurs du Mal</i>	60	LNSF U2
Baudelaire	<i>Le Spleen de Paris, XXXII</i>	157	CPS4
Baudelaire	<i>Les Fleurs du mal</i>	132	LNSF U3
Bauer	<i>Page 27</i>	187	CU3
Bazin	<i>Vipère au poing</i>	528	PPS3
Beaumarchais	<i>Le Barbier de Séville</i>	918	ONU4
Beauvoir de	<i>50 billets d'amour</i>	100	AEU4
Beckett	<i>En attendant Godot</i>	431	ONU4
Beckett	<i>En attendant Godot</i>	422	LNSF PS3
Beckett	<i>Watt</i>	73	PPS3
Benel	<i>Palimpseste</i>	59	LNSF PS3
Besson	<i>La Femme riche</i>	197	PPS2
Besson	<i>Les Brabans</i>	125	PU4
Bodard	<i>La Duchesse</i>	135	LNSF PS3
Borges	<i>Qu'est-ce que le bouddhisme ?</i>	91	LNSF PS3
Bosquet	<i>La Nouvelle Guirlande de Julie</i>	103	PPS1
Bosquet	<i>Sonnets pour une fin de siècle</i>	54	PU1
Bosquet	<i>La Nouvelle guirlande de Julie</i>	107	LNSF PS1
Boudjedra	<i>Pour ne plus rêver, Alphabétisation</i>	108	CU3
Breton	<i>Manifestes du surréalisme</i>	98	ONU4
Breton	<i>Nadja</i>	43	LNSF PS1
Brillant-Savarin	<i>Aphorismes du professeur pour servir de prolégomènes à son ouvrage et de base éternelle à sa science</i>	349	ONU3
Brisville	<i>Le fauteuil à bascule</i>	253	PU4
Brisville	<i>Le Souper</i>	167	PU3
Brusse	<i>Au revoir, Paris</i>	59	ONU1
Brussolo	<i>Les Lutteurs immobiles</i>	385	PPS3
Caillié	<i>Journal de voyage</i>	152	CU3
Calaferte	<i>Haïkai du jardin</i>	38	PU2
Camus	<i>L'Étranger</i>	591	ONU4
Camus	<i>L'Étranger</i>	122	LNSF PS3
Camus	<i>L'Étranger</i>	61	PU2
Camus	<i>L'Étranger</i>	240	PPS2
Camus	<i>L'Exil et le Royaume</i>	213	PU3
Camus	<i>Lettre d'Albert Camus à Jean Grenier</i>	374	PU4
Camus	<i>L'Étranger</i>	240	LNSF U2
Camus	<i>L'Étranger</i>	229	AEPS2

Camus	<i>L'Étranger</i>	29	LNSF PS1
Cardinal de Retz	<i>Mémoires</i>	39	LNSF U2
Carême	<i>Le Mât de Cocagne, Le ciel déménage</i>	45	EnFR U2
Carême	<i>Poèmes pour petits enfants, Formulette</i>	22	ONU1
Carême	<i>La Lanterne magique</i>	39	LNSF PS1
Cauvin	<i>E = MC2 mon amour</i>	168	PU4
Cavanna	<i>Le Con se surpasse</i>	47	LNSF PS3
Cavanna	<i>Les Russkoffs</i>	132	PU3
Cendrars	<i>Feuilles de route, Îles...</i>	47	EnFR U3
Cendrars	<i>L'Or</i>	210	CU3
Cerf	<i>L'Antivoyage</i>	156	PU4
Césaire	<i>La Tragédie du roi Christophe</i>	526	LNSF PS3
Clair et Boubou Hama	<i>L'aventure d'Albarka</i>	375	EnFR U4
Clancier	<i>Le Roi de l'île</i>	64	LNSF PS1
Clavel	<i>Célébration du bois, En retard d'un siècle</i>	242	ONU3
Clod'aria	<i>Les vieux, Hiver</i>	69	ONU3
Closets	<i>Scénarios du futur</i>	344	LNSF PS3
Cocteau	<i>À croquer ou l'Ivre de cuisine, Sans titre</i>	180	ONU4
Cocteau	<i>Orphée</i>	408	EnFR U4
Coelho	<i>L'Alchimiste</i>	507	PU4
Colette	<i>Journal à rebours</i>	231	ONU4
Colette	<i>La Vagabonde</i>	52	AEU4
Colette	<i>Lettre de Colette à Paul Léautaud</i>	45	LNSF PS3
Confiant	<i>La lessive du diable</i>	930	CU4
Coran	<i>Jaffabules, La vitre bleue</i>	81	EnFR U3
Coran	<i>Jaffabules, Timbre</i>	25	EnFR U3
Corneille	<i>Le Cid</i>	270	LNSF 4
Courier	<i>Lettres de France et d'Italie</i>	832	LNSF PS3
Courier	<i>Lettres de France et d'Italie</i>	626	PPS3
Courteline	<i>Boubouroche</i>	891	LNSF 4
Courteline	<i>Le commissaire est bon enfant</i>	429	PU2
Courteline	<i>Monsieur Badin</i>	549	LNSF PS3
Cracq	<i>La Presqu'île</i>	206	LNSF 4
Cros	<i>Le Coffret de santal</i>	177	LNSF PS3
d'Orléans	<i>Rondeaux, Le temps a laissé son manteau</i>	70	ONU4
Dabit	<i>L'Hôtel du Nord</i>	149	CCPS4
Daeninckx	<i>À louer sans commission</i>	163	AEU4
Dakeyo	<i>Anthologie de la poésie camerounaise d'expression française, Soweto</i>	92	CU3
Damas	<i>Pigments</i>	58	CCU3
Daninos	<i>Vacances à tous prix</i>	246	ONU4
Daudet	<i>Lettres de mon Moulin, Les vieux</i>	231	3B

De Castro	<i>Le Cid</i>	354	LNSF 4
Delerm	<i>La Première Gorgée de bière et autres plaisirs minuscules</i>	346	PU4
Delerm	« Rencontre à l'étranger », <i>La Sieste assassinée</i>	141	AEU2
Delerm	<i>La première gorgée de bière et autres plaisir minuscules</i>	276	CU4
Delerm	<i>La Première Gorgée de bière et autres plaisirs minuscules</i>	326	AEPS4
Delerm	<i>Paris l'instant</i>	70	AEU4
Descartes	<i>Discours de la Méthode, 1re partie</i>	425	ONU4
Desnos	<i>Conte de fée,</i>	65	2A
Desnos	<i>Les Ténèbres, Chant du ciel</i>	106	CU3
Devos	<i>Le Plaisir des sens</i>	399	ONU4
Diderot	<i>Encyklopédie</i>	568	ONU4
Diop	<i>Coups de pilon</i>	91	AEU3
Dodille	<i>Les Carnets de Norbert Dodille</i>	318	ONU3
Dodille	<i>Les Carnets de Norbert Dodille</i>	493	3B
Doinet	<i>Sept couleurs magiques</i>	64	AEU1
Dubois	<i>Une vie française</i>	500	AEU4
Dumas	<i>Les Trois Musquetaires</i>	188	PU4
Duras	<i>Hiroshima mon amour</i>	303	EnFR U4
Duras	<i>India Song</i>	516	LNSF 4
Duras	<i>L'Amant</i>	912	ONU4
Duras	<i>L'Amant</i>	366	PPS3
Duras	<i>L'Amant</i>	297	LNSF U2
Eco	<i>Comment voyager avec un saumon</i>	217	PU4
Echenoz	<i>Cherokee</i>	94	PPS3
Echenoz	<i>Cherokee</i>	462	PPS3
Eluard	<i>Capitale de la douleur</i>	113	LNSF 4
Eluard	<i>Poèmes, Pour vivre ici</i>	96	LNSF PS3
Eluard	<i>Au rendez-vous allemand</i>	46	LNSF PS1
Eluard	<i>Au rendez-vous allemand, Courage</i>	119	CU3
Eluard	<i>Dernières Poèmes d'amour</i>	76	LNSF U2
Eluard	<i>Liberté</i>	59	LNSF PS1
Eluard	<i>Mourir de ne pas mourir</i>	72	LNSF PS1
Éluard	<i>Derniers Poèmes d'amour</i>	45	PU1
Éluard	<i>Poésie et Vérité</i>	75	PU3
Éluard	<i>Poésie et Vérité, Liberté</i>	374	ONU4
Éluard	<i>50 billets d'amour</i>	149	AEU4
Ernaux	<i>La Place</i>	242	PPS2
Ernaux	<i>Passion simple</i>	137	PU2
Ernaux	<i>Une femme</i>	572	ONU4
Fargues	<i>Rade terminus</i>	100	AEU3
Fernandez	<i>Porporino ou les Mystères de Naples</i>	298	LNSF 4

Flaubert	<i>Madame Bovary</i>	343	ONU4
Flaubert	<i>Madame Bovary</i>	191	PU3
Flaubert	<i>Madame Bovary</i>	516	PU4
Flaubert	<i>Madame Bovary</i>	38	CU2
Flaubert	<i>Madame Bovary</i>	38	CPS2
Flaubert	<i>Madame Bovary</i>	14	LNSF PS1
Fort	<i>Ballades françaises</i>	58	LNSF 4
Fort	<i>Ballades françaises, La ronde autour du monde</i>	58	ONU2
Fort	<i>Le bonheur</i>	64	EnFR U2
Fort	<i>Le soleil couchant</i>	32	ONU2
Fort	<i>Le Bonheur</i>	133	LNSF U2
Gagnière	<i>Au Bonheur des mots</i>	370	PU4
Gardel	<i>Fort Saganne</i>	119	LNSF PS3
Gaulle	<i>Mémoires de guerre</i>	671	ONU4
Gautier	<i>Premières Poésies, Bruit d'hiver</i>	28	ONU3
Gide	<i>Les Caves du Vatican</i>	496	LNSF 4
Gide	<i>Les Faux-monnayeurs</i>	133	PU3
Gide	<i>Si le grain ne meurt</i>	369	ONU4
Gide	<i>Les Nourritures terrestres</i>	146	AEU4
Giono	<i>L'homme qui plantait des arbres</i>	588	EnFR U4
Giono	<i>Regain</i>	49	LNSF PS2
Giraudoux	<i>La Folle de Chaillot</i>	456	LNSF 4
Giraudoux	<i>La guerre de Troie n'aura pas lieu</i>	444	PU4
Giraudoux	<i>La guerre de Troie n'aura pas lieu</i>	527	LNSF U3
Giroud	<i>Chienne d'année, Journal d'une Parisienne 2</i>	348	CCU3
Gracq	<i>Au château d'Argol</i>	307	LNSF 4
Gracq	<i>Un beau ténébreux</i>	236	PU3
Gracq	<i>Un beau ténébreux</i>	152	LNSF PS2
Greenburg	<i>Le Manuel de parfait petit masochiste</i>	142	LNSF PS1
Grimm	<i>Contes traditionnelles A. Guerne</i>	501	LNSF PS3
Guène	<i>Kiffe kiffe demain</i>	166	AEU4
Guène	<i>Kiffe, kiffe demain</i>	195	AEU2
Guillevic	<i>Inclus, Le poète</i>	49	CU3
Guillevic	<i>Terraqué</i>	26	ONU2
Guillevic	<i>Carnac</i>	57	LNSF U2
Hague	<i>Dessert</i>	10	LNSF PS1
Houellebecq	<i>Les Particules élémentaires</i>	815	CU4
Hugo	<i>Carnets de voyages</i>	160	LNSF 4
Hugo	<i>La Légende des siècles</i>	15	PU2
Hugo	<i>Les Contemplation</i>	107	PU3
Hugo	<i>Les Contemplations</i>	304	LNSF 4
Hugo	<i>Les Misérables</i>	266	LNSF 4
Hugo	<i>Les Travailleurs de la mer</i>	254	ONU4
Hugo	<i>La Légende des siècles</i>	36	CU2

Hugo	<i>La Légende des sciècles</i>	36	CPS2
Hugo	<i>Les Contemplations</i>	103	LNSF U2
Hugo	<i>Les Châtiments</i>	135	LNSF U2
Hugo	<i>Les Rayons et les Ombres</i>	94	AEPS2
Hugo	<i>Tas de pierres</i>	152	CU3
Huston	<i>Douze France</i>	218	CU3
Huston	<i>L'Empreinte de l'ange</i>	573	AEU4
Huston	<i>Nord Perdu</i>	119	CU3
Chabrol	<i>Contes d'outre-temps</i>	609	LNSF PS3
Chabrol	<i>Contes d'outre-temps</i>	453	PPS3
Chamfort	<i>Maximes et pensées</i>	93	ONU3
Charpentreau	<i>Ce que les mots veulent dire, Le petit poème</i>	68	EnFR U3
Charpentreau	<i>La ville enchantée</i>	54	PU1
Charpentreau	<i>La Ville enchantée</i>	31	PU2
Charpentreau	<i>La ville enchantée, L'école</i>	112	EnFR U1
Charpentreau	<i>La ville enchantée, Les antennes de télévision</i>	32	ONU1
Charpentreau,	<i>La ville enchantée, L'École des loisirs</i>	54	CU2
Chateaubriand,	<i>Mémoires d'outre-tombe</i>	121	LNSF U4
Chedid	<i>Poèmes pour un texte</i>	81	LNSF 4
Cheng	<i>Cinq méditations</i>	111	AEU4
Chenu	<i>Chères Amies, vieux camarades</i>	340	PU2
Ionesco	<i>La Cantatrice Chauve</i>	534	PPS3
Ionesco	<i>La Leçon</i>	130	PU2
Ionesco	<i>Les Chaises</i>	914	ONU4
Ionesco	<i>Rhinocéros</i>	457	LNSF 4
Ionesco	<i>La Cantatrice chauve</i>	162	LNSF U2
Ionesco	<i>Rhinhocéros</i>	332	AEU3
Ionesco	<i>Rhinhocéros</i>	244	AEU3
Izzo	<i>Total Kheops</i>	142	CU3
Jacob	<i>Je te donne pour la fête</i>	58	EnFR U2
Jamek	<i>Traité des courtes merveilles</i>	255	EnFR U4
Jardin	<i>Le Zèbre</i>	130	PU3
Jelloun	<i>La Nuit sacrée</i>	182	LNSF 4
Jelloun	<i>L'école</i>	988	CU3
Jonquet	<i>La vie de ma mère !</i>	335	CCU4
Kant	<i>Critique de la faculté de juger</i>	156	CPS4
Klotz	<i>Les Innommables</i>	102	LNSF 4
Koné	<i>Le Respect des morts</i>	520	CCU3
Kristof	<i>Hier</i>	484	CCU4
La Bruyère	<i>Les Caractères</i>	60	LNSF PS1
La Bruyère	<i>Les Caractères, Un homme universel</i>	223	ONU3
La Fayette	<i>La Princesse de Clèves</i>	548	LNSF 4
La Fontaine	<i>Fables</i>	15	CU2
La Fontaine	<i>Fables</i>	15	CPS2
La Fontaine	<i>Fables</i>	31	LNSF U2

La Fontaine	<i>Fables</i>	121	PPS3
La Fontaine	<i>Fables, Le Chêne et le Roseau,</i>	221	ONU4
La Fontaine	<i>La Cigale et la Fourmi, Le Corbeau et le Renard</i>	235	LNSF PS3
La Rochefoucauld	<i>Réflexions ou Sentences et Maximes morales</i>	193	ONU4
Labro	<i>L'Étudiant étranger</i>	527	PU4
Labro	<i>Un début à Paris</i>	268	PU3
Lainé	<i>La Dentellière</i>	428	CCU4
Le Clézio	<i>Désert</i>	458	EnFR U4
Le Clézio	<i>Désert</i>	557	LNSF 4
Le Clézio	<i>Hai</i>	336	CCU4
Le Clézio	<i>Le chercheur d'or</i>	1276	ONU4
Le Clézio	<i>L'Africain</i>	334	AEU3
Le Clézio, Jemia et J.M.G.	<i>Gens des nuages</i>	160	AEU3
Leiris	<i>Mots sans mémoire</i>	17	LNSF 4
Maalouf	<i>Le Rocher de Tanios</i>	451	PU3
Maalouf	<i>Les Identités meurtrières</i>	106	CU3
Makine	<i>Le Testament français</i>	68	PU3
Malet	<i>Fièvre au Marais</i>	610	PU4
Mandiargues	<i>Le Lys de Mer</i>	315	LNSF PS3
Mandiargues	<i>Le Lys de Mer</i>	69	LNSF PS2
Marceau	<i>Les Élans du coeur</i>	101	CU3
Martin	<i>Mini</i>	14	PPS3
Maupassant	<i>La Ficelle</i>	988	LNSF 4
Maupassant	<i>Le Horla</i>	281	PPS3
Maupassant	<i>Le Horla</i>	335	LNSF U3
Mauriac	<i>Thérèse Desqueyroux</i>	544	LNSF PS3
Mayoux	<i>Ma tête à couper</i>	30	CU3
Meaterlinck	<i>Douze chansons</i>	202	LNSF U3
Mérimée	<i>Carmen</i>	176	PPS2
Mérimée	<i>Chronique du règne de Charles IX</i>	475	PU3
Mérimée	<i>La Vénus d'Ille</i>	508	LNSF 4
Michaux	<i>La nuit remue</i>	441	ONU4
Michaux	<i>Plume</i>	330	LNSF PS2
Molière	<i>George Dandin</i>	140	PU3
Molière	<i>L'Avare</i>	330	LNSF U3
Molière	<i>Le Bourgeois Gentilhomme</i>	495	LNSF 4
Molière	<i>Le Bourgeois gentilhomme</i>	105	PU3
Molière	<i>Le Médecin malgré lui</i>	126	AEPS2
Molière	<i>Le Misanthrope</i>	160	LNSF U3
Molière	<i>Les Fourberies de Scapin</i>	1152	ONU4
Mondiano	<i>Du plus loin de l'oubli</i>	354	PU3
Mondiano	<i>Livret de famille</i>	529	ONU4
Mondiano	<i>Rue des boutiques obscures</i>	464	LNSF PS2
Mondiano	<i>Un pedigree</i>	275	AEU4
Mondiano	<i>Voyage de noces, Rue des</i>	429	CU3

	<i>boutiques obscures, Livres de famille, Dora Bruder, Fleurs de ruine, La Petite Bijou, Quartier perdu</i>		
Monjo	<i>La Nouvelle Guirlande de Julie, Feu rouge, feu vert</i>	83	EnFR U2
Monteilhet	<i>Néropolis</i>	204	LNSF 4
Montesquieu	<i>Lettres persannes</i>	388	ONU4
Morand	<i>Venises</i>	109	CU3
Musset	<i>Les nuits</i>	187	PPS3
Navarre	<i>L'Heptaméron</i>	442	ONU4
Navarre	<i>Le Jardin d'acclimatation</i>	397	LNSF U3
Nerval	<i>Les Filles du feu</i>	473	LNSF 4
Nerval	<i>Odelettes, Les papillons</i>	61	ONU3
Norge	<i>Famines</i>	37	PU1
Nothomb	<i>Attentat</i>	71	CU2
Nothomb	<i>Attentat</i>	71	CPS2
Nothomb	<i>Hygiène de l'assassin</i>	615	CU4
Nothomb	<i>Métaphysique des tubes</i>	164	AEU4
Obaldia	<i>Sept impromptus à loisirs</i>	454	LNSF 4
Oulipo	<i>la Littérature potentielle</i>	179	ONU4
Pagnol	<i>Jean de Florette</i>	571	CCU3
Pagnol	<i>La Gloire de mon père</i>	67	PPS2
Pagnol	<i>Le Château de ma mère</i>	588	ONU4
Pagnol	<i>Marius</i>	893	CCU4
Pagnol	<i>Marius</i>	492	PU3
Pagnol	<i>Jean de Florette</i>	360	LNSF U3
Pagnol	<i>Le Temps des secrets</i>	94	CU3
Pagnol	<i>Manon des Sources</i>	183	LNSF PS2
Pagnol	<i>Marius</i>	478	LNSF U3
Pascal	<i>Pensées</i>	83	3B
Pennac	<i>La Petite Marchande de prose</i>	429	LNSF 4
Pennac	<i>La Petite Marchande de prose</i>	167	PU3
Pennac	<i>Messieurs les enfants</i>	549	CCU3
Pennac	<i>Comme un roman</i>	59	CU3
Perec	<i>Espèce d'espaces</i>	52	PU3
Perec	<i>Espèces d'espaces</i>	70	PU2
Perec	<i>Je suis né</i>	439	EnFR U4
Perec	<i>La Disparition</i>	132	PPS3
Perec	<i>La Vie mode d'emploie</i>	335	LNSF PS3
Perec	<i>Les Choses</i>	308	CCU3
Perec	<i>Les Choses</i>	398	ONU4
Perec	<i>Espèces d'espaces</i>	101	CU2
Perec	<i>Je me souviens</i>	65	CU2
Perec	<i>Les choses</i>	81	CU3
Perec	<i>Les Choses</i>	94	LNSF PS2
Perrault	<i>Contes</i>	199	PPS3
Perrault	<i>Le Petit Chaperon Rouge</i>	293	LNSF 4
Philippe	<i>Spirale</i>	414	ONU4

Pol	<i>Les Passantes</i>	89	PPS2
Prévert	<i>Histoires</i>	149	ONU4
Prévert	<i>Paroles</i>	57	PU1
Prévert	<i>Paroles</i>	73	PU2
Prévert	<i>Paroles, Déjeuner du matin</i>	119	EnFR U2
Prévert	<i>Paroles, Le cancre</i>	95	EnFR U2
Prévert	<i>Paroles, Le cancre</i>	95	ONU2
Prévert	<i>Paroles, Page d'écriture</i>	52	ONU1
Prévert	<i>Paroles, Pour faire le portrait d'un oiseau</i>	81	EnFR U3
Prévert	<i>Paroles, Pour faire le portrait d'un oiseau</i>	81	ONU2
Prévert	<i>Fatras</i>	30	LNSF U2
Prévert	<i>Histoires</i>	150	LNSF PS1
Prévert	<i>Histoires,</i>	147	LNSF U2
Prévert	<i>La Pluie et le beau temps</i>	73	LNSF PS1
Prévert	<i>Paroles</i>	337	AEU3
Prévert	<i>Paroles</i>	170	LNSF PS1
Prévert	<i>Paroles</i>	228	LNSF PS1
Prévert	<i>Paroles</i>	127	LNSF PS1
Prévert	<i>Paroles</i>	72	LNSF U2
Prévert	<i>Paroles</i>	95	LNSF PS2
Proust	<i>Contre Sainte-Beuve</i>	350	ONU4
Proust	<i>Du côté de chez Swann</i>	199	LNSF 4
Proust	<i>Du côté de chez Swann</i>	151	PU3
Proust	<i>Du côté de chez Swann</i>	112	PPS3
Proust	<i>Les plaisirs et les jours</i>	72	LNSF PS3
Proust	<i>À la recherche du temps perdu</i>	161	AEPS2
Proust	<i>Du côté de chez Swann</i>	77	AEU4
Proust	<i>Du côté de chez Swann</i>	8	LNSF PS1
Proust	<i>Du côté de chez Swann</i>	192	LNSF U3
Queneau	<i>Courir les rues, Battre la campagne, Fendre les flots</i>	62	CCU3
Queneau	<i>Exercices de style</i>	1410	ONU4
Queneau	<i>L'Instant fatal</i>	20	PU2
Queneau	<i>Le Chien à la mandoline</i>	60	PU2
Queneau	<i>Le chien à la mandoline Pour un art poétique</i>	59	CU3
Quignard	<i>Tous les matins du monde</i>	552	CU4
Racine	<i>Iphigénie</i>	120	LNSF PS3
Racine	<i>Phèdre</i>	179	AEPS4
Ragon	<i>L'Homme et les villes</i>	154	PU3
Reverdy	<i>Œuvres complètes, Souffle</i>	29	ONU3
Reza	<i>Art</i>	221	PU3
Reza	<i>Art</i>	1556	CU4
Ribes	<i>Monologues, Bilogues, Trilogues</i>	536	CCU3
Rimbaud	<i>Illuminations, Aube</i>	170	ONU4
Rimbaud	<i>Ophélie</i>	17	PU2
Rimbaud	<i>Poésies, Le dormeur du Val</i>	100	PU3

Rimbaud	<i>Poésies, Ma bohème</i>	116	ONU4
Rimbaud	<i>Illuminations</i>	170	LNSF U3
Rimbaud	<i>Le dormeur du val</i>	120	LNSF U2
Robbe-Grillet	<i>Dans le labyrinthe</i>	210	LNSF 4
Robbe-Grillet	<i>Dans le labyrinthe</i>	210	PU4
Robbe-Grillet	<i>Instantanés</i>	549	ONU4
Rohmer	<i>Trio en bémol</i>	170	AEU3
Romains	<i>Les copains</i>	97	LNSF PS3
Romains	<i>Knock</i>	360	LNSF PS2
Romains	<i>KNOCK ou le Triomphe de la médecine</i>	242	CCU2
Romains	<i>KNOCK ou le Triomphe de la médecine</i>	117	CCU2
Romains	<i>KNOCK ou le Triomphe de la médecine</i>	285	CCU2
Romains	<i>KNOCK ou le Triomphe de la médecine</i>	458	CCU2
Romains	<i>KNOCK ou le Triomphe de la médecine</i>	284	CCU2
Romains	<i>KNOCK ou le Triomphe de la médecine</i>	132	CCU2
Romains	<i>Knock ou le Triomphe de la médecine</i>	834	ONU4
Ronsard	<i>Les Odes</i>	97	AEPS2
Rostand	<i>Cyrano de Bergerac</i>	119	AEU3
Rouaud	<i>Le monde à peu près</i>	316	PU4
Rousseau	<i>Essai sur l'origine des langues</i>	229	LNSF 4
Rousseau	<i>Les Confessions</i>	78	PPS3
Rousseau	<i>Les Confessions</i>	280	PU4
Rousseau	<i>Les Confessions, Voyages à pied</i>	236	ONU3
Rousseau	<i>Réveries d'un Promeneur solitaire</i>	280	3B
Rousseau	<i>Discours sur l'origine et les fondements de l'inégalité parmi les hommes</i>	80	AEPS2
Rousseau	<i>Émile, ou De l'éducation</i>	192	LNSF PS2
Rousseau	<i>Les Confessions</i>	221	LNSF U3
Roy	<i>Moi je</i>	153	PU3
Roy	<i>L'Âme en peine, Paris</i>	60	CU2
Roy	<i>L'Âme en peine, Un seul poème</i>	139	LNSF U3
Sabatier	<i>Trois sucettes à la menthe</i>	332	ONU4
Sagan	<i>La Femme fardée</i>	199	PPS3
Sagan	<i>Répliques</i>	98	AEU4
Saint-Exupéry	<i>Le Petit Prince</i>	320	ONU4
Saint-Exupéry	<i>Vol de Nuit</i>	409	LNSF 4
Saint-Exupéry	<i>Le Petit Prince</i>	254	LNSF U3
Sand	<i>La Mare au diable</i>	97	LNSF PS2
Sarraute	<i>Le Planétarium</i>	219	LNSF 4
Sarraute	<i>Tropismes</i>	209	ONU4

Sarraute	<i>Le Planétarium</i>	535	LNSF U3
Sartre	<i>Huis Clos</i>	392	LNSF 4
Sartre	<i>Le Mur</i>	940	ONU4
Sartre	<i>Les Mots</i>	169	LNSF 4
Sartre	<i>Les Mots</i>	169	PU4
Sartre	<i>Situation III</i>	97	LNSF 4
Sartre	<i>Les mains sales</i>	205	AEU3
Sartre	<i>Les Mots</i>	94	AEU4
Sartre	<i>Les Mots</i>	119	CPS4
Senghor	<i>Éthiopiennes</i>	95	PPS3
Senghor	<i>Chants d'Ombre</i>	197	LNSF 4
Serres	<i>L'Avion</i>	72	EnFR U2
Sévigné	<i>Correspondance 1</i>	445	ONU4
Simenon	<i>Maigret et la tête d'un homme</i>	163	CCU2
Simenon	<i>Maigret et la tête d'un homme</i>	337	CCU2
Simenon	<i>Maigret et la tête d'un homme</i>	229	CCU2
Simenon	<i>Maigret et la tête d'un homme</i>	387	CCU2
Simenon	<i>Maigret et l'homme tout seul</i>	275	AEU3
Simenon	<i>Maigret et l'homme tout seul</i>	193	AEPS3
Simenon	<i>Maigret tend un piège</i>	150	CU3
Simon	<i>L'Amour dans l'âme</i>	261	PU2
Soupault	<i>Georgia, Épitaphes, Chansons</i>	35	PU1
Soupault	<i>Georgia, Épitaphes, Chansons</i>	35	PPS1
Soupault	<i>Georgia, Épitaphes, Chansons</i>	71	PU2
Soupault	<i>Georgia, Épitaphes, Chansons, Tant de temps</i>	72	CU2
Stendhal	<i>La Chartreuse de Parme</i>	181	LNSF 4
Stendhal	<i>Le Rouge et le Noir</i>	618	ONU4
Stendhal	<i>Le Rouge et le Noir</i>	119	LNSF PS2
Stendhal	<i>Le Rouge et le Noir</i>	243	LNSF PS3
Stendhal	<i>Le Rouge et le Noir</i>	650	PPS3
Stendhal	<i>Le Rouge et le Noir</i>	620	PU4
Stendhal	<i>Rouge et le Noir</i>	60	LNSF PS2
Sternberg	<i>Entre deux mondes incertains</i>	368	LNSF 4
Sternberg	<i>Entre deux mondes incertains</i>	77	PPS2
Sternberg	<i>Univers Zéro</i>	450	PU3
Sternberg	<i>188 contes à régler</i>	155	AEU3
Supervielle	<i>La Fable du Monde, La mer secrète</i>	48	EnFR U2
Tardieu	<i>« Finissez vos phrases ! ou Une rencontre heureuse »</i>	232	PPS3
Tardieu	<i>L'Accent grave et l'accent aigu</i>	54	PU1
Tardieu	<i>Le Professeur Fræppel</i>	452	ONU4
Tardieu	<i>Le Professeur Fræppel ; un mot pour un autre</i>	443	EnFR U4
Tardieu	<i>Un mot pour un autre</i>	223	LNSF 4
Tardieu	<i>Finissez vos phrases !, La Comédie du langage</i>	209	CU3
Tardieu	<i>Théâtre de chambre</i>	241	AEU3

Topor	<i>Palace</i>	391	PU4
Tournier	<i>Des clefs et des serrures</i>	223	EnFR U4
Tournier	<i>Le Roi des Aulnes</i>	393	LNSF 4
Tournier	<i>Le Vent Paraquet</i>	110	LNSF 4
Tournier	<i>Le Vent Paraquet</i>	237	PU3
Tournier	<i>Vendredi ou la vie sauvage</i>	56	AEU4
Tournier	<i>Vendredi ou les Limbes du Pacifique</i>	92	LNSF U3
Triollet	<i>Il pleut</i>	38	EnFR U3
Tzara	<i>Manifestes dada</i>	354	ONU4
Tzara	<i>Œuvres complètes, Tu ouvres les ailes</i>	21	EnFR U3
Tzara	<i>Sept Manifestes Dada</i>	83	LNSF PS2
Vallès	<i>L'Enfant</i>	55	PPS3
Vercors	<i>La Silence de la mer</i>	689	ONU4
Verlaine	<i>Poèmes saturniennes</i>	13	PU2
Verlaine	<i>Poèmes saturniennes, Chanson d'automne</i>	47	ONU4
Verlaine	<i>Poèmes saturniens</i>	127	PPS3
Verlaine	<i>Sagesse</i>	78	PU3
Verlaine	<i>Mon rêve familial</i>	39	CU3
Verlaine	<i>Poèmes saturniens</i>	104	LNSF PS2
Verlaine	<i>Sagesse</i>	78	LNSF PS1
Verlaine	<i>Sagesse</i>	101	LNSF PS2
Verne	<i>Les 500 millions de la Béguin</i>	114	PPS3
Verne	<i>Michel Strogoff</i>	121	LNSF PS3
Verne	<i>Le Rayon vert</i>	60	LNSF U2
Verne	<i>Le Tour du monde en 80 jours</i>	213	AEU3
Verne	<i>Les 500 Millions de la Béguin</i>	89	LNSF PS1
Vian	<i>Le Déserteur</i>	73	CU3
Villon	<i>Poésies diverses, Ballade des menus propos</i>	174	ONU4
Voltaire	<i>Candide ou l'Optimisme</i>	367	ONU4
Voltaire	<i>Candide ou l'optimiste</i>	223	PU4
Voltaire	<i>Traité sur la tolérance, Lettre à Dieu</i>	387	AEU4
Voltaire	<i>Zadig</i>	97	LNSF PS3
Voltaire	<i>Zadig ou La destinée, histoire orientale</i>	364	PPS3
Werber	<i>Les Fourmis</i>	291	LNSF 4
Werber	<i>Les Thanatonautes</i>	69	PU3
Wilwerth	<i>Luttes et luths, Ils font du jogging</i>	35	EnFR U3
Yourcenar	<i>L'Œuvre au noir</i>	476	LNSF 4
Yourcenar	<i>Les Nouvelles orientales</i>	274	ONU4
Zola	<i>Au Bonheur des Dames</i>	247	EnFR U4
Zola	<i>L'Assommoir</i>	483	LNSF 4
Zola	<i>La Bête humaine</i>	327	CCU4
Zola	<i>La Faute de l'abbé Mouret</i>	387	LNSF 4
Zola	<i>Thérèse Raquin</i>	588	ONU4

Zola	<i>L'Assommoir</i>	86	CU3
Zola	<i>Trois villes : Rome</i>	1110	CU4

Příloha č. 2: Seznam zkratk uváděných v přehledu nejčastěji citovaných autorů

A, B – ON Y VA !, pracovní sešit
AEPS – Alter Ego, pracovní sešit
AEU – Alter Ego, učebnice
CCPS – Café crème, pracovní sešit
CCU – Café crème, učebnice
CPS – Campus, pracovní sešit
CU – Campus, učebnice
EnFR U – En français, učebnice
LNSF PS – Le Nouveau Sans Frontières, pracovní sešit
LNSF U – Le Nouveau Sans Frontières, učebnice
ONU – ON Y VA !, učebnice
PPS – Panorama, pracovní sešit
PU – Panorama, učebnice

Číslo před zkratkou či po zkratce označuje díl učebnice či pracovního sešitu.